

AUTOR: Ana-Cristina POPESCU
COAUTOR: Simona Petronela MÎȚU

MOZAIC

AUXILIAR DIDACTIC

Editura Sfântul Ierarh Nicolae
2016

MOZAIC
AUXILIAR DIDACTIC

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPESCU, ANA-CRISTINA

Mozaic : auxiliar didactic / Ana-Cristina Popescu, Simona Petronela Mîțu. - Brăila : Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2016
ISBN 978-606-30-0531-2

I. Mîțu, Simona Petronela

371.671

Tehnoredactare computerizată: Ana-Cristina Popescu

Copertă: Adrian Popescu
Copyright © 2016

**Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate autorului
și coautorului.**

Editura Sfântul Ierarh Nicolae

CAPITOLUL I

SĂ NE AMINTIM ȘI SĂ ÎNVĂȚĂM!

1. FONETICĂ, VOCABULAR, SEMANTICĂ, MORFOLOGIE ȘI SINTAXĂ

Fonetica

Fonetica este știința ce se ocupă cu studiul sunetelor unei limbi. Sunetul este cea mai mică unitate a limbii. Sunetele limbii române sunt:

- vocale: a, ă, â, î, e, i, o, u (pot forma singure o silabă, ex. a-măr)

- semivocale: e, i, o, u (când apar lângă o vocală în aceeași silabă, ex. soa-re)

- consoane: b, c, d, f, g, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ș, t, ț, v, z (nu pot forma singure o silabă)

Grupuri de sunete:

1. Diftongul este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și o semivocală în aceeași silabă. Diftongul urcător e alcătuit dintr-o semivocală și vocală (iar-bă), iar cel coborâtor e alcătuit dintr-o vocală și o semivocală (cai)

2. Triftongul este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și două semivocale în aceeași silabă (tră-iau)

3. Hiatul apare între două vocale alăturate ce fac parte din silabe diferite (po-et)

Grupuri de litere:

Grupurile ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi urmate de o vocală alcătuiesc un singur sunet și urmate de o consoană alcătuiesc două sunete (ceară- 5l,4s; circ- 4l,4s; gheață- 6l,4s; ghindă- 6l,5s). Când sunt la finalul cuvântului, grupurile menționate se comportă ca în prezența unei vocale (ureche- 6l,4s; atinge- 6l,5s). Unele litere x, w reprezintă două sunete (excursie- 8l,9s; x-cs)

Cuvinte monosilabice alcătuite dintr-o singură silabă (sac)

Cuvinte plurisilabice alcătuite din mai multe silabe (co-me-di-e), bisilabice (două silabe ca-să)

Vocabularul

Vocabularul (lexicul) cuprinde totalitatea cuvintelor dintr-o limbă.

Structura vocabularului:

1. Fondul principal lexical cuprinde cuvintele cele mai utilizate în comunicare de la care se pot forma noi cuvinte prin derivare, compunere, conversiune (om, apă, a alerga, că, în, iar, frumos, eu, trei...)

2. Masa vocabularului cuprinde restul cuvintelor care pot fi structurate astfel:

a. arhaisme: cuvinte vechi care nu se mai folosesc: pașă, polcovnic etc.

b. regionalisme: cuv. folosite în anumite zone ale țării: curechi, păpușoi etc..

(cuvinte populare: a se pitula)

c. **neologismele**: cuv. noi, împrumutate din alte limbi (mijl. externe de îmbogățire a vocab.): astru, stres, solitar etc.

d. **termenii tehnico-științifici**: folosiți în anumite domenii ale științei: bisturiu, diateză, teoremă etc.

e. cuvintele de argou: sunt folosite de anumite grupuri sociale pentru a nu fi înțelese de cei din jur: mișto, nașpa, a șparli, potol etc.

f. **elementele de jargon**: sunt folosite de anumite categorii sociale cu scopul de a impresiona: madame, ciao

Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne):

Derivarea este procedeul prin care se formează noi cuvinte cu ajutorul prefixelor și sufixelor.

Prefixul este sunetul care se atașează în fața radicalului unui cuvânt: ne- (nedorit), re- (reface) etc.

Sufixul este sunetul ce se adaugă la finalul radicalului unui cuvânt: sufixe diminutive ce micșorează obiectul (iță- copilă), sufixe augmentative care măresc obiectul (andru- copilandru).

Derivatele parasintetice sunt cuvintele alcătuite atât cu ajutorul prefixului, cât și al sufixului (nepriitor).

Familia lexicală este alcătuită din totalitatea cuvintelor obținute prin derivare, pornind de la un cuvânt de bază (floare: floricică, înflorit, floricea, florar, florărie, florăreasă.).

Câmpul lexical este alcătuit din toate cuvintele legate printr-un sens comun, după obiectele sau stările denumite (câmpul lexical al stărilor sufletești: fericire, bucurie, tristețe, plăcere, satisfacție, supărare).

Compunerea este procedeul prin care se formează noi cuvinte și se realizează prin:

- contopire (mai multe cuvinte se unesc într-un singur cuvânt): cumsecade, oriunde, despre, orice).

- alăturare (mai multe cuvinte alăturate formează un singur cuvânt): după-amiază, Oțelu Roșu.

- abreviere: B.C.R., Tarom, CFR.

Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea) este procedeul prin care o parte de vorbire trece la altă parte de vorbire: Eu merg. (verb); Mersul e sănătos. (substantiv); Drumul mers fusese greu. (Adj.)

Semantica

Se ocupă cu sensurile cuvintelor.

Cuvinte monosemantice - cu un singur înțeles (hard)

Cuvinte polisemantice - cu mai multe înțelesuri (a trece: El trece strada.- traversează; Profesorul trece o notă în catalog.- a pune; A trecut în neființă.- a decedat; A trecut apa. - a înnotat; A trecut clasa. - a promovat; A trecut și peste acest lucru. - a depășit; A trecut pe la ei. - i-a vizitat; A trecut un an. - s-a dus).

Sensul cuvintelor:

- sensul propriu: Am cules o floare.

- sensul figurat: Este în floarea vârstei.

Sinonimele sunt cuvintele cu formă diferită și cu sens identic: (a alerga - a fugi).

Antonimele sunt cuvintele cu sens opus: (rece-cald).

Omonimele sunt cuvintele cu aceeași formă și cu sens diferit: (sare - El sare coarda. Eu pun sare în mâncare).

Omofonele (ortograme) sunt cuvinte ce se pronunță la fel dar se ortografiază diferit: (neam, ne-am).

Omografele sunt cuvintele ce au aceeași formă dar care accentuate diferit au alt sens: (lungi-lungi).

Paronimele sunt cuvinte cu formă asemănătoare: (orar-oral; oroare-eroare; familial-familiar).

Pleonasmul este o greșeală de exprimare: (Coboară în jos. Înnoată în apă. Aterizează la sol.).

Calamburul e alcătuit din omonime: (Mama ta de-i vie/Spune-i ca să vie/Pân' la noi la vie.)

Morfologia

Studiază părțile de vorbire:

Ele pot fi flexibile: verbul, substantivul, articolul, pronumele, adjectivul, numeralul și neflexibile: adverbul, prepoziția, conjuncția, intrjecția

Părți de vorbire flexibile:

Verbul

Este partea de vorbire flexibilă care arată acțiunea (a alerga), starea (a sta), existența (a deveni).

Verbul își schimbă forma după mod, timp, număr, persoană, diateză.

Modurile personale ale verbului:

Modul indicativ (arată o acțiune reală și are toate timpurile)

Timpul prezent arată o acțiune ce se desfășoară în momentul vorbirii:

(eu) citesc, (tu) citești, (el, ea) citește, (noi) citim, (voi) citiți, (ei, ele) citesc.

Timpul imperfect este un timp trecut a cărei acțiune este neterminată, are terminații:

(eu) citeam, (tu) citeai, (el, ea) citea, (noi) citeam, (voi) citeați, (ei, ele) citeau.

Timpul perfect compus arată o acțiune trecută și terminată, se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar „a avea“ :

(eu) am citit, (tu) ai citit, (el, ea) a citit, (noi) am citit, (voi) ați citit, (ei, ele) au citit.

Timpul perfect simplu exprimă o acțiune trecută și terminată, dacă verbul la modul infinitiv se termină cu vocala i, la persoana I, singular se scrie cu doi de i, are și terminații la pers. a II-a, sg.; și la pl.:

(eu) citii, (tu) citiși, (el, ea) citi, (noi) citirăm, (voi) citirăți, (ei, ele) citiră.

Timpul mai mult ca perfect exprimă o acțiune trecută, săvârșită înaintea altei acțiuni trecute:

(eu) citisem, (tu) citiseși, (el, ea) citise, (noi) citiserăm, (voi) citiserăți, (ei, ele) citiseră.

Timpul viitor arată o acțiune ce se va desfășura după momentul vorbirii, se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar „a voi“:

(eu) voi citi, (tu) vei citi, (el, ea) va citi, (noi) vom citi, (voi) veți citi, (ei, ele) vor citi.

Timpul viitor anterior arată o acțiune ce se va întâmpla înaintea altei acțiuni viitoare, se conjugă cu ajutorul verbelor auxiliare „a voi“ și „a fi“:

(eu) voi fi citit, (tu) vei fi citit, (el, ea) va fi citit, (noi) vom fi citit, (voi) veți fi citit, (ei, ele) vor fi citit

Timpul viitor popular :

(eu) o să citesc, (tu) o să citești, (el, ea) o să citească, (noi) o să citim, (voi) o să citiți, (ei, ele) o să citească.

Modul conjunctiv (exprimă o acțiune nerealizată dar care se poate realiza, are două timpuri, prezent și perfect, se conjugă cu ajutorul conjuncției să, iar la timpul perfect și cu ajutorul verbului auxiliar „a fi“)

Timpul prezent:

(eu) să citesc, (tu) să citești, (el, ea) să citească, (noi) să citim, (voi) să citiți, (ei, ele) să citească.

Timpul perfect:

(eu) să fi citit, (tu) să fi citit, (el, ea) să fi citit, (noi) să fi citit, (voi) să fi citit, (ei, ele) să fi citit

Modul condițional optativ (exprimă o acțiune dorită și are două timpuri: prezent și perfect)

Timpul prezent:

(eu) aş citi, (tu) ai citi, (el, ea) ar citi, (noi) am citi, (voi) ați citi, (ei, ele) ar citi.

Timpul perfect:

(eu) aş fi citit, (tu) ai fi citit, (el, ea) ar fi citit , (noi) am fi citit, (voi) ați fi citit, (ei, ele) ar fi citit.

Modul imperativ (exprimă o poruncă, un îndemn, o chemare și are forme doar pentru persoana a II-a, singular și plural): a) forma pozitivă: Citește! Citiți! b) forma negativă: Nu citi! Nu citiți!

La aceste moduri verbul poate îndeplini funcția sintactică de predicat verbal și predicat nominal.

Predicatul verbal poate fi exprimat prin verb predicativ.

Predicatul nominal e format din verb copulativ plus nume predicativ. Verbele copulative sunt: a deveni (e tot timpul vb. cop.), a fi (e vb. cop. când nu are înțelesul de a exista, a se afla), a rămâne, a ieși, a se face, a ajunge, a constitui, a părea, a însemna.

Ex. Eu sunt la școală. (vb. pred.); Cerul e senin. (vb. cop.); Aș fi venit. (vb.

auxiliar)

Verbele auxiliare ajută la formarea unor moduri și timpuri compuse, ele sunt: a fi, a avea, a vrea.

Modurile nepersonale ale verbului:

Modul infinitiv (denumește acțiunea, precizând numele verbului)

Timp prezent: forma afirmativă: a citi, forma negativă: a nu citi.

Timpul perfect: a fi citit.

Conjugarea unui verb se află punându-l pe acesta la modul infinitiv:

Conjugarea I se termină în a: a dansa, a învăța.

Conjugarea a II-a se termină în ea: a avea, a bea.

Conjugarea a III-a se termină în e: a merge, a culege.

Conj. a IV-a se termină în i și î: a munci, a doborî.

Modul gerunziu (prezintă o acțiune în desfășurare), verbul la acest mod se termină în ând și ind (citind, învățând, povestind, mergând).

Modul participiu (exprimă o acțiune suferită de obiect). Verbul la participiu se transformă în adjectiv când însoțește un substantiv. Ex. scris, citit, mers,

Modul supin (denumește situația verbală propusă ca scop): de citit, de scris, pentru completat se formează de la participiu plus prepoziții simple sau compuse.

Verbul la modurile nepersonale nu poate îndeplini funcția sintactică de predicat.

Un verb la modul infinitiv poate să îndeplinească funcția sintactică de subiect, nume predicativ, complement, atribut verbal.

Să luăm de exemplu verbul la infinitiv „a citi“:

A citi îmi place. subiect;

Să ști înseamnă a citi. nume predicativ;

Hotărâsc a citi. complement direct;

Mă gândesc a citi. complement indirect;

S-a descurcat fără a citi. complement circumstanțial de mod;

Dorința de a citi îl caracterizează. atribut verbal.

Diatezele verbului (este forma pe care o ia verbul în raport cu subiectul gramatical)

Diateza activă: La această diateză subiectul gramatical face acțiunea și tot el o suferă. Vb. la această diateză poate sta la toate modurile. (Eu citesc o carte.)

Diateza reflexivă: La această diateză verbele se conjugă ca la diateza activă, dar însoțite de pronumele reflexive în cazul dativ și acuzativ. Nu are modurile participiu și supin. (mod ind. prezent: (eu) mă joc, (tu) te joci, (el) se joacă, (noi) ne jucăm, (voi) vă jucați, (ei) se joacă - pron. reflexiv în acuzativ; (eu) îmi imaginez, (tu) îți imaginezi, (el) își imaginează, (noi) ne imaginăm, (voi) vă imaginați, (ei) își imaginează - pron. reflexiv în dativ.

Diateza pasivă: La această diateză subiectul logic (complementul de agent) face acțiunea și subiectul gramatical o suferă. Diateza pasivă se formează cu ajutorul verbului „a fi“ plus participiul verbului de conjugat. Verbul la această

diateză îndeplinește funcția de predicat verbal (mod. ind. prezent: (eu) sunt ascultat, (tu) ești ascultat, (el) este ascultat, (noi) suntem ascultați, (voi) sunteți ascultați, (ei) sunt ascultați).

Lecția a fost citită de elev. (lecția s. gram. și elev s. logic)

Caracterul tranzitiv și intransitiv al verbelor: Dacă verbele pot primi complement direct sunt tranzitive, iar dacă nu pot primi complement direct sunt intransitive.

Verbele în timpul conjugării pot fi regulate (a citi) sau neregulate (a fi).

Verbele unipersonale au forme doar pentru persoana III-a: a lătra, a grohăi.

Verbele impersonale acțiunea nu e făcută de o anumită persoană: a ploua, a tuna.

Locuțiunile verbale sunt grupuri de cuvinte ce înlocuiesc un verb: a o lua la sănătoasa - a fugi; a fi cu luare aminte - a fi atent, a băga de seama - a observa.

Verbul este nucleul comunicării.

Substantivul

Substantivul este partea de vorbire flexibilă care denumește ființe, lucruri, etc. (dulap).

Felul substantivului: comune (apă), proprii (Ana, Caransebeș), simple (pâine), compuse (floarea-soarelui, untdelemn), colective au forma de singular la înțeles de plural (tufiș, stol), mobile care își formează femininul de la masculin (lup- lupoaică, elev - elevă), epicene care au o singură formă pentru masculin și feminin (elefant, crocodil), defective de plural (aur, grâu), defective de singular (ochelari, icre).

Genul subst. : masculin (un, doi- băiat), feminin (o, două- elevă), neutru (un, două- tablou)

Cazurile substantivului: O să trec substantivul **pădure** pe la toate cazurile și fc. sintactice.

Nominativ:

- subiect: Pădurea are farmec. (cine?, ce?)

- nume predicativ: Brazii devin pădure deasă la maturitate. (determină un verb copulativ)

- atribut substantival apozițional: Ea, pădurea, îmi place. (care?)

Acuzativ:

- compl. direct: Am văzut o pădure. (pe cine? ce?)

- compl. indirect: Mă gândesc (la) pădurea de brad. (cu cine?, cu ce?, de la cine?, de la de?, pentru cine?, pentru ce?, la cine?, la ce?, despre cine?, despre ce?)

- compl. de agent: Izvorul este ascuns (de) pădure.

- compl. circum. de loc: Mă aflu (în) pădure. (unde?)

- compl. circumstanțial de mod: Scrie subiectul legendei (fără) pădurea misterioasă. (cum?)

- complement circumstanțial de timp: După pădure urmează câmpia. (când?)

- complement circumstanțial de cauză: A devenit poet de la pădure. (din ce

cauză?)

- complement circumstanțial de scop: A mers în excursie (pentru) pădure. (cu ce scop?)

- atribut substantival prepozițional: Poveștile (despre) pădure îmi plac. (care?, ce fel de?)

- nume predicativ: Poveștile sunt (despre) pădure.

Dativ: (cui?)

- complement indirect: Maria a scris o poezie pădurii.

- nume predicativ: Grădina este (aidoma) pădurii.

Genitiv: (a, ai, al, ale cui?)

- atribut substantival genitival: Murmurul pădurii mă îndeamnă la visare.

- nume predicativ: Copacii sunt ai pădurii.

- subst. în G mai poate îndeplini și alte funcții sintactice (ex. CCT: (Din timpul) pădurilor trăiesc legende; coml. circ. de cauză: (Din cauza) pădurii s-a răătăcit.)

Vocativ: nu are funcție sintactică

Substantivele în vocativ se izolează prin virgulă de restul propoziției. Ex. Pădureo, spune-mi povestea cu zâne!

Forma pe care o ia substantivul în diferite cazuri se numește declinare.

Locuțiunile substantivale sunt grupuri de cuvinte ce au înțelesul unui subst. :
părere de rău - regret.

Articolul

Este partea de vorbire flexibilă care însoțește un substantiv.

Felul articolului: hotărât se așează la sfârșitul substantivului (casa, elevul, băiatului), în unele cazuri stă în față (lui Ion); nehotărât se așează în față substantivului (o fată, un copil, unui om); posesiv (genitival) se așează în față subst. și pron. (A fetei, al băiatului); demonstrativ (adjectival) cel bun.

Articolul proclitic stă în față substantivului (un copil) și cel enclitic la sfârșitul substantivului (elevul).

Articolul posesiv sau genitival: a, al, ai, ale.

Articolul demonstrativ: cel, cea, cei, cele.

Adjectivul

Este partea de vorbire flexibilă care însoțește un substantiv și arată însușirea unui obiect.

Felul adjectivelor:

1. variabile când își modifică forma în vorbire

- are două terminații și are patru forme flexionare - la masculin și feminin, singular și plural: frumos, frumoasă, frumoși, frumoase;

- are două terminații și are trei forme flexionare - la feminin și masculin singular și o formă pentru ambele genuri la plural: mic, mică, mici.

- are o terminație și două forme flexionare - o singură formă pentru ambele genuri la masculin și o singură formă pentru ambele genuri la feminin: mare, mari.

2. invariabile când nu își modifică forma în vorbire: gri, eficace.
3. provenite din verb la participiu (lecția) citită și din verb la gerunziu (mână) tremurândă

Adjectivul se acordă în gen număr și caz cu substantivul determinat și poate îndeplini funcțiile sintactice de: atribut adjectival (Băiatul deștept învață.); nume predicativ (Fata este frumoasă.)

Gradele de comparație ale adjectivului:

1. pozitiv: frumos
 2. comparativ: - de inferioritate (mai puțin frumos), - de egalitate (la fel de frumos), - de superioritate (mai frumos).
 3. superlativ: - relativ de superioritate: cel mai frumos, - relativ de inferioritate: cel mai puțin frumos; - absolut: foarte frumos, nespus de frumos etc.
- Unele adjective nu au grade de comparație: viu, veșnic.
- Locuțiunile adjectivale grupuri de cuvinte ce se comportă ca un adjectiv: om cu stare bogat.

Numeralul

Este partea de vorbire flexibilă care arată un număr.

Felul numeralului:

1. cardinal:
 - a. propriu-zise: unu (simple), treizeci (compuse).
 - b. multiplicative: înzecit, înșutit.
 - c. distributive: câte unu, câte doi.
 - d. adverbiale: de două ori, de patru ori.
 - e. colective: tustrei, tuspatru, toți cinci, câteșitrei, amândoi.
 - f. fracționare: o doime, două pătrimi, trei procente.
2. ordinale (arată ordinea): primul, al doilea, a treia, cel de-al doilea.

Numeralul cu valoare substantivală poate îndeplini funcția sintactică de: subiect, nume predicativ, complement. (Amândoi se joacă.) Când răspunde la întrebările (câți? câte? care? ce fel de?) și determină un substantiv are valoare adjectivală și îndeplinește funcția sintactică de atribut adjectival. (Doi elevi se joacă.) Numeralul mai poate avea și valoare adverbială. (A muncit înmiit.)

Pronumele

Este partea de vorbire flexibilă care ține locul unui substantiv.

Felul pronumelui:

1. **Pronume personal** - desemnează persoane și are forme pentru toate trei persoanele, singular și plural: eu, tu, el, ea, noi, voi, ei, ele - caz nominativ; la acuzativ și dativ se folosesc atât formele accentuate, cât și cele neaccentuate: pe mine (f. acc. Ac.), mă, m- (f. neacc. Ac.); mie (f. acc. D), îmi, mi (f. neacc. D). Alte forme a pron. pers. sunt dânsul, dânsii.
2. **Pronumele personal de politețe** are forme doar pentru persoana a II-a și a III-a: dumneata
3. **Pronumele reflexiv**: f. accentuate: sie, sieși D, sine Ac.; f. neaccentuate: își, și D, se Ac. La persoana I și a II-a se folosesc formele neaccentuate ale

pronumelui personal pron. reflexiv are aceeași persoană și număr cu verbul:
Tu te îmbraci.-p. reflexiv, El te îmbracă. p. personal.

4. **Pronumele și adjectivul pronominal de întărire**: masculin (însumi, însuși, însuși, înșine, înșivă, înșiși), feminin (însămi, însăși, însăși, însene, însevă, însele). Când determină un substantiv devine adjectiv pronominal, se acordă cu acesta în gen număr și caz, îndeplinește funcția sintactică de atribut adjectival.

5. **Pronumele posesiv și adjectivul pronominal posesiv** înlocuiește numărul posesorului și al obiectului posedat.

Un posesor și un singur obiect posedat: al meu, a mea, a ta, al tău, al său, a sa.

Un posesor și mai multe obiecte posedate: ai mei, ai tăi, ale mele, ale tale, ai săi, ale sale.

Mai mulți posesori și un singur obiect posedat: al nostru, al vostru, a noastră, a voastră.

Mai mulți posesori și mai multe obiecte posedate: ai noștri, ai voștri, ale noastre, ale voastre.

Obs. Pron. ai lor nu este posesiv, ci personal.

6. **Pronumele și adjectivul pronominal demonstrativ**: - de apropiere (acesta, ăsta, cestălt); - depărtare (acela, ăla, celălt); - de identitate (același, aceeași); adj. pron. dem. acel elev.

7. **Pronumele și adjectivul pron. interogativ** introduce prop. interogative cine? care? ce? cât?

Caz N. Cine merge acolo?; Care vine?

Caz Ac. Pe cine aștepti?; Pe care ai ascultat?

Caz D. Cui i-ai dat caietul?; Căruia i-ai dat notă?

Caz G. Al cui e caietul?; Al căruia e penarul?

8. Pron. și adj. pronominal relativ: Pronumele relativ face legătura între propoziția subordonată și regenta ei și au aceeași formă ca și pronumele interogative. (Floarea care îmi place e ghiocelul.)

9. **Pronumele și adjectivul pronominal negativ** apare în prop. negative: nimic, nimeni, nicio.

10. **Pron. și adj. pron. nehotărât** nu indică precis obiectul înlocuit: unul, altul, oricine, fiecare, toți.

Părțile de vorbire neflexibile

Adverbul

Definiție:

Este partea de vorbire neflexibilă care arată o caracteristică a unei acțiuni, stări sau însușiri.

Determină verbe, adjective sau alte adverbe

Ex. Ea adormi târziu.

Felul adverbului: După formă: - simple: așa, aici, acasă, bine... - compuse: devreme, niciodată...

După înțeles:

- **adverbe de mod**: abia, așa, da, nu...
- **adverbe de loc**: aici, acolo, sus, departe...
- **adverbe de timp**: acum, ieri, azi...
- **adverbe relative**: cum, unde, când, de unde... (apar în prop. exclamative, cu punct)
- **adverbe interogative**: cum? unde? când? (apar în prop. interogative)
- **adverbe nehotărâte**: undeva, cumva, oricum, oarecum, oriunde, oricând...
- **adverbe negative**: nicăieri, deloc, nu...
- **adverbe predicative**: probabil, firește, desigur...
- **adverbe comparative**: mai, puțin...
- **adverbe de mod cantitativ**: atât...

Funcții sintactice:

- **complement circumstanțial de loc**: unde? S-a oprit aici.
- **complement circumstanțial de mod**: cum? Vorbește corect.
- **complement circumstanțial de timp**: când? A sosit ieri.
- **atribut adverbial**: care? Ce fel de? Tema de azi a fost ușoară.
- **nume predicativ**: Este ușor a scrie. (determină un verb copulativ)
- **predicat verbal**: Firește că vine.

Gradele de comparație ale adverbului:

1. pozitiv: greu
2. comparativ:
 - de inferioritate: mai puțin greu
 - de egalitate: la fel de greu, tot atât de greu
 - de superioritate: mai greu
3. superlativ:
 - relativ: - de inferioritate: cel mai puțin greu;
 - de superioritate: cel mai greu
 - superlativ: foarte greu, absolut de greu...

Locuțiunile adverbiale: din când în când

Prepoziția:

Definiție: partea de vorbire neflexibilă ce exprimă raportul sintactic de dependență în propoziție. Ea nu are funcție sintactică.

Feluri:

- simple: la, cu, de, în, pentru... - compuse: de la (prin alăturare), despre, deasupra (prin contopire)

Prepozițiile cer anumite cazuri:

- **acuzativ**: în, pe, de... A mers la film.
- **dativ**: grație, datorită, mulțumită, conform, contrar, potrivit... - Datorită lui a venit.
- **genitiv**: asupra, contra, împotriva, în spatele, în fața... Mihai este împotriva lui.

Locuțiunile prepoziționale: în fața

Interjecția

Definiție. Partea de vorbire neflexibilă prin care se exprimă senzații, sentimente, imită zgomote din natură. Unele interjecții pot avea funcții sintactice.

Felul: - interjecții propriu-zise: vai, of...

- onomatopee - imită zgomote din natură: buf, poc,

- sunetele scoase de animale: cip-cirip, cu-cu

- de adresare: măi, mă, bre...

- predicative: iată, uite, hai, marș, zbâr...

Funcții sintactice:

- subiect: Cip-cirip se aude.

- predicat verbal: Hai acasă!

- complement circumstanțial de mod: Rața merge lipa-lipa.

- complement direct: Am auzit buum!

- atribut interjecțional: - Zgomote (de) pac-pac se aud.

- nume predicativ: E vai de el.

Conjuncția

Definiție: Este partea de vorbire neflexibilă ce exprimă raportul de coordonare în propoziție și de coord. și subordonare între prop. unei fraze:

Felul:

- simple: că, și,

- compuse: ca să, fiindcă.

Coordonatoare: leagă două propoziții sau părți de propoziție de același fel.

Ion și Ioana dansau. Am citit / și am scris./

- coordonatoare copulative: și, nici, precum și.

- coordonatoare adversative: dar, iar, însă, ci.

- coordonatoare disjunctive: - ori, sau, fie.

- coordonatoare conclusive: deci, așadar, prin urmare.

Subordonatoare: introduc diferite tipuri de subordonate: să, că, dacă, ca să, căci, deoarece ...

Locuțiunile conjuncționale: din cauză că

Sintaxa

Se ocupă cu studiul părților de propoziție și al propozițiilor într-o frază.

Prop. principale nu depind de altă propoziție, prop. secundare depind de alte propoziții. Prop. subordonate depind de prop. regente. Coordonarea se poate realiza între propoziții de același fel: prin virgulă (juxtapunere); prin conjuncții coordonatoare copulative, disjunctive, adversative, conclusive și, dar, iar, însă, ci, sau, ori, fie, deci, așadar. Prop. subordonatoare sunt introduse de conj. subordonatoare: că, să, dacă, căci, deși, dacă, ca să; pron. și adj. pron. relative și nehotărâte: care, oarecare; adverbe relative și nehotărâte: unde, cum, când,

oriunde, oareunde.

Prop. pot fi:

Necircumstanțiale:

1. **Predicativă (PR)** ține loc de nume predicativ pentru verbul copulativ din regentă.

Problema este cine vine.

2. **Subiectivă (SB)** ține loc de subiect pt. prop. Regentă. Se zice că nu vine.

Termeni regenți:

- vb. pred. Cine învață, reușește.

- vb. la diateza reflexivă: Se zice că o să fie bine.

- adeverbe predicative: Probabil va merge acolo.

- expresii verbale impersonale: E bine că a citit.

- locuțiuni adverbiale predicative: Foarte probabil că o să reușească la liceu.

- verbe impersonale: Trebuie să citesc.

3. **Atributivă (AT)** (care? Ce fel de?); Am citit o carte care îmi place.

4. **Completivă directă (CD)** (pe cine? Ce?), după un vb. Tranzitiv; Am hotărât ce facem.

5. **Completivă indirectă (CI)** Mă gândesc ce voi face. (la ce mă gândesc?)

Circumstanțiale:

1. **Prop. circum. de loc sau locală (CL)** (unde?) Merg unde ești tu.

2. **Prop. circum. de timp sau temporală (CT)** (când?) Când nu te aștepti, atunci vine.

3. **Prop. circum. de mod sau modală (CM)** (cum?) Aleargă cum poate.

4. **Prop. circum. de cauză sau cauzală (CZ)** (din ce cauză?) Învață, fiindcă are teză.

5. **Prop. circum. de scop sau finală (CS)** (cu ce scop?) Du-te ca să vezi.

6. **Prop. circum. condițională (CDȚ)** (cu ce condiție?) Vei reuși, dacă înveți.

7. **Prop. circum. concesivă (CV)** (în ciuda cărui fapt?) Vino, deși e târziu.

8. **Prop. circum. consecutivă (CNS)** (care este urmarea faptului că?) A mers mult, încât a obosit.

Contragerea este procedeul prin care o propoziție este înlocuită cu partea de propoziție corespunzătoare. Mă hotărâsc să învăț. - Mă hotărâsc a învăța.

Expansiunea constă în transformarea unei părți de propoziție în propoziția corespunzătoare.

Ex. A învăța înseamnă a știi în viață.

a învăța - subiect; a știi - nume predicativ

Să înveți înseamnă să știi.

Să înveți - SB.

să știi - PR.

Prop. Incidentă se izolează între virgule și reprezintă o comunicare suplimentară. Învăț, spune ea.

2. NOȚIUNI DE TEORIE A LITERATURII

1. Procedee artistice

1. Figuri de stil:

- epitetul (Arată însușirea unui lucru.) avem epitete ale substantivului: fată frumoasă și epitete ale verbului: trece călduros).
- comparația (Un termen e comparat cu alt termen.) Nisipul arde ca focul.
- metafora (Este o jumătate de comparație, o structură cu sens figurat.) Pe cer a apărut regina nopții. Sufletul ei a prins aripi.
- personificarea: Un obiect primește însușiri omenești. (Vântul își cântă povestea.)
- hiperbola exagerare a trăsăturilor („Și Vodă-i un munte.“ G.Coșbuc).
- antiteza - a pune în opoziție două lucruri (El este cuminte, ea e neastâmpărată.).
- repetiția (Vine repede, repede.)
- enumerație (Ador cerul, stelele, luna și soarele.)
- inversiunea schimbarea topicii cuvintelor: mare problemă în loc de problemă mare.
- asonanța repetarea voclelor dintr-un vers, aliterația repetarea consoanelor dintr-un vers.

II. Imagini artistice:

- o imag. cromatică: Verdele ierbii îmi place.
- o imag. olfactivă: Are un parfum suav.
- o imag. auditivă: Vorbește cu ei.
- o imag. vizuală: E un tablou superb)
- o imag. motorie: Aleargă cât îl țin picioarele.

2. Modurile de expunere:

- descrierea - prezentarea unui tablou din natură, obiect etc.
- dialogul comunicarea dintre două sau mai multe personaje.
- narațiunea povestirea, a nara = a povesti, se relatează întâmplări.
- monologul prezentarea unui punct de vedere în fața altora, vorbirea unui personaj cu sine însuși.

3. Genuri și specii literare

A. genul liric

- trăsături: exprimarea în mod direct a sinelui, a sentimentelor, prezența eului liric (eul liric = autorul), mărcile eului liric sunt pronumele și verbele la persoana I singular și plural, descrierea e modul de expunere, apar procedee artistice, versificația, nu apare narațiunea și nu apar personaje.

Specii literare aparținând genului liric:

Pastelul: specie lirică în versuri în care se prezintă cu ajutorul descrierii un tablou din natură. Moduri de expunere: descrierea și monologul liric.

Idila-pastel: specie lirică în versuri în care se îmbină armonios tema dragostei cu tema naturii.

Imnul: specie lirică care aduce un omagiu unei țări, unui conducător,

divinității.

Doina: specie a liricii populare.

Versificația

Tipuri de rimă: monorimă când toate versurile rimează între ele; împerecheată când versul unu rimează cu doi și trei cu patru; îmbrățișată când versul unu rimează cu patru și doi cu trei; încrucișată când versul unu rimează cu trei și doi cu patru, imperfectă.

Măsura unui vers constă în numărul de silabe al acestuia.

Ritmul trohaic prima silabă accentuată, a doua neaccentuată, iambic - prima silabă neaccentuată, a doua accentuată, amfibrah, o silabă accentuată și două nu, picioarul metric la ritmul trohaic și iambic e de două silabe, la amfibrah trei sau patru silabe.

Tipuri de strofă:

- cu un vers: monovers, cu două versuri: distih, cu trei versuri: terțină, cu patru versuri: catren, cu cinci versuri: cvinarie sau cvintet, cu șase versuri sextină, cu șapte versuri: septină, cu opt versuri: octet, cu mai multe versuri polimorfă.

B. genul epic

Trăsături:

- cuprinde totalitatea operelor în care un narator povestește întâmplări puse pe seama personajelor, scriitorul își transmite în mod indirect gândurile și sentimentele, prezența naratorului, prezența personajelor, moduri de expunere: narațiunea care se împletește cu descrierea și dialogul, indicii spațio-temporali sunt adverbele și locuțiunile adverbiale de timp și de loc, substantive ce exprimă circumstanțe temporale ca nume de locuri.

- opera epică poate să fie structurată pe momentele subiectului:

- expozițiunea: situația inițială (locul, timpul și personajele).

- intriga: momentul ce declanșează desfășurarea acțiunii.

- desfășurarea acțiunii: relatarea întâmplărilor.

- punctul culminant: momentul de maximă tensiune.

- deznodământul: finalul.

Specii literare aparținând genului epic:

1. basmul

- specie epică în proză în care se relatează întâmplări fantastice puse pe seama unor personaje cu însușiri supranaturale, pozitive și negative.

- apare conflictul dintre forțele binelui și a răului, binele câștigând în final.

- apar formule de început: a fost odată ca niciodată, mediane: că-nainte mult mai este, finale: și-am încălecat pe-o șea și v-am spus povestea așa.

- apar numere magice, fatidice: trei, șapte, nouă.

- apar obiecte magice: oglinda, piaptănu.

- metamorfoza: posibilitatea ca eroul să primească altă înfățișare de plantă, animal etc.

- probele inițiatice.

- basmul popular are caracter oral, anonim, colectiv, tradițional.

- timpul și spațiul nedeterminat.

2. schița

- specie epică în proză, de întindere mică, acțiune simplă ce prezintă un singur episod din viața unui personaj, acțiunea se desfășoară pe timpul a câtorva ore, cel mult o zi, mod de expunere narațiunea împletită cu dialogul, personaje negative cu trăsături morale ce trebuiesc corectate.

3. fabula

- specie epică în versuri sau proză, conține o povetire alegorică cu un caracter moralizator.
- sunt satirizate defecte omenești cu scopul de a le îndrepta.
- personajele fabulei: animale, plante, obiecte personificate.
- existența unei morale.

4. nuvela

- specie epică în proză, mai mare ca schița, mai mică decât romanul, cu un singur fir narativ, accentul căzând asupra personajelor și nu asupra acțiunii, moduri de expunere: narațiunea care se împletește cu descrierea și dialogul.

5. romanul

- specie epică în proză de mare întindere cu mai multe fire narrative, personaje principale, secundare și episodice, moduri de expunere: narațiunea care se împletește cu descrierea și dialogul, este structurat pe capitole, subcapitole.

6. balada

- specie epică în versuri cu acțiune eroică sau fapte neobișnuite din trecut, în care intervin elemente fabuloase, personajele înzestrate cu puteri supranaturale sunt prezentate în antiteză sau cu ajutorul hiperbolei moduri de expunere: narațiunea care se împletește cu descrierea și dialogul, prezența dativului etic.

C. genul dramatic

- cuprinde totalitatea operelor destinate reprezentării pe scenă: comedii și tragedii.

Comedia - specie a genului dramatic, structurată pe acte și scene, poate să fie prezentată pe scenă.

- indicații scenice, numele personajelor apar în fața replicilor, tipuri de comic: de situație, de caracter, de limbaj, de moravuri, de nume.

4. Textul literar

- are caracter sau statut ficțional fiind o plasmuire a imaginației.
- se îmbină realitatea cu ficțiunea.
- apar moduri de expunere, personaje, procedee artistice, autorul, aparțin diferitelor genuri și specii literare.

5. Textul nonliterar

- este rezultatul observării realității, are caracter nonficțional, nu are moduri de expunere, procedee artistice, prezintă date obiective, clare.

- texte nonliterare: texte de lege, rețete, prospecte de medicamente, ghiduri turistice, anunțuri publicitare, reclame, articole de ziar, știri.

Capitolul II

TESTE GRILĂ

Test 1

Se dă textul:

„- Asta e culmea!... culmea!... strigă d. Lefter, ștergându-și fruntea de sudoare, pe când madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile... Nu e și nu e!...

- Femeie, trebuie să fie în casă... Dracu n-a venit să le ia!...

Dar ce au pierdut? Ce caută?

Caută două bilete de loterie cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.“

(Două loturi, I.L.Caragiale)

1. În text e utilizată:

- a. vorbirea directă
- b. vorbire indirectă.

2. Care este emițătorul în text?

- a. autorul
- b. femeia
- c. Lefter

3. Care este receptorul în text?

- a. autorul
- b. femeia
- c. Lefter

4. Care este mesajul în text?

- a. biletele de loterie
- b. madam Popescu

5 Textul citat este:

- a. epic
- b. liric
- c. dramatic

6. Textul aparține speciei literare:

- a. romanul
- b. schița
- c. nuvela

7. *ștergându-și* este:

- a. verb nepersonal, modul gerunziu, diateza reflexivă, conjugarea a II-a
- b. verb, modul indicativ, diateza activă, conjugarea a II-a

8. Cuvântul *sudoare* conține:

- a. diftong
- b. hiat

9. Ce caută soții Popescu?

- a două bilete la loterie
- b. Loteria

10. *Dracu n-a venit* este:

- a. propoziție afirmativă
- b. propoziție negativă

11. Numeralul *două* are valoare:

- a. substantivală
- b. adverbială
- c. adjectivală

12. *strigă d. Lefter* este:

- a. propoziție incidentă
- b. propoziție predicativă

13. Ideea principală a fragmentului este:

- a. Soții Popescu caută două bilete de loterie.
- b. Soții Popescu caută două bilete de loterie *cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.*

Test 2

Citește cu atenție textul și rezolvă cerințele:

„Îi foșnea uscat pe frunze poala lungă a albei rochii,
Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii;
La pământ mai că-i ajunge al ei păr de aur moale,
Care-i cade peste brațe, peste umerele goale.
Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă,
Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă.”

1. *Fața-i roșie ca mărul* este:

- a. personificare
- b. comparație
- c. epitet

2. *aur moale* este:

- a. epitet
- b. metaforă
- c. antiteză

3. Antonimul cuvântului frumoasă este:

- a. drăguță
- b. urâtă
- c. incultă

4. Cuvântul *poala* conține:

- a. diftong
- b. pleonasm
- c. hiat

5. *Astfel* s-a format prin:

- a. compunere
- b. derivare
- c. conversiune

6. Textul este:

- a. un portret
- b. o poveste
- c. o istorioară

CAPITOLUL III

FIXAREA CUNOȘTINȚELOR - TESTE

TEST - PĂRȚILE PRINCIPALE DE PROPOZIȚIE

PREDICATUL

Predicatul este _____ care atribuie subiectului o acțiune.

Răspunde la întrebarea _____.

Felul predicatului:

I. Predicat _____

II. Predicat _____

Predicatul verbal poate să fie exprimat prin:

1. verb predicativ ex. _____
2. locuțiune verbală predicativa ex. _____
3. _____ ex. hai, uite, iată etc.
4. _____ ex. probabil, firește, desigur etc.

Predicatul nominal este alcătuit din _____.

1. a deveni este întotdeauna _____ ex. _____.
2. a fi este verb copulativ când nu are înțelesul de _____.
- a fi verb copulativ _____ verb pred. _____.
3. a ajunge vb. cop. _____ verb pred. _____.
4. a rămâne vb. cop. _____ verb pred. _____.
5. a ieși vb. cop. _____ verb pred. _____.
6. a se face vb. cop. _____ verb pred. _____.
7. a pareă vb. cop. _____ verb pred. _____.

Numele predicativ poate să fie exprimat prin:

1. _____ El devine student.
2. _____ Caietul este a lui.
3. adjectiv ex. _____
4. numeral ex. _____
5. adverb ex. _____
6. interjecție ex. _____
7. verb nepersonal ex. _____
8. locuțiune _____ ex. _____

SUBIECTUL

Subiectul este partea principală de propoziție despre care se spune ceva cu ajutorul _____. Răspunde la întrebările « _____ », « _____ »

Subiectul gramatical arată cine este autorul acțiunii și stă în cazul _____.

Felul subiectului

A. Subiect Exprimat > _____ în propoziție.

- 1 _____ S-a ivit o fată.
- 2 _____ Gheorghe, Ion și Pătru la coasă au plecat, zise Măriuca.

Subiectul poate să fie exprimat prin:

1. substantiv _____ ex. _____.
2. substantiv _____ ex. _____.
3. pronume ex. _____
4. numeral ex. _____
5. verb nepersonal ex. _____
6. locuțiune _____ ex. _____
7. interjecție ex. _____

B. Subiect _____ > nu apare în propoziție.

1 inclus verbul este la persoana I și a II-a. Ex. _____

2 subînțeles verbul este la persoana a III-a. Ex. _____

C. Subiect _____ > nu se poate preciza persoana. Ex. S-a comunicat la radio.

Subiectul nu se desparte niciodată prin virgulă de predicat și poate sta atât în fața predicatului cât și _____.

Potrivirea dintre subiect și predicat spre a putea realiza comunicarea logică se numește _____.

Test - Fonetică, Vocabular, Semantică

A. Teorie.

Fonetica este știința ce se ocupă cu studiul _____ unei limbi.

Sunetul este cea mai _____ unitate a limbii. Sunetele limbii române sunt:

- **vocale:** _____ (_____ pot forma singure o silabă, ex. a-mar)

- **semivocale:** e, i, o, u (când apar lângă _____ în aceeași silabă, ex. soa-re)

- **consoane:** _____ (nu pot forma singure _____)

Grupuri de sunete:

1. Diftongul este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și _____ în aceeași silabă. ex. _____

2. Triftongul este grupul de sunete alcătuit dintr-o vocală și _____ semivocale în aceeași silabă. ex. _____

3. Hiatalul apare între _____ vocale alăturate ce fac parte din silabe diferite ex. ____.

Grupuri de litere:

Grupurile ce, ci, ge, gi, che, chi, ghe, ghi urmate de o vocală alcătuiesc un singur sunet și urmate de o consoană alcătuiesc _____ sunete (ceară- 5l,4s; circ- 4l,4s; gheață- 6l,4s; ghindă- 6l,5s). Când sunt la finalul cuvântului, grupurile menționate se comportă ca în prezența unei _____ (ureche- 6l,4s; atinge- 6l,5s). Unele litere x, w reprezintă _____ sunete (excursie- 8l,9s; x-cs).

Cuvinte monosilabice alcătuite dintr-o singură _____ (sac)

Cuvinte plurisilabice alcătuite din mai _____ silabe (co-me-di-e).

Vocabularul (lexicul) cuprinde totalitatea _____ dintr-o limbă.

Structura vocabularului:

1. Fondul principal lexical cuprinde cuvintele cele mai _____ în comunicare de la care se pot forma _____ cuvinte prin derivare, compunere, conversiune (om, apă, a alerga, că, în, iar, frumos, eu, trei...)

2. Masa vocabularului cuprinde restul cuvintelor care pot fi structurate astfel:

**MOZAIC
AUXILIAR DIDACTIC**

- a. arhaisme:** cuvinte _____ care nu se mai folosesc: ex. _____.
- b. regionalisme:** cuv. folosite în anumite _____ ale țării: curechi, păpușoi etc. (cuvinte populare: a se pitula)
- c. neologisme:** cuv. noi, _____ din alte limbi (mijl. externe de îmbogățire a vocab.): astru, stres, solitar etc.
- d. termenii tehnico-științifici:** folosiți în anumite domenii ale _____
- e. cuvintele de argou: sunt folosite de anumite grupuri sociale pentru _____ de cei din jur: ex. _____.
- f. **elementele de jargon:** sunt folosite de anumite categorii sociale cu scopul de a impresiona: ex. _____.

Îmbogățirea vocabularului (mijloace interne):

Derivarea este procedeul prin care se formează noi cuvinte cu ajutorul prefixelor și _____.

Prefixul este sunetul care se atașează _____ radicalului unui cuvânt: ne- (nedorit), re- (reface)

Sufixul este sunetul ce se adaugă _____ radicalului unui cuvânt: sufixe diminutive ce _____ obiectul (iță- copilă), sufixe augmentative care _____ obiectul (andru- copilandru).

Derivatele _____ sunt cuvintele alcătuite atât cu ajutorul prefixului, cât și al sufixului (neprimitor)

Familia lexicală este alcătuită din totalitatea cuvintelor obținute prin derivare, pornind de la un cuvânt de bază (floare _____)

Câmpul lexical este alcătuit din toate cuvintele legate printr-un sens comun, după obiectele sau stările denumite (câmpul lexical al stărilor sufletești:

Compunerea este procedeul prin care se formează noi cuvinte și se realizează prin:

- contopire (mai multe cuvinte se unesc într-un singur cuvânt): ex. _____

- alăturare (mai multe cuvinte alăturate formează un singur cuvânt): ex. _____

Schimbarea valorii gramaticale (conversiunea) este procedeul prin care o parte de vorbire _____ la altă parte de vorbire: Eu merg. (verb); Mersul e sănătos. (substantiv); Drumul mers fusese greu. (Adj.)

Semantica

Se ocupă cu sensurile cuvintelor.

Cuvinte monosemantice cu _____ un singur înțeles (hard)

Cuvinte polisemantice cu mai _____ înțelesuri

Sensul cuvintelor:

- sensul _____: Am cules o floare.

- sensul _____: Este în floarea vârstei.

Sinonimele sunt cuvintele cu formă diferită și cu sens _____: ex. _____.

Antonimele sunt cuvintele cu sens _____: ex. _____

Omonimele sunt cuvintele cu aceeași formă și cu sens _____: ex. _____

Omofonele (ortograme) sunt cuvinte ce se pronunță la fel dar se _____ diferit. (neam, ne-am).

Omografele sunt cuvintele ce au aceeași formă dar care accentuate diferit au sens: (lúngi-lungi).

Paronimele sunt cuvinte cu _____ asemănătoare: (orar-oral; oroare-eroare; familial-familiar).

Pleonasmul este o _____ de exprimare: (Coboară în jos. Înnoată în apă. Aterizează la sol.).

Calamburul e alcătuit din _____: (Mama ta de-i vie/Spune-i ca să vie/Pân' la noi la vie.)

B. Exerciții

1. Precizați ce fenomene fonetice întâlniți în cuvintele de mai jos (grupuri de sunete sau litere): toamnă, fonetice, acelea, sfătuiau, bântuiau, chinuite, plângeri, cinste, frumoasă, aicea, rochia, noroi, noi, toate, întortochiate, joace, crăiasă, ploioasă.
2. Precizați cum s-au format cuvintele: deodată, copiliță, nefiresc, oricând, cumsecade, Oțelu Roșu, BCR, fugarul, împădurit.
3. Precizați sinonimele cuvintelor: a se gândi, epuizat, vise, a spune, bucurie, prieten.
4. Precizați antonimele cuvintelor: hotărât, veselie, a cădea, a râde, niciunul, ușor.
5. Alcătuiți enunțuri cu omonimele cuvintelor: ceară, vinete, păr.
6. Alcătuiți enunțuri cu următoarele paronime: eminent/îminent.
7. Alcătuiți enunțuri cu următoarele omofone: nai, n-ai.
8. Alcătuiți enunțuri cu următoarele omografe: déși, deși.
9. Identifică pleonasmul: Poteca se bifurca în două și nu știa pe unde s-o apuce.
10. Sublinează cu o linie cuvintele monosemantice și cu două linii cele polisemantice: băi, despre.
11. Sublinează cu o linie arhaismele cu două linii regionalismele, cu trei linii cuvintele de argou și cu patru linii neologismele: spahii, eternitate, cucuruz, șpagă.
12. Desparte în silabe cuvintele: deodată, despre, inegal, omucidere, vreodată, preșcolar.
13. Precizați din ce parte a vocabularului fac parte cuvintele părădaisă, agă, mișto, simbol, pădure (fondul principal lexical sau masa vocabularului arhaisme, regionalisme, neologisme, argoul).
14. Găsiți grupurile de sunete (difong, triftong, vocale în hiat) din cuvintele: seară, cooperare, iertare, leoaică, creioane, idee, poiană, izvoare, aveau, poet.
15. Câte litere și sunete au cuvintele: cinema, ceas, chiuveță, ghem, frige.
16. Alcătuiește familia lexicală a cuvântului pădure (cinci derivate)
17. Alcătuiește enunțuri în care cuvintele **scris, mers, învățat, desenat, filmat** să fie pe rând: substantive, adjective, verbe.
18. Alcătuiește câmpul lexical al animalelor, florilor, părților de vorbire, scriitorilor români.
19. Identifică tautologiile: Mama-i mamă, casa-i casă, copilul, copil o viață.
20. Alcătuiește enunțuri în care să arăți omonimia cuvântului **o**.

TEST - VERBUL

A. Teorie, modurile personale.

Este partea de vorbire _____ care arată _____ (a alerga), _____ (a sta), _____ (a deveni)

Verbul își schimbă forma după mod, _____, număr, persoană, diateză.

Modurile personale ale verbului:

Modul indicativ (arată o acțiune reală și are _____ timpurile)

Timpul prezent arată o acțiune ce se desfășoară în momentul vorbirii:

(eu) citesc, (tu) _____ (el, ea) citește, (noi) _____ (voi) citiți, (ei, ele) _____

Timpul imperfect este un timp _____ a cărei acțiune este neterminată, are terminații:

(eu) citeam, (tu) _____ (el, ea) citea, (noi) _____ (voi) _____ (ei, ele) citeau

Timpul perfect compus arată o acțiune _____ și terminată, se conjugă cu ajutorul verb. auxiliar „a avea“:

(eu) _____, (tu) _____, (el, ea) a citit, (noi) _____, (voi) ați citit, (ei, ele) _____

Timpul perfect simplu exprimă o acțiune trecută și terminată, dacă verbul la modul infinitiv se termină cu vocala i, la persoana I, singular se scrie cu doi de i, are și terminații la pers. a II-a, sg.; și la pl.:

(eu) citii, (tu) _____, (el, ea) citi, (noi) citirăm, (voi) citiți, (ei, ele) _____

Timpul mai mult ca perfect exprimă o acțiune trecută, săvârșită înaintea altei acțiuni _____:

(eu) citisem, (tu) _____, (el, ea) citise, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) citiseră

Timpul viitor arată o acțiune ce se va desfășura după momentul vorbirii, se conjugă cu ajutorul verbului auxiliar „a voi“:

(eu) _____, (tu) _____ (el, ea) va citi, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) vor citi

Timpul viitor anterior arată o acțiune ce se va întâmpla înaintea altei acțiuni viitoare, se conjugă cu ajutorul verbelor auxiliare „a voi“ și „a fi“:

(eu) _____, (tu) _____, (el, ea) _____, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) vor fi citit

Timpul viitor popular:

(eu) _____, (tu) _____, (el, ea) _____, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) o să citească

Modul conjunctiv (exprimă o acțiune nerealizată dar care se poate realiza, are două timpuri, prezent și perfect, se conjugă cu ajutorul conjuncției să, iar la timpul perfect și cu ajutorul verbului auxiliar „a fi“)

Timpul prezent:

(eu) să citesc, (tu) _____, (el, ea) să citească, (noi) _____, (voi) să citiți, (ei, ele) _____

Timpul perfect:

(eu) să fi citit, (tu) să fi citit, (el, ea) _____, (noi) să fi citit, (voi) să fi citit, (ei, ele) _____

Modul condițional optativ (exprimă o acțiune dorită și are două timpuri: prezent și perfect)

Timpul prezent:

(eu) aş citi, (tu) _____, (el, ea) ar citi, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) ar citi

Timpul perfect:

(eu) aş fi citit, (tu) _____, (el, ea) ar fi citit, (noi) _____, (voi) _____, (ei, ele) ar fi citit

Modul Imperativ: _____, _____

B. Exerciții:

1. Alcătuiește trei enunțuri în care verbul **a fi** să îndeplinească valori morfologice diferite.

2. Precizează modul și timpul, persoana, numărul, diateza și conjugarea verbelor: am desenat, să citesc, mersesem, își plânseră, rămâneam, aş picta, dansează, vor înțelege, o să înveți, a fost certată, să fi auzit, veniși, începurăm, se plimbă.

3. Treceți verbele **a citi** și **a culege** pe la toate modurile nepersonale.

4. Precizează funcția sintactică a verbului **a citi** din enunțurile de mai jos. Precizează și modul acestuia:

A citi îmi place.

Să ști înseamnă a citi.

Hotărâsc a citi.

Dorința de a citi îl caracterizează.

A înțeles fără a citi.

5. Alcătuiește câte un enunț în care verbul *a alerga* la modul gerunziu să îndeplinească fc. sint. de: CCM și CCT.

6. Alcătuiește câte un enunț în care să ai un adjectiv provenit dintr-un verb la modul gerunziu, respectiv unul provenit dintr-un verb la modul supin.

7. Precizează felul următoarelor verbe (personale, impersonale sau unipersonale): mergeam, cântă, a lătrat, mieunau, plouă, ninge, desenează, cotcodăcea, fulgera.

8. Subliniați cu o linie verbele copulative, cu două linii verbele predicative și încercuiți verbele auxiliare: am citit, ar deveni, este (în grădină), era șofer, vorbește, rămâne șomer, rămâne (la bunici), ajunge medic, ajunge (la cinema), va învăța, voi fi mers, se face (popă).

9. Analizează predicatele nominale din enunțurile:

Cerul este senin.

El devenise profesor.

Am ajuns preot.

Voi rămâne repetent.

Părea frumoasă, în ciuda tristeții.

10. Analizează verbele la moduri nepersonale din fraza: Ieșind în fața clasei, începuse să spună povestea fără a sta pe gânduri, hotărât să primească notă de trecere, căci situația lui la învățătură lăsa de dorit.

TEST - SUBSTANTIVUL

A. Teorie

Substantivul este partea de vorbire _____ care denumește ființe, lucruri, etc. (dulap).

Felul substantivului: comune (apă), _____ (Ana, Caransebeș), simple (_____), compuse (_____), colective au forma de singular la înțeles de _____ (tufiș, stol), mobile care își formează femininul de la _____ (lup- lupoaică, elev - elevă), epicene care au o singură formă pentru masculin și feminin (_____), defective de plural (_____), defective de _____ (ochelari, icre).

Genul subst. : _____ (un, doi- băiat), feminin (o, două- elevă), neutru (_____)

Cazurile substantivului: Trece substantivul pădure pe la toate cazurile și fc. sintactice.

Nominativ:

- _____ : Pădurea are farmec. (cine?, ce?)

- nume predicativ: Brazilii devin pădure deasă la maturitate. (determină un verb _____)

- atribut substantival apozitional: Ea, pădurea, îmi place. (_____)

Acuzativ:

- compl. direct: Am văzut o pădure. (_____)

- _____ : Mă gândesc (la) pădurea de brad. (cu cine?, cu ce?, de la cine?, de la de?, pentru cine?, pentru ce?, la cine?, la ce?, despre cine?, despre ce?)

- compl. de agent: Izvorul este ascuns (de) pădure. (_____)

- compl. circum. de loc: Mă aflu (în) pădure. (_____)

- _____ : Scrie subiectul legendei (fără) pădurea misterioasă. (cum?)

- complement circumstanțial de timp: După pădure se ivește câmpia. (_____)

- complement circumstanțial de cauză: A devenit poet de la pădure. (_____)

- complement circumstanțial de scop: A mers în excursie (pentru) pădure. (_____)

- _____ substantival prepozițional: Poveștile (despre) pădure îmi plac. (care?, ce fel de?)

- nume _____ : Ciupercile sunt (de) pădure.

Dativ: (cui?)

- complement _____ : Maria a scris o poezie pădurii.

- nume predicativ: Grădina este (aidoma) pădurii.

Genitiv: (a, ai, al, ale cui?)

- _____ : Murmurul pădurii mă îndeamnă la visare.

- nume predicativ: Copacii sunt ai pădurii.

- subst. în G mai poate îndeplini și alte funcții sintactice (ex. CCT: (Din timpul) pădurilor trăiesc legendele; compl. circ. de cauză: (Din cauza) pădurii s-a rătăcit.)

Vocativ nu are funcție sintactică

Substantivele în vocativ se izolează prin _____ de restul propoziției. Ex.

Pădureo, spune-mi povestea cu zâne.

Forma pe care o ia substantivul în diferite cazuri se numește declinare.

Articolul

Este partea de vorbire flexibilă care însoțește un substantiv.

Felul articolului: hotărât se așează la _____ substantivului (casa, elevul, băiatului), în unele cazuri stă în față (lui Ion); nehotărât se așează _____ substantivului (o fată, un copil, unui om); posesiv (genitival) se așează în fața subst. și pron. (A fetei, al băiatului); demonstrativ (adjectival) cel bun.

B. Exerciții:

1. Alcătuiți un enunț în care locuțiunea substantivală aduceri-aminte să fie în cazul N cu funcția sintactică de subiect.
2. Alcătuiți enunțuri în care substantivul floare să fie pe rând CD în Ac. și CI în D.
3. Dă exemple de substantive epicene (trei subst.)

TEST PRONUMELE

1. Ilustrați următoarele funcții sintactice ale pron personal **el**:

Subiect, nume predicativ, CD, CI în D, CCL, CCT, CCM, complement de agent, atribut pronominal.

2. Completați spațiile libere cu formele neaccentuate ale pron. pers.

Pe ea.....cheamă la ei.

Ție.....spune numai vorbe dulci.

Pe voi.....a trimis la teatru.

Lor.....a spus deja despre olimpiadă.

Pe mine.....privesc cu teamă.

Nouă.....se comunică notele.

3. Alcătuiți enunțuri în care pron. interogativ **care** să fie trecut pe la cazurile: N, Ac, D, G.

4. Alcătuiți enunțuri în care **acesta** să fie pe rând pronume și adjectiv pronominal.

5. Completați spațiile libere cu adjective pronominale de întărire.

Maria _____ a mers la școală.

Eu (fem.) _____ am fost la piață.

Tu (masc.) _____ ai citit lecția.

Băieții _____ se joacă.

Voi (fem.) _____ ați fost în excursie.

6. Analizează morfologic și sintactic cuvintele subliniate din următoarele enunțuri:
Toți au mers la părinții ăi. Nimic nu i-a liniștit pe aceia.

ADJECTIVUL - TEST

I. Teorie:

Este partea de vorbire _____ care însoțește un _____ și arată _____ unui obiect.

Felul adjectivelor:

După formă:

1. _____ când își modifică forma în vorbire:

a) are _____ terminații și are _____ forme flexionare - la masc. și fem., singular și plural: ex. _____

b) are _____ terminații și are _____ forme flexionare la feminin și masculin singular și o formă pentru ambele genuri la plural: ex. _____

c) are _____ terminație și _____ forme flexionare o singură formă pentru ambele genuri la masculin și o singură formă pentru ambele genuri la feminin: ex. _____

2. _____ când nu își modifică forma în vorbire: ex. _____

După criteriul semantic:

1. _____ ex. _____

2. _____

a) adj. pronominal de _____ însoțește subst. cu scopul de a preciza obiectul determinat

masculin (însumi, pers. II, sg. _____, însuși, înșine, pers. II, pl. _____, înșiși)
fem. (pers. I, sg. _____, însemi, însăși, înseși, însăși, înseși, însene, însevă, pers. III, pl. _____).

b) adjectivul pronominal _____ înlocuiește numărul posesorului și al obiectului posedat.

_____ și _____ obiect posedat: al meu, a mea, a ta, al tău, al său, a sa.

_____ și _____ ai mei, ai tăi, ale mele, ale tale, ai săi, ale sale.

_____ și _____ : al nostru, al vostru, a noastră, a voastră.

_____ și _____ : ai noștri, ai voștri, ale noastre, ale voastre.

c) adj. pron. _____ : înloc. numele ob. deosebindu-l de alte ob., arătând apropierea, id. și dep. _____ ex. _____

- _____ ex. _____

- _____ ex. _____

d) adjectivul pron. _____ introduce prop. interogative cine? care? ce? cât?

Caz N. _____

Caz Ac. _____

Caz D. _____

Caz G. _____

e) adj. pronominal _____ face legătura între propoziția subordonată și regenta ei și are aceeași formă ca și pronumele _____ (Floarea care îmi place e ghiocelul.)

f) adjectivul pronominal _____ apare în prop. negative: ex. _____

g) adj. pron. _____ nu indică precis obiectul înlocuit: ex.

3. provenite din verb

la _____ ex. _____

provenite din verb la _____ ex. _____

4. provenite din _____ ex. Apa repede îmi dă fiori.

Funcțiile sintactice ale adjectivului

Adjectivul se acordă în gen număr și caz cu _____ determinat și poate îndeplini funcțiile sintactice de: _____ (Băiatul deștept învață.);

_____ (Fata este frumoasă.)

Gradele de comparație ale adjectivului:

1. _____ : ex. _____

2. _____ :

- _____ (mai puțin frumos), - _____ (la fel de frumos), - _____ (mai frumos)

superlativ:

- _____ de superioritate: cel mai frumos,

- relativ _____ : cel mai puțin frumos;

- absolut: ex. _____

Unele adjective nu au _____ : viu, veșnic

Locuțiunile adjectivale

_____ ce se comportă ca un adjectiv: om cu stare bogat

II. Exerciții:

1. Identifică în textele de mai jos, adjectivele obținute prin derivare, conversiune și cele obținute prin compunere:

a) Zmeii ascuseseră fetele suferinde pe drumurile pădurii întunecate.

b) El este un om cu mânie repede.

c) Are un chip îngeresc.

d) Amurgul sângeriu se prăvăli peste noi.

e) El este un om cumsecade.

2. Formulați adjective de la substantivele de mai jos cu ajutorul derivării: mijloc, plete, pădure, om, floare, frunză

3. Atașează următoarelor substantive câte un adjectiv epitet: dragoste, lumânare, apă, ciocârlie

4. Numește prin șase adjective, aflate la diferite grade de comparație, principalele trăsături de caracter ale prietenului tău sau prietenei tale.

5. Alcătuiește enunțuri în care verbul a flutura, la modul participiu și modul supin să devină adj.

6. Analizează adjectivele din următoarele enunțuri:

Scoala noastră este plină de elevi cuminiți.

Maria însăși nu a zărit nicio schimbare la elevii cei mai silitori.

Cartea care ai primit-o este a băiatului acesta.

TEST

**Părțile de vorbire neflexibile
Adverbul**

Definiție:

Este partea de vorbire _____ care arată o caracteristică a unei _____.

Determină _____

Ex. Ea adormi târziu. (subliniază adv. din enunț)

Felul adverbului: După formă: -simple: _____ - _____ : devreme, niciodată...

După înțeles:

- adverbe de _____ : ex. _____

- adverbe _____ : ex. _____

- adverbe _____ ex. _____

- adverbe _____ ex. _____

- adverbe _____ : cum? unde? când?

(apar în prop. interogative)

- adverbe _____ ex. _____

- adverbe _____ ex. _____...

- adverbe _____ ex. _____...

Funcții sintactice:

- _____ : unde?

S-a oprit aici.

- _____ : cum?

Vorbește corect.

- _____ : când?

A sosit ieri.

- _____ : care? Ce fel de?

Tema de azi a fost ușoară.

- _____ : Este ușor a scrie.

(după verb copulativ)

- _____ : Firește că vine.

Gradele de comparație ale adverbului:

1. _____ : greu

2. comparativ:

- de inferioritate: _____

- _____ : la fel de greu, tot atât de greu

- de superioritate _____

3. _____

- relativ: _____ : cel mai puțin greu;

- de superioritate: _____

- superlativ: _____

Locuțiunile adverbiale sunt _____ cu valoare de adverb:

Prepoziția:

Definiție: partea de vorbire _____ ce exprimă raportul sintactic de dependență în propoziție. Ea _____ are funcție sintactică.

Feluri:

- _____ : la, cu, de, în, pentru... - _____ : _____ (prin alăturare), _____ (prin contopire)

Prepozițiile cer anumite cazuri:

**MOZAIC
AUXILIAR DIDACTIC**

- _____ : în, pe, de... A mers la film
 - _____ : grație, datorită, mulțumită, conform, contrar, potrivit... - Datorită lui a venit.
 - _____ : asupra, contra, împotriva, în spatele, în fața... Mihai este împotriva lui.
- Locuțiunile prepoziționale sunt grupuri de cuvinte cu valoare de prepoziție:

Interjecția

Definiție. Partea de vorbire neflexibilă prin care se exprimă senzații, sentimente, -
_____ zgomote din natură. Unele interjecții _____ funcții sintactice.

Felul: - interjecții propriu-zise: -----

- onomatopee - _____ : buf, poc,
- sunetele scoase de animale: _____
- de adresare: _____
- _____ : iată, uite, hai, marș, zbâr...

Funcții sintactice:

- _____ : Cip-cirip se aude.
- _____ : Hai acasă!
- _____ : Rața merge lipa-lipa
- _____ : Am auzit buum!
- _____ : - Zgomote de pac-pac se aud.
- _____ : E vai de el.

Conjuncția

Definiție: Este partea de vorbire neflexibilă ce exprimă raportul de coordonare în propoziție și de coord. și subordonare între _____ unei fraze:

Felul:

- _____ : că, și,
- _____ : ca să, fiindcă

Coordonatoare: leagă _____ propoziții sau părți de propoziție de același fel

Ion și Ioana dansau. Am citit / și am scris./

- coordonatoare _____ : și, nici, precum și
- coordonatoare _____ : dar, iar, însă, ci
- coordonatoare _____ : - ori, sau, fie
- coordonatoare _____ : deci, așadar, prin urmare

Subordonatoare: introduc _____ : să, că, dacă, ca să, căci, deoarece...

Locuțiunile conjuncționale sunt _____ cu valoare de conjuncție din cauză că, în timp ce

Test teorie literară

Ce procedee artistice (figuri de stil epitet, comparație, personificare, repetiție, enumeratie și imagini artistice vizuale, auditive, cromatice, olfactive sau motorii) întâlniți în următoarele enunțurile de mai jos:

- a. Pădurea suspina și își spunea povestea vântului.
- b. Florile copacilor erau albe ca zăpada.
- c. Fete frumoase și flori parfumate se zăreau pe câmpia înverzită.
- d. Repede, repede adunau mere, nuci și struguri.

CAPITOLUL IV

VERIFICAREA CUNOȘTIȚELOR

Test de evaluare a cunoștințelor, cls. a V-a.

Se dă textul:

„Crivățul din miazănoapte vâjâie prin vijelie,
Spulberând zăpada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.
Valuri albe trec în zare, se așterne-n lung troian,
Ca nisipurile dese din pustiul african.

Viscolul frământă lumea!...Lupii suri ies după pradă,
Alergând, urlând în urmă-i prin potopul de zăpadă.
Turmele tremură; corbii zbor vârtej, răpiți de vânt,
Și răchitele se-ndoaie lovindu-se de pământ.“

(Viscolul, Vasile Alecsandri)

1. Transcrie un cuvânt colectiv din text dându-i un sinonim. 0, 20p.
2. Alcătuiește familia lexicală a cuvântului pământ (patru derivate). 0, 40p.
3. Transcrie din text un cuvânt care să conțină diftong șialtul în care să găsești vocale în hiat. 0,40p.
4. Precizează câte litere și sunete au cuvintele: răchitele, ceruri 0,50p.
5. Alcătuiește câmpul lexical al verbelor la modul gerunziu din text.. 0, 40p.
6. Transcrie din text două epitețe. 0, 60p.
7. Alcătuiește enunțuri în care verbul a fi să fie pe rând: verb copulativ, verb predicativ, verb auxiliar. 0, 60p.
8. Conjugă verbul trec la modul indicativ, timpurile imperfect, perfect compus și mai mult ca perf. 0, 90p.
9. Alcătuiește o compunere în care să comentezi prima strofă citată, în compunerea ta vei avea în vedere: mesajul strofei citate, ce tablou din natură prezintă, încadrarea ei într-un gen literar procedeele artistice utilizate de autor (figuri de stil și imagini artistice), prezentare conținutului, rimă, măsură, concluzii. 1 p.
10. Alcătuiește un dialog între vânt și corbi. 2p.
11. Pornind de la mesajul textului citat alcătuiește o compunere în care să prezinți un tablou de iarnă, folosind descrierea. 2p.

TEST DE EVALUARE ÎNICIALĂ

Disciplina: Limba și literatura română

Clasa a VI-a

Numele și prenumele elevului:

Data susținerii testului:

Pentru rezolvarea corectă a tuturor cerințelor din Partea I și din Partea a II-a se acordă 78 de puncte. Pentru redactarea întregii lucrări se acordă 12 puncte. Din oficiu se acordă 10 puncte.

Timpul efectiv de lucru este de 45 de minute.

PARTEA I

Citește textul:

„Atunci Aleodor întinsese coprinul său și pe moșia lui Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, luă de soție pe fata lui Verdeș împărat și se întoarse la împărăția lui.

Când îl văzură gloatele venind teafăr, alături de o soțioară de-i râdea și stelele de frumoasă, îl primiră cu mare bucurie; și urcându-se din nou în scaunul împărăției, domni și trăi în fericire, până se istoviră.

Iar eu încălecai pe-o șea și v-o spusei dumneavoastră așa.“ (*Aleodor Împărat*)

Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.

A.

1. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect: **6 puncte**

Cuvântul *soțioară*, din secvența *alături de o soțioară*, s-a format prin:

a. compunere. b. conversiune. c. derivare.

2. Subliniați varianta corectă despărțită în silabe:

bu-cu-ri-e / bu-cu-rie

dum-nea-voas-tră / dum-nea-voast-ră

i-sto-vi-ră / is-to-vi-ră **6 puncte**

3. Explică folosirea cratimei în structura *de-i râdea* **6 puncte**

4. Precizează valoarea morfologică și cazul pentru cuvintele: îl, dumneavoastră, gloatele. **6 puncte**

5. Construiește un enunț în care substantivul *Aleodor* să aibă funcția sintactică de atribut. **6 puncte**

B.

1. Menționează două personaje care apar în textul dat. **6 puncte**

2. Transcrie o personificare din textul dat. **6 puncte**

3. Precizează sensul expresiei *alături de o soțioară de-i râdea și stelele de frumoasă*. **6 puncte**

PARTEA a II-a (30 de puncte)

Redactează o compunere de 5-7 rânduri (aproximativ 50-70 de cuvinte), în care să folosești 3 cuvinte alese de tine din textul dat la Partea I. Dă un titlu sugestiv acestei compuneri.

Cuvinte selectate: _____, _____, _____

Vei primi 12 puncte pentru redactarea întregii lucrări (respectarea normelor de ortografie, de punctuație și de exprimare, respectarea limitelor de spațiu indicate).

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Se punctează oricare alte formulări/ modalități de rezolvare corectă a cerințelor.

Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit prin barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.

Se acordă 10 puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea la 10 a punctajului total.

PARTEA I (48 de puncte)

A.

1. c **6 puncte**

2. câte 2 puncte pentru sublinierea formei corect despărțite în silabe pentru cuvintele date $3 \times 2p = 6$ puncte

3. explicarea folosirii cratimei din secvența dată 6p/ explicare superficială, ezitantă 2p **6 puncte**

**MOZAIC
AUXILIAR DIDACTIC**

4. câte 1 punct pentru indicarea fiecărei valori morfologice și a fiecărui caz pentru cuvintele din coloana din stânga 6x1p=6 puncte
5. construirea unui enunț în care cuvântul indicat să aibă funcția sintactică de atribut 6 puncte

B.

1. câte 3 puncte pentru menționarea oricăror două personaje din text 2x3p=6 puncte
2. transcrierea unei personificări din text 6 puncte
3. precizarea sensului expresiei indicate 6 puncte

PARTEA a II-a (30 de puncte)

câte 2 puncte pentru utilizarea oricăruia dintre cei 3 termeni aleși din textul de la Partea I 3x2p=6 puncte

alegerea unui titlu sugestiv 4 puncte

conținut ideatic adecvat cerinței 15p/ tratare ezitantă, superficială a cerinței 5p 15 puncte

coerență și echilibru al compoziției 5 puncte

Redactarea întregii lucrări: 12 puncte

respectarea limitelor de spațiu indicate 3 puncte

respectarea normelor de exprimare și de ortografie 6 puncte

(0-1 greseli 6p; 2-3 greseli 4p; 4-5 greseli 2p; peste 6 greseli 0p)

respectarea normelor de punctuație 3 puncte

(0-1 greseli 3p; 2-3 greseli 2p; 4-5 greseli 1p; peste 6 greseli 0p)

Test de evaluare - cls. a VIII-a

Abia atingi covorul moale,

Mătasa sună sub picior,

Și de la creștet pân-în poale

Plutești ca visul de ușor.

(Mihai Eminescu, Atât de fragedă...)

Cerințe:

1. Transcrie din text două figuri de stil diferite și precizează-le.
2. Precizează rima versurilor.
3. Precizează căruia gen literar aparține textul și de ce.
4. Arată în 10-12 rânduri semnificația titlului poeziei făcând referire la textul citat.
5. Transcrie un cuvânt compus prin alăturare din text.
6. Alcătuiește un enunț în care cuvântul **ușor** să fie folosit cu alt sens decât în text.
7. Alcătuiește câmpul lexical al verbelor din text.
8. Precizează ce valoare morfologică au cuvintele subliniate: Abia, moale, de ușor.
9. Transcrie prima propoziție din text.
10. Realizează expansiunea atributului moale din primul vers într-o propoziție subordonată corespunzătoare.

**TEST
Cls. a VI-a**

„Prunii deșteptați din toropeala verii deschid ochi vineți, aiuriți.
Merele și perele fug de prin așternutul crengilor, zugerându-și chipurile colorate
pe fețele frunzelor, ca să nu observe nimeni fuga, dar vântul descoperă
înșeșăciunea și mânios, în căutarea lor, se uită pe ferestre, le vede și le cheamă prin
horn. Gutuile îngălbenesc de spaimă..., păsările s-au împrăștiat și vara s-a rătăcit
departe.“

(Basmul toamnei, Ionel Teodoreanu)

1. Alcătuiește un enunț cu omonimul cuv. *dar*. 2 p
 2. Precizează cum s-au format cuvintele: *fuga, îngălbenesc*. p. 4 p
 3. Transcrie din text un verb auxiliar și un verb la un mod nepersonal. 6 p
 4. Analizează verbele: să nu observe și fug. 10 p.
 5. Alcătuiește enunțuri cu verbul a fugi la infinitiv astfel încât să îndeplinească funcțiile de subiect, nume predicativ, complement direct, complement indirect, complement circumstanțial de mod și atribut verbal. 12 p.
 6. Demonstrează că textul citat este o descriere literară. (Pentru a arăta că este o descriere artistică e necesar să arătați ce descrie (prezintă) textul, mesajul textului, rolul figurilor de stil în poezie și a imaginilor artistice, ce părți de vorbire predomină la nivel morfologic, ca de exemplu: substantive) 14 p
 7. Imaginează-ți că toamna este o prințesă, într-o compunere de zece-doisprezece rânduri conturează-i portretul. 12 p.
 8. Într-o compunere de 15-20 de rânduri demonstrează că o operă literară studiată de tine la clasă este o narațiune (30 p). Puteți folosi pentru a demonstra acest lucru opera literară ***Sobieski și românii*** de C. Negruzzi ținând cont de: - definiția nuvelei 2 p, - semnificația titlului 2 p, - moduri de expunere 2 p, - povestire pe momentele subiectului 10 p, - trăsăturile a unul, două personaje 5 p, - compunerea ta să respecte convențiile specifice acestora: introducere, cuprins și încheiere 3 p, - pentru a primi punctajul de p compunerea trebuie să fie de minim 15 rânduri, ortografie și punctuație, așezare în pagină, exprimare 6 p.
- Se acordă 10 p din oficiu.

TEST, cls. a VII-a

E cald...grădina-n jurul meu
Surăde, leneșă la soare.
Frunzișul prăfuit și greu
Își culcă umbra călătoare

Pe-al ierburilor câmp plâpând...
Râzând, cu capul dat pe spate,
Un mac își scutură pe rând
Petalele însângerate.

În sălcii vrăbiile tac,
Doar cucul cel bătrân aruncă,
Neîndemânatic și buimac,

Chemarea-i scurtă peste luncă.

Și din trifoilul parfumat,
Cu flori ușoare și rotunde.
Același murmur necurmat
De greieri adormiți răspunde...

Otilia Cazimir, **Vară**

Se acordă **10 p** din oficiu

A. Înțelegerea textului: **20 p**

1. Precizează care este rima poeziei. 2 p
2. Care este tema poeziei? 2 p
3. Comentează primele două versuri ale poeziei în 3-4 rânduri. 4 p
4. Arată în 10-12 rânduri că textul citat este o descriere artistică. (pentru a arăta că este o descriere artistică e necesar să arătați ce descrie (prezintă) textul, rolul figurilor de stil în poezie și a imaginilor artistice, ce părți de vorbire predomină la nivel morfologic, ca de exemplu: adjective) 12 p

B. Limba română **40 p**

1. Transcrie din text un cuvânt care conține diftong și unul care conține hiat 2 p
2. Câte litere și sunete au cuvintele: chemarea, sălcii, însângerate 3 p
3. Precizează cum s-au format cuvintele: neîndemânatic, chemarea, meu, necurmat, însângerate, același. 6 p
4. Precizează valoarea morfologică a cuvântului **i** (chemarea-i) și arată în trei enunțuri omonimia lui 4 p
5. Transcrie un predicat verbal și unul nominal din text. 2 p
6. Transcrie din text un verb la diateza reflexivă și unul la diateza activă. 2 p
7. Alcătuieste enunțuri în care verbul *a scutura* să fie trecut pe la toate trei diatezele (activă, reflexivă, pasivă) 3 p
8. Transcrie din text un verb la un mod nepersonal, precizându-l. Trece acest verb la modul infinitiv și alcătuieste enunțuri în care să îndeplinească funcțiile sintactice de: subiect, complement direct, complement indirect și atribut verbal. 5 p
9. Transcrie din text un verb tranzitiv și unul intransitiv, precizează conjugarea acestora, modul și timpul. 8 p
10. Alcătuieste un enunț în care să ai o locuțiune verbală, analizează-o. 5 p

C. Într-o compunere de 20-25 de rânduri demonstrează că o operă literară studiată de tine la clasă este o nuvelă. **(30 p)** În compunerea ta ține cont de:

- definiția nuvelei 2 p
- semnificația titlului 2 p
- povetire pe momentele subiectului 10 p
- trăsăturile a unu, două personaje 4 p
- limbaj, tipuri de comic dacă reies aceste lucruri în nuvela aleasă de tine 4 p
- compunerea ta să respecte convențiile specifice acesteia: introducere, cuprins și încheiere 3 p
- pentru a primi punctajul de p compunerea trebuie să fie de minim 20 rânduri, ortografie și punctuație, așezare în pagină, exprimare 5 p

TEST, cls. a VII-a

Se dă textul:

Ce schimbătoare e la munte
Lumina; cât ai scăpăra,
Un curcubeu a-ntins o punte
Din casa mea pân-la a ta.

Și-un gând, un gând nebun îmi vine!
- Așa-s poezii uneori-
Să mă avânt până la tine
Pe puntea asta de culori.

Cu fruntea de lumini brăzdată
Să urc țăriile cerești
Și când nici nu te-aștepți, deodată
Să-ți bat cu degetu-n ferești...

Dar când să urc frumoasa punte
S-a dărâmat, ș-acuma norii
Au tras perdeaua către munte:
Nebuni sunt Doamne visătorii!

Dimitrie Anghel, **Curcubeul**

Se acordă 10 p din oficiu

I. Înțelegerea textului (2 puncte)

1. Explică sintagma „gând nebun“ 2 p

II. Alcătuiește o cerere (5 p) de înscriere adresată directorului Clubului Copiilor din Timișoara, prin care se solicită înscrierea la cursurile de dans modern, pe o foaie distinctă. Te numești Daniel/Daniela Marinescu, locuiești în Timișoara, pe str. Trandafirilor, nr 5 și ești elev în cls a VIII-a la Liceul Teoretic „Mihai Eminescu“. Data redactării cererii. 18. 09. 2009 (5 p din care 3 p conținut și 2 p respectarea convențiilor specifice cererii)

III. Scriere despre textul literar (40 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere:

1. tema operei 3 p
2. mesajul operei 3 p
3. semnificația titlului 3 p
4. mărci ale prezenței eului liric în poezie, cu exemple din text 4 p-(2p ca ai pecizat cum își face prezența eul liric în text și 2 p pentru două exemple)
5. mod de expunere 2 p
6. procedee artistice, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din poezie, rolul procedeeilor artistice în poezie, mesajul lor. 10p
7. Valoarea stilistică a verbelor din text. 4 p
8. elemente de versificație: măsură, rimă, ritm 3 p
9. redactare (dacă ai așezat corect în pag., cu aliniate compunerea 1 p, dacă te-ai exprimat corect 3 p, dacă nu ai greșeli de ortografie 2 p, dacă ai scris citeț 1 p, dacă

ai cel puțin 15 rânduri 1 p)

IV Limba română 43 p

1. Transcrie din text: un cuvânt derivat, un cuvânt care să conțină diftong, un cuvânt compus prin contopire, un cuvânt format prin schimbarea valorii gramaticale, precizează câte sunete are cuv schimbătoare **5 p**

2. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate și scrise cu bold un curcubeu, casa **mea**, **pân-la**, **au** tras, puntea **s-a** dărâmat **5 p**

3. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate și scrise cu bold: **așa-s**, **perdea**, **lumina**, **acuma**, puntea **asta**, **5 p**

4. (5 p) Transcrie din text un predicat nominal, **1 p** sublinează numele predicativ **1 p**, realizează expansiunea acestuia într-o propoziție corespunzătoare precizând felul ei **3p**.

5. Se dau următoarele cuvinte: sublinia, preșcolar, inegal, omucidere, vreodată.

- despărțiți în silabe cuvintele **5 p**

- arătați cum s-au format cuvintele **5 p**

6. Alcătuiți propoziții în care să aveți:

adjectiv provenit din verb la participiu, adjectiv provenit din verb la gerunziu,

adj. provenit din pronume, adverb provenit din adj, prepoziție provenită din adv.

5 p

Dă exemple de: **8 p**: un adjectiv compus prin contopire, un adjectiv compus prin alăturare, un pronume compus prin contopire, un verb compus prin contopire, un adverb compus prin alăturare, o interjecție compusă prin alăturare, o prepoziție compusă prin contopire, un substantiv compus prin alăturare.

Test, cls. a VII-a A

Fluture, tu, pe unde prin perdea

Putuși intra-n chilia mea?

Ce știri mi-aduci din primăvară,

Frumosule de catifea solară?

Echer plăpând te-ai și prins de părete,

Uitându-te la cărți și la caiete

Cu ochii aprinși ca jarul de rubin

Ai și tu o chemare? Ai și tu un destin?

Deschideți-i fereastra dintre ramuri

Să nu-și lovească frățezimea-n geamuri.

Puiul luminii caută-ntr-afară.

Lovit în frunte poate să și moară,

Aici, în foișorul nostru din cărare,

Unde nici nimeni, nici nimic nu moare,

Decât pe înserate vreo stea sau câte-o floare.

Fluture, tu, Tudor Arghezi

1. Care este mesajul textului? (5, 6 rânduri)

2. Precizează măsura versului al doilea.

3. Care este rima versurilor?

4. Transcrie din text:

un epitet, un epitet metaforic, o comparație, o interogație retorică, o imagine vizuală, o metaforă.

5. Precizează rolul virgulelor în primul vers.

6. Precizează rolul cratimei în structura intra-n

7. Transcrie un cuvânt compus, un cuvânt format prin conversiune, și unul derivat.

8. Transcrie 4 cuvânte cu diftong.

9. Câte litere și sunete au cuvintele: echer, ochii, chemare, deschideți, geamuri, chilia, frăgezimea

10. Precizează sinonimele contextuale ale cuvintelor: plăpând, chemare, destin

11. Precizează antonimele cuvintelor: nimeni, înserate

12. Alcătuiește enunțuri cu omonimele cuvântelor: i și o

13. Arată polisemantismul verbului a prinde

14. Analizează cuvintele subliniate.

Test, cls. a VII-a

Se dă textul:

Cine nu iubește fluturii, aceste minuni ale naturii **ale căror** aripioare picturi vii sunt acoperite de **cele mai strălucitoare** culori și de cele mai fanteziste și elegante desene?

Lăcașul uimitoarelor culori ale fluturilor **se află** în solzii aripilor. **Uneori** structura **acestora** ajută descompunerea luminii. Aceste culori se numesc de structură și dau reflexele metalice: argintiu, albastru, violet, verde etc. în alte cazuri, culoarea e produsă de pigmenții localizați în pereții și în cavitatea internă a solzilor: pterinele dau culorile galben, portocaliu, roșu; melanina colorează în negru și în brun; carotenul și flavonele **sunt preluate de corpul** insectelor de la florile **pe care** le polenizează.

Forma, culoarea, tipul desenului de pe aripi constituie excelente repere vizuale, ABC-ul codului de recunoaștere în văzduh sau deasupra unei poieni de munte, de pildă, unde zboară **mii** de fluturi din zeci de specii. **De altfel** ochii fluturilor situați pe părțile laterale ale capului sunt compuși din mii de omatidii. Datorită acestei structuri particulare, fluturii (ca și insectele de altfel) au un câmp vizual foarte larg.

(Tudor Opriș, *Mica enciclopedie a graiului animalelor*, Editura didactică și pedagogică, București, 2007)

Pterinele - biochimia insectelor, cu acidul folic produce o cromatografie (pigmenți) specifică familiei de insecte

Melanină - pigment organic de culoare neagră care conține fier și sulf și se găsește în coroidă, în păr ori în piele

Caroten - pigment roșu-portocaliu

Flavonele - substanță încoloră sub formă de cristal de natură vegetală răspândită în natură; în legătură cu activ. vitaminică unele insecte

1. Redactează o compunere, de 10-15, rânduri în care să relatezi o întâmplare (reală sau imagină) petrecută la munte, într-o poiană străjuită de brazi, unde, împreună cu prietenii tăi, te afli la prins fluturi pentru completarea insectarului personal; nu uita să valorifici și informațiile despre fluturi „picturi vii” din fragmentul de text

folosit ca suport. 1p

2. Analizează cuvintele subliniate. 3p (0.30p x 10 = 3 p)

3. Alcătuieste câte un enunț în care cuvintele: **deasupra** (deasupra unei poieni), **acestei** (Datorită acestei structuri) și **au** (au un câmp) să îndeplinească altă valoare morfologică decât în text. 0, 60 p

4. Alcătuieste enunțuri în care cuvântul **iar** să fie pe rând: adverb, conjuncție și substantiv 0, 30p

5. Alcătuieste enunțuri în care cuvântul **prieten** să fie în cazul N cu fc. sint. de atribut apozitional, în cazul Ac. cu fc. sint. de complement direct și atribut substantival prepozițional, în cazul D cu fc. sint. de CI, în cazul G cu fc. sint. de nume predicativ și complement circumstanțial de cauză 0, 60p

6. Alcătuieste enunțuri în care pronumele interogativ **cine** să fie pe rând în cazul N, Ac, D, G, iar pronumele personal **el** să fie în cazul D 0, 50p

7. Demonstrează că o operă literară studiată de tine la clasă este o baladă populară sau caracterizează un personaj dintr-o baladă populară studiată. 3 p
1p se acordă din oficiu.

Test, cls. a VII-a.

Se dă textul:

Valea se strâmta mereu. Dealurile se apropiau, creșteau, își îndreptau saelele **înverzite** de păduri, **clătinându-se** agale ca niște uriași bătrâni **ce** înfruntau bătrânețea. Someșul fugea printre picioarele lor, rostogolindu-se peste bolovanii din cale, mugind parca l-**ar fi alungat o arătare** înspăimântătoare.

Trenul sufla **din ce în ce mai greu**, pârâia din **toate** încheieturile, trecea mereu de pe un țârm **pe celalalt**, încercând sa-si ușureze suișul. **De uruitul roților** clocoteau codrii, iar fumul negru, care gâlgâia tot mai furtunos din coșul mașinii, se întindea peste copacii speriați, agățându-se prin crengi și acoperind fata soarelui, ca un val de doliu
(Liviu Rebreanu, *Cuibul visurilor*)

1.Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre semnificațiile sau despre mesajul fragmentului citat din *Cuibul visurilor* de Liviu Rebreanu 1p

2. Analizează cuvintele subliniate. 3p (0.30p x 10 = 3 p)

3. Alcătuieste câte un enunț în care cuvintele: **iar** (**iar** fumul negru), **care** (**care** gâlgâia) și **se apropiau** (Dealurile **se apropiau**) să îndeplinească altă valoare morfologică decât în text. 0, 60 p

4. Alcătuieste enunțuri în care cuvântul **împotriva** să fie pe rând: adverb, prepoziție și adjectiv 0, 30p

5. Alcătuieste enunțuri în care cuvântul **codru** să fie în cazul N cu fc. sint. de atribut apozitional, în cazul Ac. cu fc. sint. de complement direct și atribut substantival prepozițional, în cazul D cu fc. sint. de CI, în cazul G cu fc. sint. de nume predicativ și complement circumstanțial de cauză 0, 60p

6. Alcătuieste enunțuri în care pronumele interogativ **care** să fie pe rând în cazul N, Ac, D, G, iar pronumele personal **eu** să fie în cazul D 0, 50p

7. Demonstrează că o operă literară studiată de tine la clasă este o baladă populară sau caracterizează un personaj dintr-o baladă populară studiată. 3 p

Test de evaluate - cls. a VI-a

Văd drumuri albe-n zări senine,
La margini munți, mai jos coline
Și, ca pe-o pânză zugrăvit,
Orașu-n vale-adânc sub mine.
E pace-n cer și pe pământ;
Abia nestătătorul vânt
Venit de peste munți, de-aiurea,
Tot spune ce din veci a spus
Și până-n văi, de-aici de sus,
Se zbate-ncet doinind pădurea.

Pe Tâmpa, George Coșbuc

1. Extrage din text:
Un epitet
O personificare
O imagine auditivă
O imagine vizuală
2. Arată în 8-10 rânduri că textul citat este o descriere literară și artistică
3. Precizează rolul cratimei în structura: albe-n
4. Alcatuiește enunțuri în care să arăți omonimia cuvântului o, precizând valoarea morfologică a cuvântului o din text: pe-o pânză.
5. Precizează sinonimele cuvintelor: senine- cer-
pădurea-
6. Extrage câteva mărci gramaticale ale prezentei eului liric în text:
7. Analizează cuvintele subliniate.

Test de evaluate - cls. a VI-a

La ușa ce se vaită prelung
Mă-ntâmpină parfum închis și greu,
Și-n pragul putred, din trecut, m-ajung
Vechi amintiri din ceea ce-am fost eu.
Odăile pustii mi se-arată
Atât de mari cum îmi păreau odată,
Pe vremea când le măsuram, tiptil,
Cu pași mărunți și șovăielnici de copil
Era atât de nalt pe-atunci plafonul scund,
Și ușile erau atât de grele
Când încercam să mă ascund,
Tinându-mi răsufarea, după ele...

Otilia Cazimir, Pelerinaj sentimental

1. Extrage din text:
Un epitet
O imagine auditivă
O imagine vizuală
2. Arată în 10-12 rânduri că textul citat este o creație lirică.

3. Precizează rolul cratimei în structura: m-ajung

4. Precizează măsura versului al treilea

5. Precizează antonimele cuvintelor: putred- grele-
din trecut-

6. Precizează cum s-au format cuvintele:

Prelung

din trecut

șovăielnici

7. Analizează cuvintele subliniate.

Analizează pronumele și adjectivele pronominale din textul:

Acela a obținut o diplomă pe spatele tău, fiindcă tu l-ai ajutat să înțeleagă etapele
acelea de care îmi povesteai.

Despre ai mei se spune același lucru.

Pe aceeași am văzut-o luând caietul acesta și citind notițele noastre.

Mie nu mi-a dat cartea ceaialaltă.

Alcătuiește enunțuri în care pronumele să fie pe rând: personale și reflexive:

Ți

Ți

Mă

Mă

V

V

Îmi

Îmi

Ni

Ni

Alcătuiește enunțuri în care cuvintele de mai jos să fie pe rând pronume personale și
adjective pronominale personale.

Acesta

Acesta

Tău

Tău

Alcătuiește enunțuri în care pronumele aceasta să fie în cazurile

N

Ac

D

G

Alcătuiește enunțuri în care pronumele el să fie în cazurile

N

Ac

D

G

CAPITOLUL V

Model de subiect pentru olimpiada de limba și literatura română

Model de subiect pentru olimpiada de limba și literatura română cls. a VIII-a

Iubito-mbogățește-ți cântărețul,
mută-mi cu mâna ta în suflet lacul,
și ce mai vezi, văpaia și înghețul,
dumbrava, cerbii, trestia și veacul.

Cum stăm în fața toamnei, muți,
sporește-mi inima, c-o ardere, c-un gând.
Solar e tâlcul ce tu știi oricând
atâtor lucruri să-mprumuți.

O, lumea, dacă nu-i o amăgire,
ne este un senin veșmânt.
Că ești cuvânt, că ești pământ,
nu te dezbraci de ea nicicând.

O, lumea e albastră haină,
în care ne cuprindem, strânși în taină,
ca vara sângelui să nu se piardă,
ca vraja basmului mereu să ardă.

Lucian Blaga, **Vara Sfântului Mihail**
(Vară de noiembrie)

Nu mă-ntreba nimic în noaptea asta
Nici cât e ceasul, nici ce gânduri am,
Mai bine lasă-mă să-nchid fereastra,
Să n-aud frunzele cum cad din ram.

Fă focul și preumblă-te prin casă.
Fără să spui nimic, nici un cuvânt.
Vreau să mă simt la tine ca acasă,
Să n-aud frunzele cum zboară-n vânt.

Învăluită-n straie de culcare,
Așează-mi-te-alături c-un ghem
Și deapănă mereu, fără-nctare
Să n-aud frunzele sub pași cum gem.

Ferește-mă în preajma ta de vasta
Urgie-a toamnei care bântuie
Și nu mă întreba în noaptea asta
De ce mă înspăimântă frunzele.

Radu Stanca, *Nu mă-ntreba*

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru. (90 de minute)

VARIANTA I

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează care este mesajul poeziilor. (4 p.)
2. Explică în maxim zece rânduri valoarea stilistică a verbelor din ambele poezii. (12 p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere mesajul operelor, mărci ale prezenței eului liric în poezii, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *lacul, albastră haină, vraja basmului, senin veșmânt, suflet, toamnă*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea descrierii ca mod de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate ;
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv.
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Alcătuiește câte un enunț în care cuvintele **toamnă** și **noapte** să fie utilizate cu sens figurat. (4 p.)

2. Alcătuiește câte un enunț care să ilustreze omonimia cuvintelor **gem** și **care** din poezia **Nu mă-ntreba...** 6p

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Precizează valorile morfologice ale lui o din „O, lumea, dacă nu-i o amăgire.” (6 p.)
2. Transcrie o propoziție principală și una secundară din poezia lui Lucian Blaga. (6 p.)
3. Dă exemple de patru expresii care să conțină cuvântul **foc**. (8 p.)

10 puncte se acordă din oficiu

VARIANTA a II-a

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează două caracteristici comune ale celor două poezii propuse. (4 p.)
2. Explică în maxim 10 rânduri semnificația titlului ambelor poezii. (12 p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere mesajul operelor, mărci ale prezenței eului liric în poezii, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *lacul, albastră haină, vraja basmului, senin veșmânt, suflet, toamnă*.

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea descrierii ca mod de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate ;
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv;
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat acestui tip de compunere.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practică rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Transcrie din a doua poezie un cuvânt care să conțină diftong și un cuvânt derivat (4 p.)
2. Alcătuiește un enunț cu omograful cuvântului **haină** „O, lumea e albastră haină“6p

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Explică semnificația sintagmei *senin veșmânt* (6 p.)
2. Transcrie o propoziție principală și una secundară din poezia lui Radu Stanca. (6 p.)
3. Arată polisemia cuvântului **a cădea**, patru enunțuri. (8 p.)

10 puncte se acordă din oficiu

Barem de corectare și notare

VARIANTA I

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează care este mesajul poeziilor. (4 p.) Se acordă (2 p) pentru abordarea sumară a mesajului ambelor poezii și (4 p) dacă elevul observă că **Nu mă-ntreba** este poezia unei stări de neliniște pe care o provoacă trecerea de neoprit a timpului (iubita este singura care-l poate ajuta să depășească această stare de teamă) și că poezia **Vara de noiembrie**, exprimă ideea că timpul trece nemilos fără a ne putea împotrivi. Doar prin iubire și tinerețe poate fi prelungit.
2. Explică în maxim zece rânduri valoarea stilistică a verbelor din ambele poezii.

Se acordă 4 p dacă elevul s-a exprimat corect și nu are greșeli de ortografie și 8 p pentru explicarea valorii stilistice a verbelor, dacă valoarea stilistică a verbelor este prezentată sumar se acordă doar 4 p, se acordă 2p pentru explicarea sumară a valorii stilistice a verbelor dintr-o singură poezie(12 p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere mesajul operelor, mărci ale prezenței eului liric în poezii, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii. Mărcile eului liric cu exemple din ambele texte 6 p (ex. 3p *mi-* +3p *mea, mi-*), se acordă 2p pentru precizarea modului de expunere și 6 p pentru precizarea modului de expunere cu exempificări pe ambele texte, se acordă 7 p pentru surprinderea corectă a mesajului celor două poezii, abordarea sumară 3 p, se acordă 10 p pentru identificarea și explicarea rolului procedeelor artistice în ambele poezii ex. pentru identificarea a două metafore sau a unei comparații și o metaforă , sau a două imagini vizuale se acordă 1 p, iar dacă sunt și explicate 2 p

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *lacul, albastră haină, vraja basmului, senin veșmânt, suflet, toamnă*. Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ; 4p, titlu obișnuit 2 p
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii; 4p, respectare parțială 2 p
- utilizarea descrierii ca mod de expunere; 3 p
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate 6 p, 1 p pt fiecare
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv 4p
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat. 4 p

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. . Alcătuiește câte un enunț în care cuvintele **toamnă și noapte** să fie utilizate cu sens figurat. (4 p.)

Variante de răspuns: A ajuns în toamna vieții. 2 p; În sufletul ei e noapte. 2 p

2. Alcătuiește câte un enunț care să ilustreze omonimia cuvintelor **gem și care** din poezia **Nu mă ntreba...**

Variante de răspuns: Mama a preparat un gem de căpșuni. 3 p; Pe drum trec care cu fân. 3 p

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Precizează valorile morfologice ale lui o din „O, lumea, dacă nu-i o amăgire.” (6 p.)

Interjecție și articol nehotărât (3 p + 3 p)

2. Variante de răspuns:

prop. principală „Iubito-mbogățește-ți cîntărețul“; prop. secundară „...să ardă.“

3. Dă exemple de patru expresii care să conțină cuvântul **foc**.. 2 p fiecare exemplu, variante de răspuns: e foc și pară, a luat foc, a se juca cu focul, foc pe foc nu stinge, ci mai mult îl aprinde, fără foc nu iasă fum, s-a supărat foc(8 p.)

10 puncte se acordă din oficiu

VARIANTA a II-a

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează două caracteristici comune ale celor două poezii propuse. 2p
precizarea unei singure caracteristici (4 p.) precizarea a două caracteristici
(trecerea timpului, eul liric din ambele poezii crede că iubita e cea care îl poate salva)

2. Explică în maxim 10 rânduri semnificația titlului ambelor poezii.. 4 p pentru exprimare, ortografie și încadrare și 4 p pentru explicarea unui singur titlu și 8 p pentru explicarea ambelor titluri (Titlul **Vară de noiembrie** este sugestiv simbolizând dorința eului liric de a retrăi clipele tinereței. Metafora titlului este alcătuită din substantivul "vară" ce simbolizează tinerețea și substantivul "noiembrie" ce evocă toamna ,anotimpul bătrâneții. Titlul poeziei Nu mă-ntreba este alcătuit dintr-un verb la imperativ, la forma negativă și un pronume personal. Verbul comunică refuzul comunicării verbale.)(12 p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere mesajul operelor, mărci ale prezenței eului liric în poezii, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii. Mărcile eului liric cu exemple din ambele texte 6 p (ex. 3p *mi-* +3p *mea, mi-*), se acordă 2p pentru precizarea modului de expunere și 6 p pentru precizarea modului de expunere cu exemplificări pe ambele texte, se acordă 7 p pentru surprinderea corectă a mesajului celor două poezii, abordarea sumară 3 p, se acordă 10 p pentru identificarea și explicarea rolului procedeelor artistice în ambele poezii ex. pentru identificarea a două metafore sau a unei comparații și o metaforă , sau a două imagini vizuale se acordă 1 p, iar dacă sunt și explicate 2 p

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *lacul, albastră haină, vraja basmului, senin veșmânt, suflet, toamnă.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ; 4p, titlu obișnuit 2 p
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii; 4p, respectare parțială 2 p
- utilizarea descrierii ca mod de expunere; 3 p
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate 6 p, 1 p pt fiecare
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv 4p
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat. 4 p

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Transcrie din a doua poezie un cuvânt care să conțină diftong și un cuvânt derivat (4 p.)

Variante de răspuns: derivate: învăluită, înspăimântată, 2 p diftong: mai, zboară 2p

2. Alcătuiește un enunț cu omograful cuvântului **haină** „O, lumea e albastră haină“ (6p)

Alina e o femeie haină.

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. 1. Explică semnificația sintagmei *senin veșmânt* (6 p.) (Poetul surprinde ideea că lumea atunci când nu este o amăgire devine „senin veșmant“. Acest epitet simbolizează faptul că oamenii își acceptă cu seninatate soarta.) 2 p dacă preciază că e un epitet, 4 p dacă arată mesajul epitetului, 2 p explicație sumară(6 p.)

2. Transcrie o propoziție principală și una secundară din poezia lui Radu Stanca. (6 p.)

prop. secundară: „...cum cad din ram.“

prop. principală: „Vreau...“

3. Arată polisemia cuvântului **a cădea**, patru enunțuri. ((8 p.)

A căzut pe scări. (a picat)

A căzut examenul. (nu a promovat)

Se cade a-i acorda respect. (se cuvine)

A căzut la pace cu el. (de acord)

10 puncte se acordă din oficiu

**Model de subiect pentru olimpiada de limba și literatura română,
cls. a VII-a**

Spânzurat de aer printre ramuri

se frământă în mătasea-i

un păianjen.

Raza lunii

l-a trezit din somn.

Ce se zbate? A visat că

raza lunii-i fir de-al lui și

cearcă-acum să se urce

până-n ceruri, sus, pe-o rază.

Se tot zbate îndrăznețul

și s-azvârle.

Și mi-e teamă

c-o să cadă visătorul.

Visătorul, Lucian Blaga

Fluture, tu, pe unde prin perdea

Putuși intra-n chilia mea?

Ce știri mi-aduci din primăvară,

Frumosule de catifea solară?

Echer plăpând te-ai și prins de părete,

Uitându-te la cărți și la caiete

Cu ochii aprinși ca jarul de rubin

Ai și tu o chemare? Ai și tu un destin?

Deschideți-i fereastra dintre ramuri
Să nu-și lovească frăgezimea-n geamuri.
Puiul luminii caută-ntr-afară.
Lovit în frunte poate să și moară,
Aci, în foisorul nostru din cărare,
Unde nici nimeni, nici nimic nu moare,
Decât pe înserate vreo stea sau câte-o floare.

Tudor Arghezi, **Fluture, tu**

Alege una dintre variantele de subiect propuse mai jos și răspunde corect tuturor cerințelor formulate în sarcinile de lucru. (90 de minute)

VARIANTA I

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Explică semnificația titlului la ambele poezii. (4 p.)
2. Explică în maxim zece rânduri care este mesajul ambelor poezii. (12 p.)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere prezența eului liric în text, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *visătorul, raza lunii, catifea solară, echer plâpând, jarul de rubin, destin.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea descrierii ca mod de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate ;
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv.
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Alcătuiește câte un enunț în care cuvintele **flutur și floare** să fie utilizate cu sens figurat. (4 p.)
2. Transcrie din al doilea text un cuvânt format prin schimbarea val. gram. și unul compus. 6p

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Arată în trei enunțuri omonimia cuvântului **i** (6 p.)
2. Transcrie un verb la diateza activă și unul la diateza reflexivă. (6 p.)
3. Dă exemple de expresii care să conțină cuvântul ochi. (8 p.)

10 puncte se acordă din oficiu

VARIANTA a II-a

a.) Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Precizează două caracteristici comune ale celor două poezii propuse. (4 p.)
2. În cel mult 10 rânduri, explică valoarea stilistică a verbelor din ambele texte. (12 p.)

I. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 15 - 20 de rânduri, prezintă trăsăturile operei lirice, având în vedere prezența eului liric în text, mod de expunere, procedee artistice și utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele poezii.

II. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorificând mesajul fiecăruia dintre cele două poezii, alcătuiește o compunere descriptivă, de cel puțin 25 de rânduri, în care să utilizezi următoarele secvențe din textele propuse: *visătorul, raza lunii, catifea solară, echer plâpând, jarul de rubin, destin.*

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv ;
- respectarea relației dintre titlu și conținutul compunerii;
- utilizarea descrierii ca mod de expunere;
- introducerea în compunere a tuturor structurilor indicate ;
- valorificarea valorii expresive a părților de vorbire într-un text descriptiv;
- respectarea regulilor de ortografie și punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat acestui tip de compunere.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

b) practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

1. Transcrie din text câte un verb pentru fiecare conjugare (4 p.)
2. Transcrie din text două cuvinte care să conțină diftong și un cuvânt derivat (6 p.)

c) elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Explică semnificația sintagmei **echer plâpând** (6 p.)
2. Alcătuiește enunțuri în care verbul **a chema** să fie trecut pe la toate trei diatezele. (6 p.)
3. Arată polisemia cuvântului **a cădea**, patru enunțuri. ((8 p.)

10 puncte se acordă din oficiu

**OLIMPIADA DE LIMBĂ,
COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
- CLASA A VII-A -**

Propus pentru ETAPA ZONALĂ 24 IANUARIE 2015 Oțelu Roșu

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

- Timpul destinat lecturii critice a textelor 30 de minute.
- Timpul destinat redactării răspunsurilor 150 de minute

Fiecare concurent poate gestiona timpul total afectat probei, în funcție de ritmul individual de lucru.

Citește cu atenție următoarele fragmente:

Privite cărțile par nespuse de sfioase. Ele nu vin niciodată spre tine. [...] Tăcerea cărților și rugămintea lor nerostită. Ele nu-și pot cere „dreptul de a fi deschise“. Cărțile nu fac grevă pentru a fi citite. Tot ce pot face este să ceară îndurare din parte cititorului care nu este încă.

Când privesc peretele unei biblioteci, îmi vine în minte scena balului din „Război și pace“. [...] Cărțile aliniate, așteptând de-a lungul peretelui. Privirea distantă care trece peste ele, fără să se hotărască asupra uneia anume. Apoi mâna care se întinde, care scoate o carte din raft, care o deschide. Dansul poate începe. Dans cu o carte.

Îi e totuna unei cărți în ce împrejurări va fi deschisă: într-o bibliotecă, într-o chilie, pe masa de studiu de acasă, în pat, în tramvai, sub un felinar, în tren. Important este ca ea să fie citită și altfel să fie mănuită de aparența de simplu obiect rătăcit printre alte obiecte. Pentru că oricât de arătoasă ar fi, cartea nu există în simpla ei materialitate. Ea nu este un obiect, ci un obiect de citit și astfel singurul corp spiritual existent pe lume.

Splendoarea cărții este că ea nu se impune de la sine. ... Cartea nu este „cea de toate zilele“ ca pâinea, ca apa, ca hainele. Nu citești așa cum resimți nevoia de a mânca, atunci când îți este foame.

(Gabriel Liiceanu Dans cu o carte)

„Am crescut, m-am format și trăiesc într-un univers în care cărțile au fost întotdeauna mult mai importante decât fenomenele naturii. Este destul să mă gândesc cât din ceea ce știu se datorează cărților și cât experiențelor mele nemijlocite; câte dintre bucuriile mele vin din cărți și câte din frunze; câte din nenorocirile mele se datoresc fantasmelor și câte gesturilor, faptelor; câți dintre prietenii mei sunt personaje și câți sunt oameni în carne și oase, ca să înțeleg că în viața mea verbul *a citi* a fost mult mai important decât verbul a trăi, atât de important încât folosind un mic artificiu poetic mărturisesc că n-aș putea să mă imaginez trăind fără a citi, dar nu mi-ar fi deloc greu să mă închipui citind și după moarte. Înaintez printr-o lume încropită din cărți, prin orașe pavate cu volume și odăi tencuite cu tomuri; (...) mă închin în catedrale înălțate din palimpseste; rătăcesc prin păduri cu frunze de file, pe mări cu valuri de hârtie; un univers de biblioteci fără sfârșit m-a născut și mă cuprinde în sine, și mie îmi rămâne doar dreptul de a citi încă un cuvânt, încă un rând, încă o pagină, încă o operă, încă un raft, încă un perete ... Ce poate fi norocul în această lume nu născută, ci scrisă, ce poate fi fericirea decât tot o carte, o carte altfel decât celelalte, o capodoperă?“

(Ana Blandiana Autobiografie, Vol. Autoportret cu palimpsest)

Notă: Palimpsest, s. n. pergament sau papirus de pe care s-a șters imperfect scrierea inițială pentru a se putea refolosi și pe care coexistă diferite straturi de text.

a. Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrie din textele suport, două structuri expresive ce conturează universul cărții. (6p)
2. Explică, într-un text de 6-12 rânduri(60-120 de cuvinte), semnificația următoarei secvențe selectate din primul text: *Privirea distantă care trece peste ele, fără să se hotărască asupra uneia anume. Apoi mâna care se întinde, care scoate o carte din raft, care o deschide. Dansul poate începe. Dans cu o carte.*

identificate de tine în acest fragment.. (10p)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 2025 (200-250 de cuvinte)de rânduri, prezintă modul particular în care mesajul este transmis de către cei doi autori, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorifică sugestiile textelor-suport și alcătuiește o compunere de aproximativ 25-30 (250-300 de cuvinte) de rânduri în care să folosești secvența: „rătăcesc prin păduri cu frunze de file, pe mări cu valuri de hârtie;“

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv;
- introducerea secvenței;
- utilizarea tehnicilor descriptive și narative
- punerea în valoare a potențialului expresiv al sensului figurat al cuvântului, prin folosirea adecvată a cel puțin patru figuri de stil studiate;
- viziunea originală asupra temei propuse;
- încadrarea compunerii în numărul minim de rânduri indicat.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

- respectarea regulilor de ortografie și de punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

b. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Redactează un text de 8 12 rânduri (80-120 de cuvinte) în care să-ți spui opinia despre importanța cărții în viața omului având ca model textele suport.

c. Elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în primul text: *de-a lungul, care, de la sine* (3p) și precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în al doilea text: *mele, fără a citi, de a citi* (3 p.)
2. Introduceți în diferite enunțuri forme ale verbului *a citi*, la indicativ, mai-mult ca perfectul, diateza pasivă; la conjunctiv, perfect, diateza reflexivă, la condițional optativ, prezent, diateza activă.(6 p.)

3. Transcrie din textele suport: un cuvânt compus, un cuvânt format prin conversiune, un cuvânt derivat, un verb copulativ (8p.)

10 puncte se acordă din oficiu. Total punctaj : 120 de puncte.

**OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ
ROMÂNĂ
- CLASA A VII-A -**

BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

***Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**

***Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 120 de puncte.**

a. Lectură - 80 de puncte

I Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrierea din textele suport a unei structuri expresive ce conturează universul cărții (3p). Transcrierea din textele suport a două structuri expresive ce conturează universul cărții (6p)

Variante de răspuns: „Ea nu este un obiect, ci un obiect de citit și astfel singurul corp spiritual existent pe lume.“ „ Am crescut, m-am format și trăiesc într-un univers în care cărțile au fost întotdeauna mult mai importante decât fenomenele naturii.“

2. Explicarea nuanțată a secvenței date în raport cu mesajul textului (12p); sesizarea semnificației secvenței fără ilustrarea relației dintre mesajul secvenței și mesajul textului (6p) **12p**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Conținut:

Prezentarea modului particular în care mesajul este transmis de către cei doi autori, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse. **25p**

- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, exemplificări dintr-un singur text.....**15p**

- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, fără exemplificări.....**9p**

- încercare de rezolvare neizbutită a elementului de conținut.....**3p**

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

- propunerea unui titlu sugestiv 4 p, a unui titlu banal/2p/ niciun titlu 0p

- - introducerea secvenței; / 4 p

- utilizarea tehnicilor descriptive și narative 6 p/ utilizarea unei tehnici 3 p, a niciunei tehnici/0 p

- utilizarea a patru figuri de stil diferite/a trei figuri de stil diferite/ a două figuri de stil diferite/ unei figuri de stil/omiterea sarcinii de lucru ... 4p/3p/2p/1p/0p

- viziune originală asupra temei/ prezentare neconcludentă, lipsită de expresivitate, fără înscriere în tema dată/ lipsită de originalitate.....**5p/2p/0p**

- încadrarea compunerii în numărul de rânduri/nerespectarea **limitei minime**

de rânduri.....2p/1p

Total25p

Redactare (Pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă minimum de rânduri. **Nu vor fi penalizate răspunsurile care depășesc limita de spațiu impusă**).....7p

- Coerența textului. (Claritatea textului, lexicul și sintaxa adecvate în totalitate: 4p; parțial:

2p; text incoerent, lexic și sintaxă neadecvate:

0p).....4p

- Ortografia și punctuația. (0-1 greșeli: 2p; 2-3 greșeli: 1p; 4 și mai multe greșeli:0p).2p

b. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Redactarea unui text de minimum de rânduri în care se prezintă opinia despre importanța cărții în viața omului 10 p. - Opinia personală 4 p - Folosirea ca model a textelor suport 4 p

încadrarea compunerii în numărul de rânduri/nerespectarea **limitei minime** de rânduri.....2p/1p

- Așezarea corectă în pagină, lizibilitatea.....1p

c. Elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Precizarea corectă a valorilor morfologice 3 p (1p fiecare valoare morfologică)și precizarea corectă funcțiilor sintactice pentru cuvintele subliniate 3 p (1p fiecare funcție sintactică)

de-a lungul locutiune prepozițională, care pronume relativ, de la sine pronume reflexiv

mele atribut adjectival, fără a citi - CCM, de a citi atribut verbal.

2. Introducerea în diferite enunțuri a formelor verbului *a citi* (2px3).....6p

a indicativ, mai-mult ca perfectul, diateza pasivă

Varianta de raspuns: Cartea fusese citita de elev.

la conjunctiv, perfect, diateza reflexivă

Varianta de raspuns: Sa-si fi citit compunerile inainte.

la condițional optativ, prezent, diateza activă.

Varianta de raspuns: As citi o carte.

3. Transcrie din textele suport: un cuvânt compus, un cuvânt format prin conversiune, un cuvânt derivat, un verb copulativ (8p.) (2pX4)

Variante de raspuns:

un cuvânt compus: niciodată

un cuvânt format prin conversiune: mele (bucuriile mele)

un cuvânt derivat: nemijlocite

un verb copulativ: par (par nespuse de sfioase)

**OLIMPIADA DE LIMBĂ,
COMUNICARE ȘI LITERATURĂ ROMÂNĂ
- CLASA A VII-A -**

Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Fiecare concurent poate gestiona timpul total afectat probei, în funcție de ritmul individual de lucru.

Citește cu atenție textele:

„Nu știu pentru cine adun
Cuvinte de foc pe zăpada hârtiei.
Trebuie ceva adânc și puternic să spun
Înainte de-a intra în cripta veciei.

Trebuie să moi pana în inima mea,
Să scriu despre toamna din gândurile mele,
Să apuc de sfoara ei de raze o stea
Și s-o atârî în cercevele.

Trebuie despre oameni și lume să cânt,
Cât mai e vreme ...
Să-mi ridic sufletul de pe pământ,
Să-l fac să învie-n poeme.“

(George Lesnea, *Nu știu*)

A fost odată un cuvânt atât de frumos
încât se prefăcea în obiecte lucioase,
dând mâinii rupte nobil os
și crivățului, oase.

Nu cred că el era rostit
anume în vreo limbă
sau vreun copil l-a fost găsit
pe când dormea pe-o stâncă.

Și nici în creierul zburând
nu cred, al unei păsări,
de-acolo-n jos peste pământ
să fi căzut în zarzări.

Se pare că a fost cândva
doar un cuvânt pe lume...

Care-o fi fost și când a fost
și ce cuvânt anume,
Nu știm.

(Nichita Stănescu, *Cuvântul*)

Criptă s.f. construcție subterană.

Cercevea s. f. cadrul în care este fixat geamul de la o fereastră sau de la o ușă, lemnăria (în formă de cruce) din mijlocul ferestrei, în care sunt montate geamurile.

a. Lectura 80 de puncte

I. Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrie din textele suport, două metefore. (6p)
2. Explică, într-un text de 6-12 rânduri(60-120 de cuvinte), semnificația următoarelor versuri din primul text: Trebuie să moi pana în inima mea, / Să scriu despre toamna din gândurile mele.“ (10p)

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Într-o compunere de 2025 (200-250 de cuvinte)de rânduri, prezintă modul particular în care mesajul este transmis de către cei doi autori, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse.

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

Valorifică sugestiile textelor-suport și alcătuiește o compunere de aproximativ 25-30 (250-300 de cuvinte) de rânduri în care să folosești secvențele: „Să scriu despre toamna din gândurile mele.“; „Cuvinte de foc pe zăpada hârtiei.“

Pentru a obține punctajul maxim, vei avea în vedere următoarele repere:

- propunerea unui titlu sugestiv;
- introducerea secvenței;
- utilizarea tehnicilor descriptive și narative
- punerea în valoare a potențialului expresiv al sensului figurat al cuvântului, prin folosirea adecvată a cel puțin patru figuri de stil studiate;
- viziunea originală asupra temei propuse;
- încadrarea compunerii în numărul minim de rânduri indicat.

REDACTARE (pentru ambele compuneri II și III: 14 puncte)

- respectarea regulilor de ortografie și de punctuație, așezarea în pagină a textului, utilizarea unui stil adecvat tipului de compunere indicat.

b. Practică rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Redactează un text de 8 12 rânduri (80-120 de cuvinte) în care să-ți spui opinia despre importanța cuvântului având ca model textele suport.

c. Elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Transcrie din textele suport: un cuvânt compus, un cuvânt format prin conversiune și un cuvânt derivat. 6 p.
2. Transcrie din textul al doilea un verb la diateza activă, un verb la diateza reflexivă și unul la diateza pasivă. 6 p.

3. Precizează pentru fiecare cuvânt subliniat din textele citate valoarea morfologică și funcția sintactică. să spun, mea, o stea, care 8 p.

10 puncte se acordă din oficiu. Total punctaj : 120 de puncte.

**OLIMPIADA DE LIMBĂ, COMUNICARE ȘI LITERATURĂ
ROMÂNĂ**

- CLASA A VII-A -

ETAPA ZONALĂ 24 IANUARIE 2015 -

BAREM DE CORECTARE ȘI DE NOTARE

***Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**

***Se acordă 10 puncte din oficiu. Total 120 de puncte.**

a. Lectură - 80 de puncte

I Înțelegerea textului (16 puncte)

1. Transcrierea din textele suport a unei metafore (3p), a două metafore (6p).

Variante de răspuns: cuvinte de foc, zăpada hârtiei.

2. Explicarea nuanțată a secvenței date în raport cu mesajul textului (12p);
sesizarea semnificației secvenței fără ilustrarea relației dintre mesajul
secvenței și mesajul textului (6p) **12p**

II. Scriere despre textul literar (25 de puncte)

Conținut:

Prezentarea modului particular în care mesajul este transmis de către cei doi
autori, utilizând, pentru exemplificare, secvențe din ambele texte propuse. **25p**

- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, exemplificări dintr-un singur text...**15p**

- sesizarea **parțială** a trăsăturilor, fără exemplificări...**9p**

- încercare de rezolvare neizbutită a elementului de conținut...**3p**

III. Scriere imaginativă (25 de puncte)

- propunerea unui titlu sugestiv 4 p, a unui titlu banal/2p/ niciun titlu 0p

- - introducerea secvenței; / 4 p

- utilizarea tehnicilor descriptive și narative 6 p/ utilizarea unei tehnici 3 p, a
niciunei tehnici/0 p

- utilizarea a patru figuri de stil diferite/a trei figuri de stil diferite/ a două figuri
de stil diferite/ unei figuri de stil/omiterea sarcinii de lucru ...4p/3p/2p/1p/0p

- viziune originală asupra temei/ prezentare neconcludentă, lipsită de
expresivitate, fără înscriere în tema dată/ lipsită de originalitate... 5p/2p/0p

- încadrarea compunerii în numărul de rânduri/nerespectarea **limitei minime**
de rânduri...2p/1p

Total ...25p

Redactare (Pentru acordarea punctajului, compunerea trebuie să aibă
minimum de rânduri. **Nu vor fi penalizate răspunsurile care depășesc
limita de spațiu impusă**)...**7p**

- Coerența textului. (Claritatea textului, lexicul și sintaxa adecvate în
totalitate: 4p; parțial:

2p; text incoerent, lexic și sintaxă neadecvate: 0p)...**4p**

- Ortografia și punctuația. (0-1 greșeli: 2p; 2-3 greșeli: 1p; 4 și mai multe greșeli: 0p). **2p**

b. Practica rațională și funcțională a limbii (10 puncte)

Redactarea unui text de minimum de rânduri în care se prezintă opinia despre importanța cărții în viața omului 10 p. - Opinia personală 4 p - Folosirea ca model a textelor suport 4 p

încadrarea compunerii în numărul de rânduri/nerespectarea **limitei minime** de rânduri... **2p/1p**

- Așezarea corectă în pagină, lizibilitatea... **1p**

c. Elemente de construcție a comunicării (20 puncte)

1. Transcrie din textele suport: un cuvânt compus, un cuvânt format prin conversiune și un cuvânt derivat. 2 X 3 = 6 p

Variante de răspuns:

să învie cuvânt derivat

ceva- cuvânt compus

mea conversiune

2. Transcrie din textul al doilea un verb la diateza activă, un verb la diateza reflexivă și unul la diateza pasivă. . 2 X 3 = 6 p

Variante de răspuns:

Nu cred diateza activă

Se pare diateza reflexivă

a fost găsit diateza pasivă

3. Precizarea corectă a valorilor morfologice 4 p (1p fiecare valoare morfologică) și precizarea corectă funcțiilor sintactice pentru cuvintele subliniate 4 p (1p fiecare funcție sintactică)

să spun verb predicativ, PV

mea adj. pron. posesiv, atr. adj.

o stea subst. comun, CD

care pron. relativ, subiect

(8p.)

CAPITOLUL VI

Teste de evaluare - clasele V-VIII, Pe specii și genuri literare

Test nuvela *Popa Tanda*, I. Slavici, cls a VIII-a

„....Chiar de la început, părintele Trandafir a înțeles un lucru: cum că în Butucani era mai bine decât în Sărăcenii. Oamenii aveau câte ceva; iară de unde este poți lua. În Sărăcenii însă toate încuietorile erau de lemn. Și apoi părintele judeca: popa face treaba satului, iar satul să îngrijească de traista popii...

„Câtă vreme vor fi sărăcenii leneși, ei vor rămânea săraci și eu flămând!“ Își puse dar în gând ca să facă din poporeni săi oameni harnici....“ (*Popa Tanda*, Ioan Slavici)

1. Scoate ideea principală din ultimul paragraf al textului. 0, 25 p.
2. Ce moment al subiectului este surprins în acest fragment? 0, 25 p.
3. Precizează tipul de caracterizare prin care este prezentat părintele Trandafir în primul paragraf al textului. 0,25 p.
4. Transcrie din text un epitet. 0, 25 p.
5. Precizează modul de expunere întâlnit în acest paragraf: „Câtă vreme vor fi sărăcenii leneși, ei vor rămânea săraci și eu flămând!“ 0, 25 p.
6. Care este perspectiva naratorului asupra faptelor și personajului (este un narator obiectiv sau este marcat afectiv) 0, 25 p
7. Transcrie o structură prin care este prezentat satul Sărăcenii. 0, 25 p.
8. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: săi, toate, își 0, 75 p.
9. Ce funcție sintactică au cuvintele subliniate: părintele, săraci, harnici 0, 75 p.
10. Realizează expansiunea părților de propoziție identificate la exercițiul 9 în propozițiile subordonate coespunzătoare. 1, 50 p.
11. Demonstrează că textul citat aparține unei nuvele în 20-25 rânduri. 4, 50 p.

Pentru a primi punctajul acordat trebuie să:

- precizeze trăsăturile nuvelei cu aplicație pe text,
- să rezume textul arătând că este o nuvelă, precizând modurile de expunere utilizate și momentul subiectului întâlnit,
- să identifice tipul de personaj, trăsătura de caracter a personajului și tipul de caracterizare,
- să se încadreze în limita de spațiu indicată,
- să respecte normele de ortografie și punctuație.

Se acordă 1 p din oficiu.

Barem de corectare și notare

1. Scoate ideea principală din ultimul paragraf al textului. 0, 25 p.
Dacă elevii vor scoate ideea principală din ultimul paragraf al textului vor primi 0, 25 p., variantă de răspuns (Părintele își pune în gând a-i schimba pe oameni.)
2. Ce moment al subiectului este surprins în acest fragment? 0, 25 p.

Elevii ce vor preciza că momentul subiectului surprins în text este intrigă vor primi 0, 25 p.

3. Precizează tipul de caracterizare prin care este prezentat părintele Trandafir în primul paragraf al textului. 0,25 p.

Pentru a obține punctajul 0, 25 p., elevii vor preciza că părintele Trandafir este prezentat prin intermediul caracterizării indirecte.

4. Transcrie din text un epitet. 0, 25 p.

Se acordă 0, 25 p. dacă elevii vor transcrie din text un epitet, exemplu: *oameni harnici*

5. Precizează modul de expunere întâlnit în acest paragraf: „Câtă vreme vor fi sărăcenii leneși, ei vor rămâne săraci și eu flămând!“ 0, 25 p.

Se va acorda 0, 25 p. elevilor care au precizat că modul de expunere folosit este monologul.

6. Care este perspectiva naratorului asupra faptelor și personajului (este un narator obiectiv sau este marcat afectiv) 0, 25 p

Dacă elevii vor preciza că naratorul este obiectiv vor primi 0, 25 p.

7. Transcrie o structură prin care este prezentat satul Sărăcenii. 0, 25 p.

Exemplu de structură prin care este prezentat satul Sărăcenii: *În Sărăcenii însă toate incuierile erau de lemn*, 0, 25 p.

8. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: săi, toate, își 0, 75 p.

Se va acorda 0, 25 p. pentru precizarea corectă a fiecărei valori morfologice (0, 25 p. X 3 p. = 0, 75 p.); săi adjectiv pronominal posesiv, toate adjectiv pronominal nehotărât, își pronume reflexiv.

9. Ce funcție sintactică au cuvintele subliniate: părintele, sărăcenii, harnicii 0, 75 p.

Se va acorda 0, 25 p pentru precizarea corectă a fiecărei funcții sintactice (0, 25 p. X 3 p. = 0, 75 p.); părintele subiect, sărăcenii nume predicativ, harnicii atribut adjectival

10. Realizează expansiunea părților de propoziție identificate la exercițiul 9 în propozițiile subordonate coespunzătoare. 1, 50 p

Se va acorda 0, 50 p pentru expansiunea fiecărei părți de propoziție (0, 50 p. X 3 p. = 1 p.)

Exemplu:

Și apoi ^{1/} cine este părinte^{2/} / judecă.^{1/} 1 PP, 2 - SB

Și ei vor rămâne^{1/} / cum sunt.^{2/} 1 PP, 2 - PR

Ca să facă din poprenii săi oameni ^{1/} / care sunt harnicii.^{2/} 1 CS, 2 - AT

11. Demonstrează că textul citat aparține unei nuvele. 4, 50 p.

Se va acorda 1 p. pentru precizarea trăsăturilor nuvelei cu aplicație pe text, 1 p pentru conținutul demonstrației, 1 p. pentru identificarea tipului de personaj, trăsăturilor personajului și tipului de caracterizare, 1, 50 p. pentru încadrarea în limita de spațiu indicată, respectarea normelor de ortografie și punctuație.

Model de răspuns:

Fragmentul citat aparține operei Popa Tanda a scriitorului Ioan Slavici și aparține speciei literare nuvela, deoarece are un singur fir narativ, iar accentul nu cade asupra acțiunii, ci asupra personajului principal, părintele Trandafir. Acest lucru

poate să fie sesizat încă de la începutul fragmentului datorită concluziilor ce personajul le face cu privire la diferența dintre satele Butucani și Sărăceni: „cum că în Butucani era mai bine decât în Sărăceni.“

Nuvela fiind o operă epică, deoarece scriitorul își transmite în mod indirect sentimentele prin intermediul personajelor și acțiunii poate să fie structurată pe momentele subiectului. Momentul subiectului surprins în acest fragment este intriga, hotărârea părintelui Trandafir de a-i schimba pe oameni.

Tot în acest fragment sunt surprinse de către scriitorul Ioan Slavici și obiceiuri specifice doar vieții de la țară, mai precis satul trebuie să se îngrijească de starea materială bună a preotului.

Pornind de la această idee părintele Trandafir hotărăște să facă din sărăceni oameni harnici după cum afirmă în următorul monolog interior ce zugrăvește ambiția, tăria de caracter a personajului: *Câtă vreme vor fi sărăcenii leneși, ei vor rămâne săraci și eu flămând!*

După cum se poate bine observa, scriitorul Ioan Slavici a surprins în acest fragment imagini specifice lumii satului pentru care preotul, biserica sunt simboluri, elemente centrale în jurul cărora se desfășoară întreaga activitate dintr-o colectivitate rurală.

Conform celor prezentate în rândurile de mai sus se poate afirma că fragmentul citat aparține unei nuvele, o nuvelă realistă, deoarece surprinde problemele specifice vieții de la țară.

Se acordă 1 p din oficiu.

Test, poezia lirică, cls. a VIII-a.

Frumoaso,
Ți-s ochii-așa de negrii încât seara
Când stau culcat cu capu-n poala ta,
Îmi pare
Că ochii tăi, adânci, sunt izvorul
Din care tainic curge noaptea peste văi,
Și peste munți și peste șesuri,
Acoperind pământul c-o mare de-ntuneric.
Așa-s de negri ochii tăi,
Lumina mea.

(Izvorul nopții, L. Blaga)

1. Transcrie din text două cuvinte antonime. 0, 20
2. Explică titlul poeziei. 0, 30
3. Transcrie din text o inversiune și o enumerație. 0, 30
4. În poezie elementele naturale par a se naște din ochii iubitei, menționează cu ce imaginii metaforice asociază poetul ochii iubitei. 0, 30p
5. Precizează ce fenomene fonetice apar în cuvintele: noaptea, ochii 0, 40
6. Cum este structurată poezia citată? 0, 50
7. Precizează cum s-au format cuvintele: frumoaso, tăi, tainic 0, 60p
8. Evidențiază modalitățile gramaticale la care recurge poetul pentru realizarea

adresării directe. 1p

9. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică a cuvintelor subliniate:

Că ochii tăi, adânci, sunt izvorul 1p.

10. Argumentați în 10-12 rânduri că textul citat aparține genului liric.

Trăsăturile operei lirice cu aplicații pe text (a. prezența eului liric în text; b. adresarea directă a eului liric-către iubită; c. mod de expunere; d. procedee artistice; e. elemente ale cadrului natural ce se nasc din ochii iubitei, f. tema poeziei; g. versificație) (4, 40p)

1p din oficiu

Test, cls. a VIII-a operă lirică

„Lacul codrilor albastru
Nuferi galbeni îl încarcă;
Tresărind în cercuri albe
El cutremură o barcă.

Și eu trec de-a lung de maluri,
Parc-ascult și parc-aștept
Ea din trestii să răsară
Și să-mi cadă lin pe piept;

Să sărim în luntrea mică,
Îngânați de glas de ape,
Și să scap din mână cârma,
Și lopețile să-mi scape;

Să plutim cuprinși de farmec
Sub lumina blândeii lune -
Vântu-n trestii lin foșnească,
Unduoasa apă sune!

Dar nu vine... Singuratic
În zadar suspin și sufăr
Lângă lacul cel albastru
Încărcat cu flori de nufăr.”

(*Lacul*, Mihai Eminescu)

1. Arătați semnificația titlului poeziei. 2-3 rânduri (1 p)

2. Comentați valoarea stilistică a verbelor din strofele trei și patru. 3-5 rânduri (1 p)

3. Trăirile îndrăgăstului sunt surprise în mai multe momente. Care sunt acestea? (1 p)

4. Argumentați în 10-12 rânduri că textul citat aparține genului liric.

5. Trăsăturile operei lirice cu aplicații pe text (a. prezența eului liric în text; b. adresarea directă a eului liric-către iubită prin pronumele ea-nu i se concretizează un portret-de ce; c. mod de expunere; d. procedee artistice; e. versificație; f. tema poeziei; g. motive-elemente ale cadrului natural și cosmic) (3 p)

6. Precizează cum s-au format cuvintele: cuprinși, singuratic. (0, 50 p)
7. Ilustrați în două enunțuri că epitetul *albi* poate să fie omograf (0, 50 p)
8. Precizați ce fenomene fonetice (grupuri de sunete sau litere) întâlnim în cuvintele: unduioasa, ceas, ochioasă. (0, 90 p)
9. Transcrie două cuvinte sinonime din text. (0, 50 p)
10. Transcrie un cuvânt polisemantic din text și arată-i sensurile în trei enunțuri (0, 60 p)

**Test, nuvela (Două loturi, I.L.Caragiale),
clasa a VII-a, semestrul I**

Se dă textul:

„- Asta e culmea!... culmea!... strigă d. Lefter, ștergându-și fruntea de sudoare, pe când madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile... Nu e și nu e!...

- Femeie, trebuie să fie în casă... Dracu n-a venit să le ia!...

Dar ce au pierdut? Ce caută?

Caută două bilete de loterie cu cari d. Lefter Popescu a câștigat.

Însă oricine mă poate întreba:

Bine, dacă a pierdut biletele, de unde știe d. Lefter de câștig?

E lucru simplu. Biletele le-a fost cumpărat cu bani împrumutați ca de căbulă, de la d. Căpitan Pandele, fiindcă-i spuseseră mulți, când se tot plângea că n-are noroc la joc, să-ncerce să joace cu bani de împrumut... Și a făcut învoială, pe onoare, fără de martori, să dea din câștig, dacă s-o-ntâmpla, zece la sută căpitanului.“

(Două loturi, I.L.Caragiale)

A. Literatura română

1. Arată semnificația titlului. 0, 30 p
2. Care este tema acestei nuvele? 0, 30 p
3. Precizează ce moment al subiectului este surprins în primele aliniate ale textului citat. 0, 30 p
4. Precizează ce moment al subiectului este surprins în ultimul aliniat al textului citat. 0, 30 p
5. Cine este naratorul în această operă? 0, 30 p
6. Ce moduri de expunere întâlnim în acest text? 0, 30 p
7. Arată de ce numele și prenumele personajului „Lefter Popescu“ este sugestiv pentru soarta acestuia. 0, 30 p
8. Ce mijloace de caracterizare a personajului „Lefter Popescu“ întâlnim în textul citat? 0, 30 p
9. Precizează ce tip de personaj e „Lefter Popescu“, dar „madam Popescu“. 0, 30 p
10. Demonstrează în minimum zece rânduri că textul citat aparține speciei literare nuvela. 1, 30 p

B. Limba română

1. Arată rolul virgulei în structura „madam Popescu, consoarta sa, caută fără preget în toate părțile“. 0, 30 p
2. Arată rolul conjuncție „și“ în enunțul: Nu e și nu e!... 0, 30 p
3. Precizează rolul cratimei în structura „ștergându-și“ 0, 30 p

4. Arată ce fenomene fonetice întâlnești în cuvintele: loterie, consoarta, oricine, zece. 0, 40 p
 5. Precizează cum s-au format cuvintele: consoarta, oricine. 0, 40 p
 6. Precizează antonimele cuvintelor: au pierdut, să dea, simplu, caută. 0, 40 p
 7. Găsește o locuțiune verbală corespunzătoare verbului „a fugi“, analizează-o. 0, 40 p
 8. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din structurile de mai jos și alcătuește câte un enunț în care să-și schimbe valoarea morfologică: „Dar ce au pierdut?“; „bani împrumutați“ 0, 60 p
 9. Alcătuește enunțuri în care verbul „a căuta“ să fie trecut pe la toate trei diatezele. 0, 60 p
 10. Analizează verbele subliniate din text: ștergându-și, n-a venit, știe, spusese, se plângea, să joace. 1, 30 p
- Notă: Se acordă 1 p din oficiu.

test realizat de

prof. **Ana-Cristina Popescu**

Test, poemul („Călin file din poveste“, M. Eminescu) clasa a VII-a

Citește cu atenție textul și rezolvă cerințele:

„Îi foșnea uscat pe frunze poala lungă a albei rochii,

Fața-i roșie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii;

La pământ mai că-i ajunge al ei păr de aur moale,

Care-i cade peste brațe, peste umerele goale.

Astfel vine mlădioasă, trupul ei frumos îl poartă,

Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă.“

1. Alcătuește o compunere în care să surprinzi portretul gingașei mirese având în vedere partea a poemului de care aparține, modul de expunere folosit, surprinderea elementelor de portret fizic, procedee artistice și rolul lor, împletirea realului cu fantasticul, comuniunea cu natura, sentimentele autorului.
2. Extrage din text trei cuvinte care să conțină diftong și unul cu vocale în hiat
3. Precizează câte litere și sunete are cuvântul: rochii
4. Precizează cum s-au format cuvintele: astfel, mlădioasă, uscat
5. Arată în enunțuri omonimia cuvântelor: poartă și care
6. Precizează sinonimele cuvintelor: acum, astfel, noroc
7. Precizează antonimele cuvintelor: vine, frumoasă
8. Precizează rima versurilor.
9. Precizează paronimul cuvântului mână
10. Precizează din ce parte a vocabularului (fondul principal lexical sau masa vocabularului arhaisme, regionalisme, neologisme) fac parte cuvintele: frunze, schiptru, etern, ista.
11. Identifică pleonasmul din enunțurile: Drumul se bifurcă în două. A înghețat de frig.

Test, cls. a VII-a

„Cum te găsești, ușoară zburătoare,

Zăcând aci, pe-o margine de drum,
Și nu dormind într-un polen de floare,
Învăluită-n aur și parfum.

Neascultând de vântul de la stup,
Te-ai aruncat în plasa verde a zilei
Și darurile-acum ale zambilei,
Puterile-amorțite ți le rup.

Voind să duci tezaurul de ceară,
Te prăbușiși din drumul cel înalt.
Cine-o să vie trupul tău de-afară
Să-l caute și în jur să sufle cald?

Cu aripa-n țărână și în vis,
Strânge la piept comoara ta deplină.
Cât te iubesc, frumoasa mea albină,
Că sarcina chemării te-a ucis!”

(Tudor Arghezi, Lumină lină)

1. Care este mesajul poeziei? 1p
 2. Argumentați în 5-10 rânduri că textul citat aparține genului liric.
 3. Prezintă trăsăturile operei lirice cu aplicații pe text (a. prezența eului liric în text, b. adresarea directă a eului liric-de exemplu „ușoară zburătoare“, c. mod de expunere, d. procedee artistice, e. versificație) 3 p
 4. Care este figura de stil care stă la baza textului? 0, 50 p
 5. Comentează în 4-6 rânduri valoarea stilistică a verbelor din strofa a III-a. 1 p
 6. Transcrie din text două metafore. 0, 50
 7. Arată rolul adverbului de negație „nu“ în versul al treilea al poeziei. 1 p
 8. Precizează ce fenomene fonetice (grupuri de sunete sau grupuri de litere) întâlnim în cuvintele: zburătoare, voind, ceară, strânge, chemării. 1, 50 p
 9. Dă exemple de texte nonliterare. 0, 50 p
- Notă. Se acordă 1 p din oficiu.

Test fabula, clasa a VI-a

Pe spinarea unui bivol mare, negru, fioros,
Se plimba o coțofană
Când în sus și când în jos.
Un câțel trecând pe-acolo s-a oprit mirat în loc:
- Ah ce maredobitoc!
- Nu-l credeam așa de prost
Să ia-n spate pe orcine...
Ia stai frate că e rost
Să mă plimbe și pe mine!

Cugetând așa se trage îndărăt să-și facă vânt,
Se pitește la pământ
Și deodată, zdup! îi sare
Bivolului în spinare...
Ce s-aîntâmpat pe urmă nu e greu de-nchipuit.
Apucat cam fără veste, bivolul a tresărit,
Dar i-a fost destul o clipă să se scuture, și-apoi
Să-l răstoarne,
Să-l ia-n coarne
Și cât colo să-l arunce, ca pe-o zdreanță în trifoi.
- Ce-ai gândit tu oare javră? Au creyut-ai că sunt mort?
Coțofana, treacă-meargă, pe spinare o suport
Că mă apără de muște, de țăntari și de tăuni
Și de alte spurcăciuni
Pe când tu, potaie proastă, cam ce slujbă poți să-mi faci?
Nu mi-ar fi rușine mie de viței și de malaci,
Bivol mare și puternic, gospodar cu greutate,
Să te port degeaba-n spate?

Bivolul și coțofana
de George Topârceanu

1. Arătați cărui gen literar aparține, argumentați
2. Ce satirizează scriitorul G. Topârceanu în acest text?
3. Prezentați semnificația titlului.
4. Care este morala acestei fabule?
5. Împarte opera pe momentele subiectului.
6. Ce tipuri umane întruchiează personajele fabulei?
7. Ce moduri de expunere conține textul?
8. Cum se explică îndrăzneala câțelului?
9. Cum se manifestă indignarea bivolului?
10. Prin ce expresii se realizează nota umoristică?
11. Ce figură de stil predomină în text?
12. Transcrie un epitet triplu.
13. Transcrie din text un atribut apozitional.
14. Ce valoare morfologică au cuvintele subliniate: se, unui, ah, oricine, ia, deodată, ce, dar, alte
15. Transcrie din text un cuvânt compus prin alăturare și unul prin contopire
16. Explică sintagma *asa de prost*.

Evaluarea cerințelor 1-6.

1. Aparține genului epic, deoarece:
 - autorul își exprimă gândurile și sentimentele în mod indirect prin intermediul acțiunii și personajelor;
 - întâmplările sunt povestite de narator, respectându-se ordinea firească a momentelor subiectului.
- 2. G. Topârceanu satirizează în această fabulă tendința unor oameni de a profita de prostia și slăbiciunea semenilor, pe cei care, plasați pe o treaptă ierarhic superioară

nu-i acceptă decât pe cei care le sunt de folos.

-3. este alcătuit din două substantive comune articulate, folosite cu sens alegoric: *bivolul* simbol al omului puternic și brutal; *coțofana* simbol al parazitului util.

4. - morala nu este distinctă ca în majoritatea fabulelor, ci implicită, adică îi revine cititorului sarcina de a deduce din text: *cei mari și puternici îi tachinează pe cei inferiori lor atâta vreme cât pot profita de pe urma acestora, dar nu-i acceptă atunci când aceștia, la rândul lor, vor să profite.*

5. *Expozițiunea*: prezentarea celor trei personaje.

Desfășurarea acțiunii: naiv cățelul sare pe spinarea bivolului; bivolul se supără și îl răstoarnă în trifoi.

Punctul culminant: bivolul îl apostrofează într-un limbaj dur.

Deznodământul: cățelul nu i-ar aduce niciun avantaj și ar stârni uimirea și nemulțumirea întregului neam de bovine

Intriga: trecând din întâmplare pe lângă bivol, cățelul vede coțofana plimbându-se pe spinarea acestuia

6. Cele trei personaje reprezintă tipuri umane:

- *bivolul* omul puternic, ocupă un loc de seamă în societate;

- *coțofana* individul lipsit de importanță și umil;

- *cățelul* omul simplu, naiv și încrezător în ceea ce vede.

Notă. Se acordă 1p din oficiu.

Test - schița, cls. a VI-a A, sem. II.

„Tânărul Goe poartă un frumos costum de marinar, pălărie de paie cu inscripția pe pamblică: *le Formidable*

- Vezi ce bine-î șade lui, zise mam' mare, cu costumul de marinel?

- Mamițo, nu ți-am spus că nu se zice marinel?

- Da cum?...

- Marinal...

- Ei, ziceți voi cum știți; eu zic cum am apucat. Așa se zicea pe vremea mea, când a ieșit întâi moda asta la copii, marinel.

- Vezi că sunteți proaste amândouă? Întrerupe tânărul Goe. Nu se zice nici marinal, nici marinel!...

- Da cum, procopsitul? Întrebă tanti Mița cu un zâmbet simpatice.

- Mariner...

- Apoi, de, n-a învățat toată lumea carte ca dumneata! Zice mam' mare și sărută pe nepoțel și iar îi potrivește pălăria de marinel.

(I. L. Caragiale D-I Goe)

I. Înțelegerea textului

1. Notează personajele care participă la dialog. 0, 20

2. Identifică personajul principal și secundar din fragment. 0, 20

3. Serie trăsăturile morale ale personajelor. (două trăsături) 0, 20

4. Ce date ni se dezvăluie în fragment referitor la portretul fizic al personajului principal ? 0, 20

5. Explică semnificația titlului. 0, 20

6. Cărui gen literar și specii literare aparține textul, de ce? 0, 20

7. De unde reiese umorul în text ? 0, 20
8. Ce moment al subiectului e surprins în text ? 0, 20
9. Precizează rolul virgulei în Mamițo, nu ți-am... 0, 20
10. Transformă vorbirea directă în vorbire indirectă. 0, 30
- II. Pornind de la definiția fabulei arată care sunt trăsăturile acestei specii literare? 0, 40p
- III. Comentează pastelul Mărtisor de Ion Pillat arătând elementele specifice primăverii. 3 p
- IV. Analizează cuvintele subliniate. 0, 25 p fiecare cuvânt (0.25 x 14 = 3, 50)
1p din oficiu

Test nuvela fantastică

„-Ce-ți dorește inima pe ziua de azi? Îl întrebă ea. O țigancă, o grecoaică, o nemțoaică...

-Nu, o întrerupse Gavrilescu ridicând brațul. Nu nemțoaică.

-Atunci, o țigancă, o grecoaică, o ovreică, reluă bătrâna. Trei sute de lei, adăugă. Gavrilescu zâmbi cu gravitate.

-Trei lecții de pian! exclamă el începând să se caute în buzunare. Fără să mai socotim tramvaiul dus și întors.

Bătrâna sorbi din cafea și rămase pe gânduri.

-Ești muzicant? Îl întrebă ea deodată. Atunci are să-ți placă.

-Sunt artist, spuse Gavrilescu. Pentru păcatele mele am ajuns profesor de pian, dar idealul meu a fost, întotdeauna, arta pură. Trăiesc pentru suflet...”

(Mircea Eliade, *La țigănci*)

1. Menționează două trăsături ale prozei fantastice, identificabile în fragmentul dat.
2. Menționează un element comun cu basmul, existent în text.
3. Indică două mijloace de caracterizare a lui Gavrilescu.
4. Explică diferența de semnificație dintre cuvintele muzicant și artist.
5. Comentează ultima replică din text a lui Gavrilescu.
6. Ilustrează conceptul operațional de stil direct, prin precizarea a două trăsături prezente în text.
7. Rezumă fragmentul citat în maximum 3 enunțuri.
8. Scrie expresii/locuțiuni care să conțină cuvintele *a căuta*, *a rămâne*, *inimă*.
9. Identifică timpurile verbale folosite în text, apoi comentează rolul folosirii lor în plan stilistic.

test realizat de

prof. Ana-Cristina Popescu

Expresii utilizate la clasă în predarea fantasticului

În procesul de predare-învățare a operelor fantastice trebuie avut în vedere anumite expresii, noțiuni, cuvinte specifice întâmplărilor fantastice. Pentru aceasta voi propune o fișă de lucru prin care elevii să recunoască expresiile fantastice.

Fișă de lucru

A. Pornind de la basmul popular *Aleodor împărat* precizează înțelesul următoarelor expresii:

- A se topi d(e)-a-n-picioarele
- A dobândi un copil
- La marginea groapei
- A fii la ceasul morții
- A-și da obștescul sfârșit
- A duce pe cineva păcatul să
- A fi nevoie de cap
- A da gură
- A face legătura
- A-i râde stelele de frumoasă

B. Identifică o expresie folosită de un scriitor în operele sale, basmul cult.

C. Dă exemple de alte expresii folosite în operele fantastice.

D. Precizează sinonimele următoarelor cuvinte: stârpitură, procopseală, gloată, teafăr, a se istovi

E. Pornind de la aceste expresii alcătuiți un basm. Trebuie să țineți cont și de toate elementele specifice acestei opere literare.

Evaluarea fișei de lucru:

A. Pornind de la basmul popular *Aleodor împărat* precizează înțelesul următoarelor expresii:

A se topi d(e)-a-n-picioarele - a slăbi, a se prăpădi încetul cu încetul

A dobândi un copil a i se naște cuiva un copil

La marginea groapei aproape de moarte

A fii la ceasul morții a fii aproape de moarte

A-și da obștescul sfârșit a-și da obștescul sfârșit

A duce pe cineva păcatul să a muri

A fi nevoie de cap a fi pândit de moarte

A da gură a certa

A face legătura a cădea la o învoială

A-i râde stelele de frumoasă nespuse de frumoasă

B. Identifică o expresie folosită de un scriitor în operele sale, basmul cult.

Scriitorul Ion Creangă în basmul cult „Harap Alb” folosește expresia „a da o gură”.

Ea se regăsește și în basmul *Aleodor Împărat*. Mihai Eminescu în basmul „Făt-Frumos din lacrimă” utilizează expresia „a fi nevoie de cap”, expresie întâlnită și în basmul *Aleodor Împărat*.

C. Dă exemple de alte expresii folosite în operele fantastice.

„m-ai băgat în toate grozile morții” - m-ai îngrozit,

„a mâna porcii la jir” - a sforăi

D. Precizează sinonimele următoarelor cuvinte:

stârpitură ființă nedezvoltată

procopseală căpătuială, înavuțire

gloată mulțime de oameni

teafăr sănătos
a se istovi a se sfârși, a muri

test realizat de
prof. Ana-Cristina Popescu

Test de evaluare basmul, clasa a V-a

„Atunci Aleodor întinsese coprinsul său și pe moșia lui Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, luă de soție pe fata lui Verdeș împărat și se întoarse la împărăția lui.

Când îl văzură gloatele venind teafăr, alături de o soțioară de-i râdea și stelele de frumoasă, îl primiră cu mare bucurie; și urcându-se din nou în scaunul împărăției, domni și trăi în fericire, până se istoviră.

Iar eu încălecai pe-o șea și v-o spusei dumneavoastră așa.”⁴²

(Aleodor Împărat)

- A. Scoate ideea principală din fragmentul citat.
- B. Identifică un element real și unul fantastic în text.
- C. Argumentează în cinci - zece rânduri că textul de mai sus este un basm.
- D. Rescrie o expresie fantastică, specifică basmului în care se regăsește o personificare.
- E. Care este modul de expunere folosit în fragment.
- F. Care este personajul ce simbolizează binele în fragment și care este personajul ce simbolizează răul.
- G. Dă exemple de două elemente specifice basmului cu aplicații pe fragmentul citat.
- H. De ce textul de mai sus este o creație populară.
- I. Cu ce personaj din fragmentul citat ai vrea să te asemeni.
- J. Explică bucuria întregului popor la întoarcerea lui Aleodor acasă.
- K. Transformă cu ajutorul sufixării substantivul împărat în adjectiv. Alcătuiește o propoziție în care acest adjectiv să aibă valoarea de epitet.
- L. Scrie un scurt basm pornind de la următorul enunț: Împărăția lui Verdeș Împărat a fost vrăjită să își piardă curajul.

Barem de corectare și notare

- A. Ideia principală din fragmentul citat este: Întors în împărăția sa, Aleodor o ia de soție pe fata lui Verdeș Împărat. 0,50 p.
- B. Un elementul real din text constă în căsătoria lui Aleodor cu fiica lui Verdeș Împărat, iar un element fantastic este personajul secundar Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop. 0,50 p.
- C. Fragmentul citat aparține deznodământului unui basm, deoarece este ilustrată biruința binelui asupra răului prin învingerea personajului negativ Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop și căsătoria personajului principal pozitiv ce își redobândește și împărăția mărind-o cu ținutul personajului malefic. Aparținând ultimului moment al acțiunii, deznodământul, apare în fragmentul citat și o formulă de încheiere specifică basmului: „Iar eu încălecai pe-o șea și v-o spusei dumneavoastră așa.”

De remarcat sunt și cuvintele dar și expresiile populare și fantastice prezente în fragment: coprinșul, gloatele, teafăr, de-i râdea și stelele de frumoasă, se istoviră.

Se poate observa în cele relatate mai sus că fragmentul aparține unui basm prin biruința binelui împotriva răului, pezența personajului fantastic Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, regăsirea unor expresii specifice acestei specii literare, a formulei de încheiere. 1p.

D. O expresie fantastică specifică basmului ce conține o personificare este „o soțioară de-i râdea și stelele de frumoasă“. 0,50p.

E. Modul de expunere folosit în fragment este narațiunea. 0,50p.

F. Personajul care simbolizează binele în fragment este Aleodor, iar cel care simbolizează răul este Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop. 0, 50p

G. Un element specific basmului în fragment ar fi biruința binelui împotriva răului, a lui Aleodor împotriva lui Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-șchiop, iar un alt element specific basmului ar fi formula de încheiere: „Iar eu încălecai pe-o șea și v-o spusei dumneavoastră așa.“

H. Textul de mai sus este o creație populară, din cauză că nu are autor, are un caracter anonim, colectiv (au participat mai mulți de-a lungul timpului la creație), oral (s-a transmis prin viu grai) și tradițional (căsătoria, un moment important în viață). 0,50p.

I. 0,50p.

J. Poporul se bucură la întoarcerea lui Aleodor acasă, deoarece vor fi conduși de un împărat drept, bun, blând, milos trăsături ce vin în antiteză cu cele ale personajului negativ învins de el. 0,50p.

K. Împărătesc

Palatul împărătesc are privirea spre soare. 1p.

L. 2p.

Se acordă 1p. din oficiu.

test realizat de
prof. Ana-Cristina Popescu

FIȘĂ DE LUCRU - PERSONAJELE BASMULUI

A. Personajele basmului sunt selectate din lumea reală, eroul basmului românesc este Făt-Frumos, modelul ideal al tânărului la sat (fiu de împărat sau om simplu). Puterile lui sunt limitate dar învinge, în final, prin calitățile sale deosebite: forță, frumusețe fizică, curaj, vitejie, dragoste de adevăr, spirit de dreptate.

Numește un personaj pozitiv dintr-un basm popular și unul dintr-un basm cult.

B. Adversarii personajului pozitiv sunt, de obicei, personaje supranaturale, cu o putere fizică neobișnuită, reprezentând forțele răului, trăiesc într-o lume diferită de a eroului pozitiv, într-un alt tărâm. Lipsite de agerimea minții au în stăpânire obiecte miraculoase cu ajutorul cărora obțin succese sau au calitate viclenia. Exemple de astfel de personaje (balauri, scorpii, zgripturoaice, câpcăuni, zmei etc.)

Dă exemplu de un personaj negativ supranatural dintr-un basm popular și un

personaj negativ dintr-un basm cult. Ai putea da exemplu de un alt personaj dintr-o altă operă literară cultă, diferită de basm (nuvelă, roman) care trăiește într-un alt tărâm, însă are posibilitatea să pătrundă în viața firească a unui om.

C. Pentru a ieși biruitor din confruntarea cu personajele fabuloase, monstruase, eroului din basm i se alătură personaje din lumea reală (personaje personificate: cal, albină etc.) sau personaje fantastice (Ochilă, Sfânta Duminică).

Dă exemplu de un astfel de personaj dintr-un basm popular și unul dintr-un basm cult.

D. În confruntările sale cu forțele răului, eroul din basm folosește anumite obiecte miraculoase (oglinză, pieptene) și substanțe cu calități tămăduitoare (apa vie, apa dulce, apa moartă)

Dă exemplu de un basm popular și unul cult unde se regăsesc obiecte miraculoase sau tămăduitoare.

E. *Precizează ce înseamnă termenii: fantastic, miraculos, supranatural.*

F. *Arată un fenomen miraculos într-un basm, apoi într-o altă operă diferită de basm.*

G. Acțiunea într-un basm se petrece într-un timp real și fantastic cu folosirea cifrelor simbolice și unități de timp ca de exemplu trei zile și tri nopți.

Puteți da exemplu de o nuvelă a scriitorului Mircea Eliade în care acțiunea să se desfășoare într-un timp real și fantastic cu folosirea cifrelor simbolice și unități de timp.

Evaluarea fișei de lucru

A. Un personaj pozitiv dintr-un basm popular este Aleodor Împărat din basmul cu același nume, iar un personaj pozitiv dintr-un basm cult este Harap Alb din basmul cu același nume al scriitorului Ion Creangă.

B. Un exemplu de personaj supranatural negativ dintr-un basm popular este Jumătate-de-om călare-pe-jumătate-de-iepure-schiop, din basmul *Aleodor Împărat*, iar Spânul este un personaj supranatural negativ dintr-un basm cult, *Harap Alb* al scriitorului Ion Creangă.

Un personaj Domnișoara Christina din romanul *Domnișoara Christina* a scriitorului Mircea Eliade pătrunde în viața reală dintr-un alt tărâm, cel al morții.

C. Un personaj fabulos ce i se alătură lui Aleodor Împărat, personajul basmului popular este știuca care îl ajută în una din încercările de a se ascunde de fiica lui Verdeș Împărat, iar un personaj fabulos ce i se alătură lui Harap Alb, personajul basmului cult este Gerilă care îl ajută să biruiască cuptorul încins, camera în care trebuiau să se odihnească peste noapte.

D. Aleodor Împărat se folosește de un solzișor, iar în Harap Alb apare putera tămăduitoare a apei (vie și moartă)

E. Fantastic înseamnă fenomene, întâmplări create și plătuite de imaginație, care nu există în realitate.

Miraculos arată un produs uimitor, totalitatea fenomenelor supranaturale dintr-o operă.

Supranatural artă ceva care este mai presus de forțele și legile naturii, a lumii reale, miraculos, fantastic.

F. Un fenomen miraculos în basmul popular *Aleodor Împărat* este metamorfoza

personajului Aleodor când trebuie să se ascundă de fața împăratului, în basmul cult „Făt-Frumos din lacrimă” a scriitorului Mihai Eminescu întâlnim metamorfoza eroului într-o floare, iar în nuvela *Șarpele* a scriitorului Mircea Eliade putem vorbi de metamorfoza Andronic-Șarpe. Tot un astfel de element miraculos îl întâlnim în nuvela *Les trois Grâces* prin dubla viață a personajului Frusinel ce oscilează între tinerețe și bătrânețe.

G. O nuvelă a scriitorului Mircea Eliade în care acțiunea să se desfășoare într-un timp real și fantastic cu folosirea cifrelor simbolice și unități de timp este *La țigănci*. Timpul real este Bucureștiul, iar cel fantastic locul numit „La țigănci”. Cifra simbolică este aici trei: ora trei, trei fete, trei încercări de a ghici țiganca.

TEST BALADA POPULARĂ (MIORIȚA)

1. Arată semnificația versurilor: *Pe-un picior de plai, / Pe-o gură de rai, ... Se cobor la vale ...*
2. Precizează rolul interjecției predicative *Iată* (Iată vin în cale.)
3. Arată rolul mioriței în text și precizează figura de stil prin care este prezentată aceasta. (5-8 rânduri)
4. Ce rol îndeplinesc fluierile în text?
5. Explică versul *Cu lacrimi de sînge!*
6. Dacă urmărim firul epic al baladei, care moment al subiectului lipsește?
7. Precizează ce motive literare întâlnim în baladă.
8. Arată viziunea asupra morții a ciobănelului mioritic (5-8 rânduri)
9. Alcătuieste o compunere în care să realizezi portretul ciobănelului mioritic.
10. Transcrie un vers prin care ciobănelul se arată păstrător al tradițiilor populare.
11. Realizează sintaxa frazei: *Iar cel Ungurean, / Și cu cel Vrancean, / Mări se vorbiră, / Ei se sfătuiră / Pe l'apus de soare / Ca să mi-l omoare / Pe cel Moldovan / Că-i mai ortoman / Ș'are oi mai multe, / Mîndre și cornute, / Și cai învățați / Și cîni mai bărbați!...*

TEST - POEMUL

1. Explică semnificația titlului poemului *Dan, căpitan de plai* de Vasile Alecsandri.
2. Cărui gen literar aparține poemul?
3. Precizează ce figură de stil întâlnim în versul: *Bătrînul Dan trăiește ca șoimul singuratic.*
4. Explică înțelesul epitetului: *vechi pustnic.*
5. Comentează versurile *Fantază dragălașă a verdei tinereți / Ce fuge de răsuflul geroasei bătrâneți... Iar munții albi ca dînsul, se-nclină-n depărtare.*
6. Arată semnificația versului: *Bătrînul Dan ascultă grăind doi vechi stejari.*
7. Precizează care este intriga poemului.
8. Arată semnificația versului: *Pe inimă și paloș rugina nu s-a pus.*
9. Precizează asemănările și deosebirile dintre Dan și Ursan referindu-vă la locul unde trăiesc eroii și vitejia acestora.
10. Arată semnificația versurilor: *Ce simte firul ierbii când coasa e vecină / Ea pleacă fruntea-n pace, răspunde căpitanul, / Căci are să renască mai fragedă la anul.*
11. Arată semnificația epitetului *alb* din versul: *Alb am trăit un secol pe plaiul strămoșesc.*
12. Prezintă pe scurt punctul culminant și deznodămîntul poemului *Dan, căpitan de plai* de Vasile Alecsandri.

13. Analizează cuvintele subliniate: Pe nimeni nu am zărit trecând pe acolo cu pași mărunți. Haide la film! Probabil că învăță. Bravo, ai reușit să-i ascuți pe amândoi. Ascult pic-pic.

TEST - BALADA POPULARĂ MONASTIREA ARGEȘULUI

Află că noi știm
Oricând să zidim
Altă mănăstire
Pentru pomenire,
Mult mai luminoasă
Și mult mai frumoasă!
Domnu-i asculta
Și pe gânduri sta,
Apoi porunceă

.....
Iar pe cei zidari,
Zece meșteri mari
Să mi-i părăsească
Ca să putrezescă
Colo pe grindii
Sus pe coperiș
Meșterii gândea
Și ei își făcea
Aripi zburătoare
Din șindrili ușoare.

.....
Și-n văzuh sărea,
Dar pe loc cădea,
Și unde pica
Trupu-și despica
Iar bietul Manoli
Când se încerca
De-a se arunca,
Iată c-auzea
Din zid că ieșea,
Un glas nădușit,
Un glas mult iubit,

.....
De pe coperiș
Mort bietul cădea
Iar unde cădea
Ce se mai făcea?
O fântână lină,
Cu apă puțină,
Cu apă sărată,
Cu lacrimi udată.

1. Identificați în textul citat două motive epice ale baladei populare. Explicați-le în două-trei rânduri.
 2. Ce moment a subiectului este surprins în textul citat? Explicați acest lucru în cinci-șase rânduri.
 3. Arătați cărui gen și specii literare aparține textul citat în cinci-șase rânduri.
 4. Stabiliți ce relație se stabilește între personajele baladei:
 - a. Domnul (Negru Vodă) meșteri
 - b. meșteri Manole
 - c. Manole Ana
 5. Ce mit al poporului român surprinde balada? De ce?
 6. Precizează modul sau modurile de expunere prezente în text.
 7. Explicați în două-trei rânduri sintagma: *floarea câmpului*.
 8. Cum vă explicați faptul că Manole aude glasul Anei când se aruncă de pe acoperiș?
 9. Explicați faptul că Ana și Manole par să moară în același timp.
 10. Explicați semnificația simbolică a fântânii.
 11. Explicați dramatismul baladei după cum rezultă din textul citat.
 12. Arătați cum s-a rezolvat conflictul în baladă.
 13. Precizează cum s-au format cuvintele: oricând, altă, coperiș, zburătoare.
 14. Alcătuiți câte un enunț cu omonimele cuvintelor: noi (Află că noi știm.), i (Domnu-i asculta.).
 15. Precizați valoarea morfologică a cuvintelor subliniate: altă un se o.
 16. Precizează modul și diateza verbelor: să zidim, se încerca.
 17. Precizează fc. sint. pt. cuv. zece, altă, mi.
 18. Alcătuiți câmpul lexical al epitetelor din text.
- Notă: Se acordă 0, 50 p fiecare cerință și 1p din oficiu.

Toate s-au schimbat; numai părintele Trandafir *a rămas* precum a fost: verde, vesel și harnic. Dacă părul cărunt și barba căruntă nu ar vesti vremea lui, *am* crede că copilașii cu care se joacă înspre seară la laița cea de dinaintea casei sunt copilașii lui. *Unul* dintre copilași, pe care l-a ridicat ca să-l sărute, îi fură pălăria din cap și fuge cu ea năstașnic. Măriuca deschide fereastra și strigă: "Trandafirică *al* mamei, nu lăsa pe moș-tătuca cu capul gol". Apoi fuge de la fereastră, pentru ca să prindă pe Ileana, care a furat ceapța bunicii, s-a împodobit cu ea și vine să se fâlească la moș-tătuca. Moș-tătuca râde din toată inima; îi place gluma. Tocmai vine de la vecernie și părintele Coste, și prinde atât pe Ileana cât și pe Mariuca, le sărută și apoi se pune pe laiță lângă socrul său. Marcu, vecinul, vechiul prieten, socrul Măriucăi, om de casă, vede alaiul și vine și el să stea de vorbă. "Bătrânule! na-ți căciula, nu sta cu capul gol!" grăiește bunica, întinzând căciula pe fereastră.

Un om din sat trece, le pofteste "bună odihnă" și-și zice: "Ține-l, Doamne, la mulți ani, că este omul lui Dumnezeu!"

(Popa Tanda, Ioan Slavici)

1. Scoate ideea principală din primul paragraf al textului.
2. Ce moment al subiectului este surprins în acest fragment?
3. Caracterizează în 10-15 rânduri un personaj din fragment.
4. Demonstrează că textul citat aparține unei nuvele. (15-20 rânduri)
5. Precizează modul - modurile de expunere întâlnite în acest fragment
6. Care este perspectiva naratorului asupra faptelor și personajului (este un narator obiectiv sau este marcat afectiv)
7. Transcrie o structură prin care este Marcu, vecinul.
8. Transcrie din text un epitet.
9. Ce funcție sintactică au cuvintele subliniate: verde, vesel și harnic, Măriuca, din sat
10. Realizează expansiunea părților de propoziție identificate la exercițiul 9 în propozițiile subordonate coespunzătoare.
11. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: toate, a rămas, am, unul, al, său.
12. Se dau următoarele fraze, subliniază predicatele, încercuiește elementele de legătură, delimitează propozițiile și precizează felul lor:
 - a.) Se spune că frământarea lui ajunge să impresioneze oamenii care trec pe stradă.
 - b) Trebuie, a gândit el, să mergem la școală.
13. În 15-20 de rânduri realizează o narațiune pornind de la citatul „Un om din sat trece, le pofteste "bună odihnă" și-și zice: "Ține-l, Doamne, la mulți ani, că este omul lui Dumnezeu!"

CAPITOLUL VII

EVALUAREA NAȚIONALĂ, CLASA a VIII-a, SUBIECTE MODEL

MODEL DE SUBIECT PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ Operă lirică

Subiectul I

Citește cu atenție textul următor:

Vino-n codru la izvorul
Care tremură pe prund,
Unde prispa cea de brazde
Crengi plecate o ascund.
Pe genunchii mei ședea-vei,
Vom fi singuri-singurei,
Iar în păr înfiorate
Or să-ți cadă flori de tei.

Dorința, Mihai Eminescu

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Transcrie câteva elemente morfologice prin care să justifici că textul este o adresare directă. 6 p.
2. Numește și exemplifică prin transcriere două figuri de stil diferite din text. 6 p.
3. Numește elementele care fac parte din planul terestru. 6 p.
4. Formează câte un sufix diminutival de la cuvintele: *izvor, flori*. 6 p.
5. Explică în 30-40 de cuvinte, (3-4 rânduri) utilizarea verbelor la viitor în strofa a doua a poeziei. 6 p.

B. Redactează o compunere, de 100-150 de cuvinte (10-15 rânduri), în care să prezinți semnificația titlului poeziei *Dorința* de Mihai Eminescu, prin raportare la conținutul textului citat. 12 p

În compunerea ta trebuie:

- să ilustrezi relația dintre titlu și conținutul textului liric;
- să înfățișezi relația dintre titlu și conținutul textului liric cu exemple din text;
- să ai un conținut adecvat cerinței;
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate.

Subiectul II

Citește cu atenție textul următor:

„Leopardul (*Leopardus pardalis*) trăiește ascuns în pădurile tropicale din America Centrală și de Sud.

Silențios, aproape invizibil, leopardul se deplasează tiptil în căutarea micilor prăzi. Grație blânnii sale, el se „topește” perfect în peisaj, ferindu-se astfel din

raza vizuală a eventualelor victime, cât și a atacatorilor (în primul rând, omul). Frumusețea blănii i-a adus numai nenorociri, el fiind astăzi amenințat cu dispariția. În 1970, mai mult de 140.000 de piei de leopard au fost legal importate de Statele Unite. Deși după 1975 comerțul cu blănuri de leopard a fost interzis, el... continuă. Faptul că traficul de blănuri de leopard a mai scăzut, nu se datorează grijii față de acest animal, ci faptului că numărul lor este din ce în ce mai mic.“(Maria Dascălu, Un animal magnific leopardul, în revista „Lumea animalelor”, nr. 4, mai-iunie, 1996)

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc articolul citat:

- anul în care au fost importate legal mai mult de 140.000 de piei de leopard;
- motivul pentru care traficul de blănuri de leopard a mai scăzut. 4 p.
- 2. Menționează autorul și revista din care a fost selectat fragmentul. 4 p.
- 3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate din structurile: *Grație blănii sale, el se „topește”, au fost legal importate*. 4 p.
- 4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din structura: *nu se datorează grijii față de acest animal, ci faptului că numărul lor este din ce în ce mai mic*.
- 5. Transcrie din text o propoziție subordonată atributivă. 4 p.
- 6. Alcătuiește un enunț în care să ai o subordonată subiectivă, având ca tremen regent o expresie verbală impersonală. 4p.

B. Redactează o compunere, de 10-15, rânduri în care să-ți spuni opinia despre importanța protejării leopardului.

În compunerea ta trebuie:

- să-ți spuni opinia despre importanța protejării leopardului 4 p.
- să argumentezi despre importanța protejării leopardului cu exemple din text 4 p.
- să ai un conținut adecvat tipului de text și cerinței formulate 2 p.
- să te înscrii în limitele de spațiu indicate 2 p.

MODEL DE SUBIECT PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ

Operă epică - balada

Pe-un picior de plai,
Pe-o gură de rai,
Iată vin în cale,
Se cobor la vale,
Trei turme de miei,
Cu trei ciobănei.
Unu-i moldovan,
Unu-i ungurean
Și unu-i vrâncean.
Iar cel ungurean

Și cu ce-l vrâncean,
Mări, se vorbiră,
Ei se sfătuiră
Pe l-apus de soare
Ca să mi-l omoare
Pe cel moldovan,
Că-i mai ortoman
Ș-are oi mai multe,
Mândre și cornute,
Și cai învățați,
Și câni mai bărbați,
Dar cea mioriță,
Cu lână plăviță,
De trei zile-ncoace
Gura nu-i mai tace,
Iarba nu-i mai place.
- Mioriță laie,
Laie bucălaie,
De trei zile-ncoace
Gura nu-ți mai tace!
Ori iarba nu-ți place,
Ori ești bolnăvioară,
Drăguță mioară?

1. Transcrie din text un epitet și o metaforă. 6p
2. Precizează rolul cratimei în structurile: zile-ncoace; mi-l omoare. 6p
3. Transcrie o adresare directă. 6p
4. Menționează sinonimele cuvinelor: ortoman, învățați, ciobănei. 6p
5. Comentează versul: *Iată vin în cale* în maximum 5 rânduri. 6p

B. Alcatiește o compunere de 15-25 de rânduri în care să demonstrezi că fragmenul citat aparține speciei literare balada. 12 p

Vei avea în vedere să - numesti patru trăsături ale baladei, 4 p - să arăți două trăsături cu aplicații pe text, 4 p - să ai un conținut adecvat, 2 p - să te înscrii în limitele de spațiu indicate 2 p

SUBIECTUL al II-lea (36 de puncte)

Citește cu atenție textul dat.

Acum aproximativ 8-10.000 de ani, o pasăre multicoloră din junglele Indiei își începea periplul prin istorie, după ce fusese în prealabil domesticită de primele comunități umane. Din acel moment, găinile și cocoșii, căci despre ele este vorba, au cucerit toată planeta și au contribuit la întreaga evoluție și dezvoltarea a omenirii așa cum o știm astăzi.

În mod probabil surprinzător, datorăm găinilor mai mult decât ne imaginăm, căci fără existența acestei păsări prolife, rezistente la boli și intemperii, ușor de transportat și cu carnea și ouăle hrănitoare și gustoase, foarte multe din reușitele omenirii ar fi fost considerabil întârziate. În plus, aceste păsări nu sunt

deloc atât de simple și banale cum par la prima vedere, căci ascund mistere încă nedesluite de știință.

Istoria găinii domestice (*Gallus domesticus*) pare a fi un puzzle de origine indiană. Probabil prima pasăre domesticită, găina actuală se trage din așa-numita găină roșie de junglă (*Gallus gallus*) care mai scormonește și astăzi prin deșeurile din India și Asia de sud-est. Cercetătorii susțin că procesul domesticirii a avut loc acum circa 8-10.000 ani, când oamenii care trăiau în aceste locuri în comunități deja sedentare au încrucișat găinile roșii de junglă cu cele cenușii de junglă (*Gallus sonnerati*).

Alte cercetări de factură și mai recentă sugerează că procesul domesticirii găinilor ar fi fost unul deosebit de complex, cu mai multe puncte de origine în zone distincte din sudul Chinei, Thailanda, Burma și India. Odată ce strămoșul direct al găinii domestice de astăzi încă există, comparația comportamentelor celor două specii, precum și a aspectului fiziologic este tentantă, mai ales dacă vrem să vedem efectele domesticirii unei păsări sălbatice. Primele dovezi arheologice ale domesticirii găinilor provin din China și India, unde de-a lungul Văii Indusului, creșterea găinilor era o ocupație frecventă acum circa 5.000 ani. Se pare că de aici, din Valea Indusului, găinile au început să cucerească lumea.

(<http://unimedia.info/stiri/gainile--pasarile-care-ne-au-influentat-decisiv-evolutia-76023.html>)

A. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele aspecte din textul dat:

- primele dovezi arheologice ale domesticirii găinilor.

- locul de unde au început găinile să cucerească lumea. **4 puncte**

2. Menționează sursa textului. **4 puncte**

3. Menționează ce parte de vorbire este fiecare din cuvintele subliniate în enunțul: Din acel moment, găinile și cocoșii, căci despre ele este vorba, au cucerit toată planeta și au contribuit la întreaga evoluție și dezvoltarea a omenirii așa cum o știm astăzi. **4 puncte**

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate din enunțul: Alte cercetări de factură și mai recentă sugerează că procesul domesticirii găinilor ar fi fost unul deosebit de complex ... **4 puncte**.

5. Transcrie fiecare propoziție precizându-i felul, din fraza „Din acel moment, găinile și cocoșii, căci despre ele este vorba, au cucerit toată planeta și au contribuit la întreaga evoluție și dezvoltarea a omenirii așa cum o știm astăzi.

“**4 puncte**

6. Construiește o frază alcătuită din două propoziții în care să existe o prop. subiectivă introdusă prin conjuncția *că*, **4 p.**

B. Redactează o compunere de 80-150 de cuvinte (10-15 rânduri) în care să descrii o pădure tropicală, așa cum ți-o imaginezi. 12 p

**MODEL DE SUBIECT
PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ**

Operă epică - romanul

I. Tăcură un timp. Stătea între ei o întrebare crâncenă. Vitoria mai lăsa să treacă valul care o înăbușea și zise încet, privind spre lumina de-afară:

- Încă n-am primit nicio veste de la tată-tău.

Gheorghiță așează domol lingura lângă strachină și împinse deoparte pânea coaptă anume pentru el. Se uită și el pe fereastră. Drumușorul cotit era pustiu.

- Ce să fie n-am înțeles, urmă nevasta. M-am sfătuit cu părintele, am plătit slujbe. Mai aștept puțin, să văd hotărârea de sus. Mă gândesc fel și chip și am avut un vis, care-mi mănâncă sănătatea și mă îmbătrânește. Mai stau până ce găsesc de postit cele 12 vineri. Fiind singuri aicea în sat și fără neamuri, trebuie să te trimet pe tine, ca bărbat ce ești, să-l cauți și să-l afli.

- M-oi duce, răspunse Gheorghiță cu îndoială. Se poate să i se fi întâmplat ceva?

- Ce să i se întâmple? răspunse aprig femeia. Să-i fi făcut farmece vreo muiere, cum spunea baba Maranda, eu n-aș crede. Acum am înțeles că demonul ăla dacă-l are, e un prost. Ori îi prost, ori n-are nicio putere, de-o lasă pe dânsa amărâtă, calică și lipsită de toate ... Visul meu e semn mai greu. Tu spui bine: i s-a întâmplat ceva la care mă îngrozesc a mă gândi. Mai bine să fie ce zice baba, decât ce arată visul meu.

(M. Sadoveanu, **Baltagul**)

1. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele: domol, aprig, am înțeles. 6 p.

2. Transcrie un enunț din care să reieșe o trăsătură morală a unui personaj, menționează-o. 6 p.

3. Transcrie o imagine vizuală din text. 6p.

4. Precizează cum s-au format cuvintele subliniate: deoparte, îmbătrânește, meu. 6p

5. Motivează, cu ajutorul fragmentului, încadrarea textului în categoria genului epic. 6p

B. Spune-ți opinia în 15-25 de rânduri că textul citat aparține speciei literare romanul. 12 p

- Numirea a două trăsături specifice acestei specii literare;

- Exemplificarea lor pe baza textului citat;
- Respectare convențiilor unei argumentări;
- Respectarea limitelor de spațiu, ortografie și punctuație.

II. Alături de Carpați și de Dunăre, o altă entitate fizico-geografică importantă, care a influențat și continuă să influențeze și în prezent viața românilor, este Marea Neagră. Cunoscută din cele mai vechi timpuri sub diferite denumiri Pontus Axeinus (Marea Neospitalieră sau Inospitalieră), Pontus Euxinus (Marea Ospitalieră), Pontus Sarmaticus, Marea Cimerică, Mar Maggiore, Kara Deniz, Mare Nigrum, Cernoe More ș.a. Marea Neagră oferă României, prin litoralul său cu o lungime de 244 km, ieșire liberă la Oceanul Planetar. Prin strâmtorile Bosfor și Dardanele ea este legată de Marea Egee și Marea Mediterană pentru ca aceasta din urmă, prin strâmtoarea Gibraltar, să facă legătura cu Oceanul Atlantic.

(Marian Ene, Marea Neagră, o poartă către lume, în revista „Terra magazin”, nr. 5, mai 2006)

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente referitoare la textul citat:

- revista în care a fost publicat fragmentul
- o entitate fizico-geografică ce a influențat și influențează viața oamenilor 4 p.

2. Denumirile Mării Negre.

3. Menționează valoarea morfologică a fiecăruia dintre cuvintele subliniate din secvența: Marea Neagră oferă României, prin litoralul său cu o lungime de 244 km 4 p

4. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate din secvența: Marea Neagră oferă României, prin litoralul său cu o lungime de 244 km. 4 p

5. Transcrie o subordonată atributivă din text. 4 p.

6. Construiește o frază alcatuită din două propoziții în care să existe o propoziție subordonată predicativă, introdusă prin adverbul relativ *unde*.

B. Argumentează în 10-15 rânduri că textul citat (Marea Neagră, o poartă către lume) este nonliterar. 12 p.

Redactare 12 p.

Oficiu 10 p.

**MODEL DE SUBIECT
PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ
Operă dramatică**

Personaje: X.- bărbat de vreo 30 de ani

Cerșetorul (figurant)

(O haltă pustie. Noapte. Pe o bancă doarme un cerșetor. Intră X., ducând în mână cu grijă o valiză veche. Poartă un costum sărăcăcios, cămașă, cravată. Valiza va fi mai mult înaltă decât lată, ca o cutie mare. Se așază lângă cerșetor, care se trezește o clipă, deranjat. X. fumează tăcut, mult timp. Într-un târziu se hotărăște să vorbească, mai mult cu sine. Vorbește rar, melancolic.)

X.: Am o viață mică. Mică. De câine. Mic. Mic și nebăgat în seamă. Și visez o viață mare. Atât de mare, încât să-mi plesnească inima din piept. Să mă ducă la urgență și să spună doctorii: nu mai e nimic de făcut. I-a plesnit inima de atâta noroc. De atâta fericire...

Dar nu. N-ar mai fi viața mea. Așa mi-a fost dat mie, se pare. Mic. Mic! Mic ca un muc de țigară azvârlit pe trotuar când vine autobuzul; ca un mărunțiș pe care nu-l mai iei ca rest, ca să nu-ți sune degeaba în buzunare. Multă vreme m-am împăcat cu asta. Am și fost, dealtfel, cel mai mic între frați. Când l-a născut pe fratele meu mai mare, bucuria mamei a fost mare. Mare și luminoasă. În sfârșit, venise Copilul! La nașterea fratelui meu mijlociu, bucuria se mai așezase: ce atâta bucurie, am mai văzut copii, nu se face gaură-n cer pentru atâta lucru. Crește și el lângă celălalt. Să fie sănătos. La nașterea mea, știu, știu, o să-mi spui că ce știu eu de la nașterea mea, cine era nebun să-mi povestească chestia asta?, dar îți spun eu că știu, asta o știu așa, fără să îți-o spună cineva anume, o ai în suflet, nespusă de nimeni; bucuria mamei mele a fost mică. Mică-mică. Abia mai pâlpâia. Păi da, timpul trecuse, mama mai îmbătrânise... Ce să-ți mai dau, puiule, de unde atâta bucurie? Nu vezi ce timpuri trăim? Bine că a mai rămas și flăcăruia asta. Ține-o bine și ai grijă de ea, că de nu... Am așezat-o undeva, într-un colț, și de atunci am cam uitat de ea...

(Orhideea din fereastra, Nicoleta Ionescu)

1. Transcrie o indicație scenică. 6 p.
 2. Comentează sintagma: *În sfârșit, venise Copilul!* 6p
 3. Transcrie o repetiție și un epitet. 6 p
 4. Precizează cum s-au format cuvintele: undeva, îmbătrânise, asta. 6 p
 5. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text. 6 p
- B. Demonstrează ca textul citat aparține genului dramatic 15-25 de randuri. 12 p
- Redactare 12 p.

Citește cu atenție textul următor:

Cercetătorii japonezi au încercat să recreeze în laborator condițiile existente în timpul ultimei extincții masive pe care a cunoscut-o planeta noastră. Potrivit concluziilor lor, impactul meteoritului prăbușit la Chicxulub, în peninsula Yucatan din Mexic, a vaporizat instantaneu rocile bogate în sulf, producând un nor gros de trioxid de sulf (So₃).

În amestec cu vaporii de apă din atmosferă, acest gaz provoacă ploi acide sulfurice, care ar fi căzut pe suprafațe Terrei timp ce câteva zile, crescând aciditatea straturilor superioare ale oceanelor și omorând numeroase specii marine.

"Ploi foarte bogate în acid sulfuric și o intensă acidificare a oceanelor cauzată de vaporii bogați în SO₃ au afectat serios ecosistemul global și sunt probabil vinovate de extincția a numeroase specii", afirmă autorii acestui studiu publicat în revista Nature Geoscience.

Altfel spus, doar speciile marine capabile să reziste în acele ape mortale sau să se refugieze mai în adâncime au supraviețuit, pentru a coloniza apoi mările golite de celelalte viețuitoare.

Pe uscat, prăbușirea aceluia meteorit cu un diametru de 10 kilometri ar fi declanșat, potrivit scenariului admis de majoritatea oamenilor de știință, un potop de foc și ar fi stârnit o furtună de praf la scară globală.

(Florin Bădescu Ploile acide, provocate de prăbușirea unui asteroid uriaș pe Terra, au însoțit dispariția dinozaurilor, www.mediafax.ro)

A.

Scrie, pe foaia de examen, răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos:

1. Formulează câte un enunț în care să indicii următoarele elemente referitoare la textul dat:

– site-ul unde a apărut articolul.

– ce ce a afectat serios ecosistemul global **4 puncte**

2. Identifică autorul și titlul textului de mai sus. **4 puncte**

3. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în text. **4 puncte**

4. Notează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în Altfel spus, doar speciile marine capabile să reziste în acele ape mortale sau să se refugieze mai în adâncime au supraviețuit, pentru a coloniza apoi mările golite de celelalte viețuitoare. **4 puncte**

5. Transcrie o propoziție incidentă

6. Alcătuieste o frază, alcătuită din două propoziții în care subordonata să fie **p r e d i c a t i v ă** și să fie **i n t r o d u s ă** p r i n **d a c ă**. **4 puncte**

B.

Alcătuieste o compunere de 80 - 150 de cuvinte (10 - 15 rânduri) în care să arăți importanța protecției mediului. 12 p.

10 p din oficiu.

**CAPITOLUL VIII
EVALUAREA NAȚIONALĂ, CLASA a VIII-a,
RECAPITULARE PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ
GENURI ȘI SPECII LITERARE**

Test 1 (fabula)

Ion prinse un uliu și, ducându-l acasă,
Îl legă cu o sfoară,
Lângă coteț afară.
De o vecinătate așa primejdioasă
Găini, cocoși și găște întâi se îngroziră,
Dar cu-ncetul, cu-ncetul se mai obișnuiră,
Începură să vie cât colea să-l privească,
Încă și să-i vorbească.

Uliul cu blândețe le primi pe toate;
Le spuse că se crede din suflet norocit
Pentru vizita-aceasta cu care l-au cinstit.
Dar îi pare rău foarte căci el **însuși** nu poate
La dumnealor să vie,
Vizita să le-ntoarcă după-a sa datorie.
Mai adăugă însă că dacă dumnealor
Îi vor da ajutor
Ca să poată scăpa,
El le făgăduiește
- Și Dumnezeu cunoaște cum vorba și-o păzește -
- Că la orice primejdii va ști a le-ajuta:
Încă din înălțime, el le va da de știre,
Când asupră-le vulpea va face năvălire.
Astă făgăduială
Nu mai lăsă-ndoială;
Și găinile proaste, ce doreau să găsească
Pe cineva destoinic să va să le păzească,
S-apucară de lucru: azi, mâine, se-ncercară,
Și cu ciocuri, cu unghii, abia îl dezlegară.
Uliu-și luă zborul. Dar se întoarse-ndată
Și răpi o găină, pe urmă două, trei,
Pe urmă câte vrei.
“**Ce** pază este asta? strigă una cu jale,
Vorba măriei **tale**
Era să ne păzești,
Iar nu să ne jertfești.”

- “**O!** eu știu foarte bine cuvântul ce v-am dat,
- Și ce fel m-am jurat.
Dar când mă juram astfel, eram legat, supus,

Acum însă sunt slobod și vă vorbesc de sus”.

Eu, de-aș fi fost găină, nu l-aș fi slobozit:

Dumnealor au făcut-o și văz că s-au căit.

Uluii sunt cinstiți.

Când sunt **nenorociți**.

Uluiul și găinile, G. Alexandrescu

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior în 15-25 de randuri.
3. Menționează rolul semnelor de exclamație în structura: - *O!*
4. Precizează rolul virgulei în structura: Eu, de-aș fi fost găină, nu l-aș fi slobozit:
5. Care este funcția sintactică a cuvintelor subliniate: cinstiți, o, pe toate
6. Precizează valoarea morfologică pentru cuvintele: **Dar, însuși, îi pare rău, Pe cineva, Ce, tale, O, nenorociți**.
7. Cum s-au format cuvintele: ca să, tale, dezlegară.
8. Extrage două figuri de stil diferite din text și o imagine auditivă.
9. Precizează felul propozițiilor subliniate. Îi vor da ajutor / Ca să poată scăpa.
10. Arată în 2-3 rânduri care este morala textului.

Test 2 (schița)

Foarte de dimineată, într-o mahala depărtată, bat la ușa amicului meu Pricupescu, profesor de cursul secundar predă istoria în clasele inferioare la un liceu.

Deși foarte buni prieteni, n-am fost niciodată la el acasă; așa, nu mă mir că i se pare ciudat a mă vedea la dânsul.

Ei! ce cauți tu prin mahalaua noastră așa de dimineată?

Am trecut pe aici zic eu și am intrat să-ți dau bună ziua... Știi că pe la ceasul ăsta pleci de-acasă... și... zic: haide să văz... o fi plecat Pricupescu? dacă o fi plecat, bine; dacă nu, merg cu el până-n târg... Azi o să fie o căldură... mai teribilă ca ieri... S-a pus pe călduri... O să ne topim în vara asta...

Pricupescu este un om bănuitor; zice:

Fac prinsoare pe ce vrei, că și tu ai venit să mă rogi pentru vreun măgar, pentru vreun leneș, pentru **vreun** ticălos...

Aș! zic eu...

Măi! adaugă el... mai am doi ani până să ies la pensie... douăzeci o să mi se pară... Uf! să mă văz odată scăpat de canonul ăsta, care a ajuns de la o vreme nesuferit... Uite! până viu eu, citește!

Și zicând acestea, scoate din buzunar un vraf de scrisori, mi le trănțește dinainte pe masă și iese.

Pricupescu este indiscret.

De vreme ce mi-a dat voie, m-apuc să-i citesc scrisorile.

Dascal prost, I. L. Caragiale

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior

în 15-25 de randuri.

3. Menționează rolul semnului exclamării în structura : - Ei!

4. Precizează rolul linilor de pauză în structura: Am trecut pe aici zic eu

5. Care este funcția sintactică a cuvintelor subliniate secundar , zice, doi, Uite

6. Precizează valoarea morfologică pentru cuvintele: **De vreme ce. vreun**

7. Cum s-au forma cuvintele: ca să, tale, dezlegară.

8. Precizează antonimele cuvintelor: nesuferit, meu.

9. Precizează felul propozițiilor subliniate. *De vreme ce mi-a dat voie, m-apuc să-i citesc scrisorile.*

10.. Care este rolul dialogului în text?

11. Cum este naratorul în text, vocea narativă?

Test 3 (nuvela)

Demult, acum, d-l Stavrache stăpânește mirazul rămas de la frate-său, părintele Iancu, de a cărui urmă nu s-a mai putut da și despre care nici nu se mai pomenește. Avocatul povățuise destul de limpede pe hangiu...

Un om stăpânește o avere ; cu drept ori fără drept, o stăpânește. Câtă vreme nu-l supără nimeni, câtă vreme nu se ridică nici o pretenție asupra-i, el n-are nevoie să ia nici o măsură legală. Și mai mult la urmă situația d-lui Stavrache este mai limpede decât a oricărui proprietar.

-Avea o fost a popii?

-Da, a popii.

-Făcută de el, din munca lui?...

-Cea mai mare parte.

-Popa are copii?

-N-are.

-Are femeie?

-Nu.

-Are părinți?

-**Nu.**

-Mai are alt frate?

-Nici unul, decât pe mine.

-Atunci... stăpânește sănătos, a adăogat avocatul, și dacă te-o supăra cineva, atunci vino la mine... Numai unul singur te-ar putea călca...

-Cine? întrebă d-l Stavrache.

-Popa.

Moștenitorul zâmbi și cu siguranță răspunse:

-Aș, nu mai poate călca, săracu!

Apoi, văzând că răspunsul său era prea sigur face o impresie ciudată avocatului, se grăbi s-adaoge cu tonul cel mai duios:

-Cine știe unde s-o fi prăpădit bietul frate-meu. dacă n-a mai venit el la avutul lui atâta amar de vreme!

Au trecut cinci ani de la război și **nimeni**, în adevăr, n-a supărat pe d-l Stavrache, afară decât popa Iancu voluntiru, care venea din când în când, de pe altă lume, să tulbure somnul fratelui său. Avocatul avusese dreptate. Singur popa avea dreptul să neliniștească pacinica stăpânire a hangifului.

În vreme de război , I.L. Caragiale

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior în 15-25 de randuri.
3. Menționează rolul semnului întrebării în structura: Cine?
4. Precizează rolul virgulei: Câtă vreme nu-l supără nimeni, câtă vreme nu se ridică nici o pretenție asupra-i.
5. Precizează modul verbului: **calca**, timpul verbelor: au trecut, avea, răspunse.
6. Precizează valoarea morfologică pentru cuvintele: **Nu. Moștenitorul nimeni, se**
7. Cum s-au format cuvintele: decât, sănătos.
8. Precizează sinonimele cuvintelor: Au trecut, duios.
9. Precizează felul propozițiilor subliniate. Singur popa avea dreptul să neliniștească pacinica stăpânire a hangului.
10. Realizează conragerea subordonatei identificate.
11. Cum este naratorul în text, vocea narativă?

Test 4 (romanul)

Nici nu isprăvisem bine de citit scrisoarea, și Mattia sări în sus.

Hai la Londra! strigă el.

Eram așa de năucit de ceea ce citisem, încât mă uitam la Mattia, fără să pricep ceea ce spune.

Dacă Barberiu vorbește în scrisoare de avocați englezi puși să te caute, asta înseamnă că părinții tăi sunt englezi.

Păi...

Nu-ți place să fii englez?

Mi-ar fi plăcut să fiu din țara Lizei și a fraților ei.

Mie mi-ar fi plăcut să fiu italian.

Dacă sunt englez, înseamnă că sunt din țara lui Arthur și a doamnei Milligan.

Cum „dacă ești englez”? Păi asta e lucru sigur. Dacă ai tăi ar fi fost francezi, n-ar fi pus pe niște englezi să caute în Franța copilul pierdut de ei. De vreme ce ești englez, trebuie să mergem în Anglia. În felul ăsta te apropii de ai tăi.

Singur pe lume, Hector Malot

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior în 15-25 de randuri.
3. Precizează rolul semnelor de punctuație în structura: Hai la Londra! strigă el.
4. Realizează expansiunea termenului subliniat: englezi
5. Realizează expansiunea termenului subliniat: italian
6. Extrage din text o subordonată subiectivă.

Test 6 (balada)

Grue zace la-nchisoare

De trei ani lipsiți de soare

Și prin gratii lung privește

Cerul care strălucește

Și de dânsul nu-ngrijește!

Dor cumplit inima-i seacă,
Plâns de jale mi-l îneacă,
Când zărește despre soare
Cărduri, cărduri de cocoare,
Călătoare zburătoare
Și de el nepăsătoare.
Iată, mari, cum plângea
Că departe, sus zărea
Un corb negru, corbișor
Ce zbura încetișor
Și din aripi tot bătea
Și cu jale croncănea.
Iar Grue se amăra
Și din gură-amar zicea:
[...]
„Ale! corbe, corbișor,
De vrei tu sa-mi faci pe dor,
Tine inelusul meu
Și du-l unde voiesc eu,
În munții Catrinului,
În padurea Pinului
La condacul lui Novac,
Lui Novac, Baba-Novac.
[...]

Novac și corbul

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior în 15-25 de randuri.
3. Identifică dativul etic în text și un motiv popular.
4. Etrage două figuri de stil diferite din text.
5. Menționează felul subordonatelor: De vrei tu sa-mi faci pe dor, / Tine inelusul meu

Test 7 (basmul)

Trăiau odată, în vremuri uitate, un împărat și o împărăteasă care nu mai erau demult tineri. Dar cu toate că soarta nu se îndurase să le hărăzească un urmaș, iar ei nu se mai aflau în putere, nu trecea zi lăsată de bunul Dumnezeu în care să nu se tânguie amândoi: „Oh, cât de gol ne e palatul și ce fericiri am fi de-am avea și noi un copil!” Însă pruncul cel răvnit se lăsă așteptat multă vreme...

Dar iată că într-o bună zi, pe când împărăteasa se scălda în apa unui pârâiaș de munte, o broască mare sari dintr-odată pe prundișul malului, și îi grăi astfel:

Află măria-ta că-ți va fi îndeplinită dorința. Până nu se încheie anul, vei aduce pe lume o fetiță!

În toată țara aceea trăiau treisprezece ursitoare, dar pentru că împăratul nu avea decât douăsprezece talere de aur, în care le putea servi bucatele, una din ele nu fu poftita la

ospaț. În ziua în care domnița va împlini cincisprezece ani, să se înțepe cu un fus și să moară!

(Frumoasa din pădurea adormită, Frații Grimm)

1. Cărei specii literare aparține textul și de ce?
2. Demonstrează că textul aparține speciei literare menționate la exercițiul anterior în 15-25 de randuri.
3. Precizează un motiv popular existent în text.
4. Rezumă textul în 3-5 rânduri.

Test 8 (caracterizare personaj - operă epică)

Lelea Anuța e năcăjită tare. Copilul cel mic, sugaciul, orăcăie ca o broască în leagăn. [...] Ioniță, frățiorul cel mare, se și repede să-l legene în locul mamei sale, cuprinsă de trebi, cât nu mai știe unde-i este capul. [...] Mamă-sa iasă și vine și iar iasă. Are treabă în tindă, în cameră, prin curte după lemne. Au făcut foc în camera dinainte și aici fierbe și mâncarea pe vatră. Rar privește și ea prin geam: ninge rar și acum. [...]

Lelea Anuța începe deodată să caute cu înfrigurare prin solnița agățată într-un cui. Nu află ce caută, o ia din cui, op întoarce cu capul în jos și o scutură pe masă. Dar nu se scutură decât câteva fire de sare. Trece în tindă, caută în oale, întră în cameră, răscolește pretutindeni și iar vine. E neliniștită, îngrijorată. [...]

Știi ce, mamă? Niță doarme acum și nelegănat, mă duc eu la prăvălie să cumpăr sare.

(Ioan Agârbiceanu Întăiul drum)

- A. Demonstrează apartenența textului citat la un gen literar în 15-20 de randuri.
- B. Caracterizează un personaj din text în 15-20 de randuri.

Test 9 (descrierea literară)

„Prunii deșteptați din toropeala verii deschid ochi vineți, aiuriți.

Merele și perele fug de prin așternutul crengilor, zugrăvind-și chipurile colorate pe fețele frunzelor, ca să nu observe nimeni fuga, dar vântul descoperă înșeșăciunea și mănios, în căutarea lor, se uită pe ferestre, le vede și le cheamă prin horn. Gutuile îngălbenesc de spaimă..., păsările s-au împrăștiat și vara s-a rătăcit departe.“

(Basmul toamnei, Ionel Teodoreanu)

Demonstrează că textul citat este o descriere artistică în 15-20 de randuri.

Test 10 (textul nonliterar)

Împărăția apelor, a vegetației luxuriante și a păsărilor multicolore căreia geografii îi spun Delta Dunării este cel mai tânăr pământ românesc. Împreună cu complexul lagunar Razelm-Sinoe, ocupă o suprafață de 5 050 km², din care 4 340 km² pe teritoriul nării noastre. Frumusețile ei au fost cântate de poeți în stihuri alese, au fost descrise de prozatori în imagini de neuitat și puse pe note de compozitori. Mihail Sadoveanu a numit-o, pe bună dreptate, „monument al muncii omului liber și al naturii”.

Privită din avion, Delta Dunării apare ca un covor de smarald, decorat de mâna măiastră a naturii cu șiraguri sclipitoare de perle, formate din lacuri și canale. Nicăieri în Europa natura nu oferă ochiului peisaje atât de încântătoare.

Magicul triunghi al Deltei se bucură de condiții cu totul și cu totul deosebite. Ca orice pământ nou, în continuă prefăcere, Delta n-a arătat dintotdeauna ca astăzi [...]

Dar zi de zi, Dunărea a „furat” zeului Neptun noi întinderi de ape, transformându-le treptat în uscat. Cum? Oarecum simplu: marele fluviu aduce anual de pe continent și aruncă în mare nu mai puțin de 83 000 000 tone de nămol, cantitate ce ar putea fi transportată cu un tren alcătuit din 750 000 vagoane de marfă! Orice palmă de loc smulsă mării este imediat luată în primire de plante și, astfel, în sute și sute de ani, Delta s-a transformat în paradisul de azi al plantelor și animalelor...

(Aurelian Băltărețu, *Monumente ale naturii*, Editura Ion Creangă, București, 1997)

1. Formulează câte un enunț în care să numești următoarele elemente care privesc fragmentul citat:

autorul;

cartea din care a fost selectat fragmentul;

2. Menționează trei caracteristici ale Deltei Dunării.

3. Arată în 10-15 rânduri că textul citat este un text nonliterar.

4. Spuneți opinia despre Delta Dunării în 10-15 rânduri.

Test 11 (nuvela)

Oh! Ce fericire pe Hagiul când rămase singur stăpân în prăvălie! În prima zi îl apucară căldurile. Obrajii îi ardeau; capul i se încinsese; ochii îl usturau. La ceas, la ceas, teșea din prăvălie s-o privească pe dinafară. Îi da târcoale. Îi cerceta încăperile și zidurile cu d-ămănutul. Se ridica în vârful picioarelor, ca să-și arunce privirile până peste acoperișul ei. Prăvălia?...era copilașul rumen și frumos. El? Părintele fericit că are pe cine mângâia. Prăvălia? Femeia fermecătoare. El? El nebunul care-i da în genunchi, cu ochii închiși și cu inima speriată.

I s-a izbândit visul, singurul vis pe lume! A rămas singur. Ale lui sunt sculurile, jurubițele și ghețele de găitane; ale lui războaiele, rodanele și maldărilor de lână; numai el singur deschide teigheaua; numai el singur tocmește, face prețul și primește, numai în mâna lui, banii frumoși și rotunzi.

În prima seară, zăvorând ușile și obloanele, ochii îi jucară în toate părțile, muștrând pe ucenici la fitece mișcare.

- Încet, încet, încetinel, că ușile nu sunt de fier!

- Ia seama, trândavule, să nu spargi geamurile, că nu sunt de fier!

- Nu trânti obloanele, ponivosule, că nu sunt de fier!

- Încet, încet cu lăcatele, mototolule, că nu sunt...și ce dacă sunt?...au broască, meșteșug, costă parale!

De zece ori se întoarse din drum ca să mai privească o dată, încă o dată prăvălia. La urmă o privi lung, îi surăse, i se umplu ochii de lacrimi și plecă mormăind:

- Mititica...tristă și ea...cu obloanele în jos, cu ușa închisă...ca un om care a închis ochii! Se crapă de ziuă?...Face ochii mari, cât geamurile ei, și parcă vorbește, momind pe trecători să intre, să-i dea o bună ziuă și să-i târguiască ceva...Lingușitoarea...

(Barbu Șt. Delavrancea Hagi-Tudose)

1. Rescrie, din enunțul următor, două cuvinte care fac parte din vocabularul fundamental al limbii române: *De zece ori se întoarse din drum ca să mai privească o dată, încă o dată prăvălia. La urmă o privi lung, îi surăse, i se umplu ochii de lacrimi și plecă mormăind*

2. Scrie cum s-au format cuvintele din text: *astfel, susținător. Lingușitoarea*

3. Selectează un diminutiv din textul dat, și explică rolul lui.
 4. Transcrie un predicat nominal și un predicat verbal.
 5. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor: Oh, s, care, ceva, numai, ca să, un.
 6. Transcrie din text o repetiție și un epitet dublu.
 7. Precizează felul propozițiilor din fraza: Se ridică în vârful picioarelor, ca să-și arunce privirile până peste acoperișul ei.
 8. Contrage propoziția subordonată de la exercițiul șapte în partea de propoziție corespunzătoare.
- B. Caracterizează, în 10-15 rânduri, personajul așa cum este conturat în textul dat ținând cont de tipurile de caracterizare și trăsăturile de caracter.
- B. Demonstrează în 10-15 rânduri că textul aparține unei nuvele.

Test 12 (doina populară)

Frunză verde de pelin,
Ce-mi ești, cucule, hain,
De cânti vara-n jumătate
Ș-apoi zbori în altă parte?
Cuculeț, pasăre sură!
Mușca-ți-aș limba din gură,
Cântecul să nu-ți mai zici,
Nici să mai colinzi pe-aici.
Vara vii, vara te duci
Când îs dragostele dulci.
Cântă-mi mie încă-o dată
Că mi-e mintea tulburată.
Cântă-n dreapta mea cu foc,
Să am parte de noroc.
Cântă-n fața mea cu drag,
Că ți-oi da frunze de fag
Să nu mai fii tot pribeag.

(Cucul)

1. Transcrie din text o inversiune.
 2. Precizează antonimele cuvintelor: dulci, dreapta, hain.
 3. Comentează versul: Frunză verde de pelin,
 4. Precizează felul prop. din versurile:
Cântă-mi mie încă-o dată
Că mi-e mintea tulburată.
Cântă-n dreapta mea cu foc,
Să am parte de noroc.
Cântă-n fața mea cu drag,
Că ți-oi da frunze de fag
Să nu mai fii tot pribeag.
 5. Ce rol are virgula în structura: *Vara vii, vara te duci.*
- B. Demonstrează că textul citat aparține doinei populare în 15-25 de rânduri.

Cuprins:

CAPITOLUL I	
SĂ NE AMINTIM ȘI SĂ ÎNVĂȚĂM!	pag. 3
Capitolul II	
TESTE GRILĂ	pag. 18
CAPITOLUL III	
FIXAREA CUNOȘTIINȚELOR - TESTE	pag. 20
CAPITOLUL IV	
VERIFICAREA CUNOȘTIINȚELOR	pag. 32
CAPITOLUL V	
Model de subiecte pentru olimpiada de limba și literatura română.....	pag. 43
CAPITOLUL VI	
Teste de evaluare - clasele V-VIII, Pe specii și genuri literare	pag. 59
CAPITOLUL VII	
EVALUAREA NAȚIONALĂ, CLASA a VIII-a, SUBIECTE MODEL	pag. 76
CAPITOLUL VIII	
EVALUAREA NAȚIONALĂ, CLASA a VIII-a, RECAPITULARE PENTRU EVALUAREA NAȚIONALĂ GENURI ȘI SPECII LITERARE	pag. 84